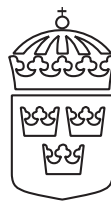

Regeringens proposition

2015/16:106

Förstärkt insättningsgaranti

Prop.
2015/16:106

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 mars 2016

Stefan Löfven

Per Bolund
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), insättningsgarantidirektivet, ska genomföras i svensk rätt. Insättningsgarantidirektivet är en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar.

Insättningsgarantidirektivet syftar till att harmonisera och stärka konsumenternas skydd för insättningar. Ändringarna innebär bl.a. att det införs harmoniserade regler för finansieringen av insättningsgarantisystemen, att utbetalningstiden vid ersättningsfall förkortas och att informationen till insättarna förbättras.

I propositionen föreslås att insättningsgarantidirektivet genomförs huvudsakligen genom ändringar i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Ändringar föreslås också i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (2015:1016) om resolution.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagförslag	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	18
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.....	19
2.4	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	20
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.....	21
3	Ärendet och dess beredning	25
4	Bakgrund.....	25
4.1	Allmänt om insättningsgarantin	25
4.2	Ändringsdirektivet.....	27
4.3	Det omarbetade insättningsgarantidirektivet	28
4.4	Krishanteringsdirektivet	28
5	Genomförande av insättningsgarantidirektivet	29
5.1	Relevanta administrativa myndigheter	29
5.2	Insättningsgarantins omfattning	30
5.2.1	Insättningar som undantas från garantin.....	30
5.2.2	Filialer inom EES	34
5.2.3	Tredjelandsfilialer	38
5.3	Insättningsgarantins ersättningsnivå.....	40
5.3.1	Ersättningsbeloppet	40
5.3.2	Ett högre ersättningsbelopp för vissa insättningar	43
5.3.3	Kvittning.....	47
5.4	Finansiering av insättningsgarantin.....	48
5.4.1	Målnivå på tillgängliga medel	48
5.4.2	Avgifter	52
5.4.3	Placering av inbetalda avgifter	56
5.4.4	Alternativ finansiering.....	57
5.5	Övrig användning av garantins medel.....	58
5.6	Utlåning mellan insättningsgarantisystem.....	64
5.7	Utbetalning av ersättning.....	64
5.7.1	Utbetalningstid	64
5.7.2	Utbetalningsvaluta.....	70
5.7.3	Metoder för att göra utbetalningar.....	72
5.7.4	Ingen utbetalning av ersättning för vilande konto med lågt saldo	73
5.7.5	Utbetalning av värdmedlemsstaters insättningsgarantisystem.....	74
5.7.6	Övertagande av fordran	76
5.8	Återbetalning av ersättning	76

5.9	Information om insättningsgarantin.....	78	Prop. 2015/16:106
5.9.1	Information till insättare	78	
5.9.2	Institutens skyldighet att lämna information till garantimyndigheten	82	
5.10	Övergång till ett annat insättningsgarantisystem	83	
5.11	Samarbete och informationsutbyte	84	
5.12	Sekretess.....	86	
5.13	Stresstester.....	87	
5.14	Överklagande	87	
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	90	
7	Förslagens konsekvenser.....	91	
7.1	Samhällsekonomiska konsekvenser	91	
7.2	Konsekvenser för berörda institut.....	94	
7.3	Konsekvenser för myndigheter och domstolar	97	
8	Författningskommentar	98	
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.....	98	
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	106	
8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	106	
8.4	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	107	
8.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution	107	
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem.....	108	
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	138	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	152	
Bilaga 4	Författningsförslag i promemoria med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Förstärkt insättningsgaranti.....	153	
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna till promemoria med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Förstärkt insättningsgaranti.....	156	
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	157	
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	176	
Bilaga 8	Parallelluppställning över genomförandet av direktiv 2014/49/EU i svensk rätt	181	
Rättsdatablad.....		183	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2016		184	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
2. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
3. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Häri genom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti²

dels att 25–30 §§ ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 11 b § ska betecknas 11 d §,

dels att 2, 3, 4, 5, 9, 11, 12, 13–15, 18 och 24 §§ och rubriken närmast före 24 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fjorton nya paragrafer, 4 c, 7 b, 7 c, 9 a–9 c, 11 b, 11 c, 13 a, 13 b, 15 a, 16 a, 17 b och 17 c §§, och närmast före 15 a och 17 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §³

I denna lag betyder

1. institut: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

2. insättare: den som har en insättning i ett institut,

3. insättning: tillgodohavande som avser inlåning på konto,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin, och

6. resolutionsmyndigheten: den

betalningsåtaganden: detsamma som i artikel 2.1.13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin,

institut: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse av 25 § 2011:829.

³ Senaste lydelse 2015:1026.

Prop. 2015/16:106 *myndighet som handlägger frågor om resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution.* *om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto, insättare: den som har en insättning i ett institut, insättning: tillgodohavande som avser inlåning på konto, insättningsgarantidirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen, och resolutionsmyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution.*

3 §⁴

En insättning omfattas av garantin, om insättningen finns hos ett svenskt institut här i landet eller hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut och inte något annat framgår av 3 a §.

Garantimyndigheten får besluta att garantin också ska omfatta insättningar som finns hos

1. en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut, eller
2. en filial här i landet till ett utländskt institut.

Om insättningsgarantin i ett annat EES-land, där det finns en filial till ett svenskt institut, har ett mer omfattande skydd eller ger högre ersättning än vad som följer av 4 c §, får garantimyndigheten besluta att garantin ska omfatta även detta skydd, om inte det andra landets insättningsgaranti erbjuder filialen sådant skydd.

Beslut enligt andra stycket meddelas efter ansökan av institutet.

Beslut enligt andra och tredje styckena meddelas efter ansökan av institutet.

4 §⁵

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningsens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt

⁴ Senaste lydelse 2015:1026.

⁵ Senaste lydelse 2010:1865.

denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst *det belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro.*

denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst 950 000 kronor, om inte något annat följer av 4 c §.

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro.

Beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns. Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor, ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

4 c §

Ersättning utöver vad som följer av 4 § får betalas ut från garantin med sammanlagt högst fem miljoner kronor (tilläggsbelopp), om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att insättningarna avser medel som hänförs till

1. avyttring av privatbostad,
2. ersättning för skada på sådan egendom som avses i 1,
3. upphörande av anställning, bodelning, pension, sjukdom, invaliditet eller dödsfall,
4. utbetalning av försäkringar, eller
5. ersättning för skada till följd av
 - a) brott,
 - b) felaktig dom, eller
 - c) fel eller försummelse vid myndighetsutövning.

Utbetalning av ersättning enligt första stycket får dock bara avse insättningar som har gjorts högst tolv månader från den tidpunkt då beloppet krediterades på insät-

tarens konto eller från och med den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar.

5 §⁶

En insättare som är en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett sådant värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kundens medel på konto, eller motsvarande utländska företag, kan inte få ersättning enligt garantin.

Följande insättare, eller utländska motsvarigheter, kan inte få ersättning enligt garantin:

- 1. en bank,*
- 2. ett kreditmarknadsföretag,*
- 3. ett värdepappersbolag,*
- 4. ett försäkringsföretag,*
- 5. ett återförsäkringsföretag,*
- 6. en understödsförening,*
- 7. ett finansiellt institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,*
- 8. en värdepappersfond eller en alternativ investeringsfond,*
- 9. en pensionsfond,*
- 10. ett landsting, en kommun eller en statlig myndighet, eller*
- 11. en insättare som inte har identifierats enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.*

7 b §

De medel som insättningsgarantin får bidra med enligt 7 och 7 a §§ får uppgå till högst 200 procent av målnivån enligt 15 a §.

7 c §

De kapitalinstrument som erhålls i utbyte enligt 7 a § ska föras till insättningsgarantin.

Sådana tillgångar behöver inte säljas för att garantimyndigheten ska få låna medel i Riksgäldskontoret.

Den ersättning som garantimyndigheten får när tillgångar säljs ska tillgodoräknas behållna avgiftsmedel.

⁶ Senaste lydelse 2004:320.

Ersättning enligt garantin betalas av garantimyndigheten.

Ersättningar ska betalas ut inom 20 arbetsdagar från det att	Ersättningar ska, om inget annat följer av 9 a eller 9 b §, göras tillgängliga för insättarna inom sju arbetsdagar från det att
---	--

1. Finansinspektionen meddelar ett sådant beslut som avses i 8 § första stycket 1,

2. institutet försätts i konkurs, eller

3. en myndighet som avses i 8 § andra stycket förklarat att insättningar hos institutet är indisponibla.

På ansökan av garantimyndigheten får Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut, om det finns synnerliga skäl, förlänga tidsfristen med högst tio arbetsdagar.

Utbetalning får göras på det sätt som garantimyndigheten anser är lämpligt. Garantimyndigheten får i detta syfte öppna ett konto i insättarens namn i ett annat kreditinstitut.

Utbetalning får göras på det sätt som garantimyndigheten anser är lämpligt. Garantimyndigheten får i detta syfte öppna ett konto i insättarens namn i ett kreditinstitut eller hämta uppgifter från ett kreditinstitut eller en clearingorganisation om konto i ett kreditinstitut till vilket utbetalning av ersättning kan göras.

9 a §

Ersättningar som omfattas av artikel 7.3 i insättningsgaranti-direktivet ska betalas ut så snart som möjligt och senast tre månader efter ersättningsrättens inträde enligt 8 §.

9 b §

Garantimyndigheten får skjuta upp utbetalningen av ersättningen om

1. det är ovisst om en person har rätt till ersättningen,

2. insättningen är föremål för en rättstvist,

3. insättningen är föremål för restriktiva åtgärder som har beslutats av nationella regeringar eller internationella organ,

⁷ Senaste lydelse 2011:829. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

4. insättningen innefattar ett tilläggsbelopp enligt 4 c §,

5. inga transaktioner har förekommit på kontot under de senaste 24 månaderna (kontot är vilande), eller

6. ersättningen ska betalas ut för ett annat insättningsgarantisystems räkning i enlighet med artikel 14.2 i insättningsgarantidirektivet.

9 c §

Ersättning ska inte betalas ut, om

1. det inte har förekommit några transaktioner på kontot under de senaste 24 månaderna före ersättningsrättens inträde enligt 8 §, och

2. ersättningen understiger garantimyndighetens administrativa kostnader för utbetalningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana administrativa kostnader som avses i första stycket.

11 §⁸

Svenska institut samt utländska institut som tar emot insättningar hos en filial här i landet ska informera den som har gjort eller avser att göra en insättning om

1. huruvida insättningen omfattas av en garanti eller inte,

2. för det fall insättningen omfattas av insättningsgarantin enligt denna lag, resultatet av den prövning som gjorts enligt 3 a § första stycket,

3. den ersättningsnivå som gäller för garantin, och

4. formerna för utbetalning av ersättning från garantin.

Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande och innan ett avtalsförhållande ingås. Information ska vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och lik-

2. för det fall insättningen omfattas av insättningsgarantin enligt denna lag, resultatet av den prövning som gjorts enligt 3 b § första stycket,

Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande.

⁸ Senaste lydelse 2011:829.

Innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås ska insättaren få information enligt första stycket och information med ett innehåll enligt bilaga I till insättningsgarantidirektivet och med uppgift om garantimyndighetens webbplats. Insättaren ska bekräfta att denna information tagits emot. Informationen ska tillhandahållas insättaren minst en gång varje år. Informationen ska vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet. Informationen ska lämnas i pappersform om insättaren begär det.

Informationen enligt första stycket ska göras tillgänglig på det språk som insättaren och institutet enades om när avtalet om mottagande av insättningar ingicks eller på det eller de officiella språken i det EES-land där filialen är inrättad.

11 b §

Vid fusion eller annan form av ombildning av ett institut, som kan påverka insättarens rätt till ersättning, ska institutet informera insättaren minst en månad innan rättsverkningarna av ombildningen inträder.

Garantimyndigheten får tillåta en kortare tidsfrist, om det är motiverat av hänsyn till finansiell stabilitet eller skyddet för företags-hemligheter.

Insättaren har rätt att ta ut eller till ett annat institut överföra insättningar och upplupen ränta till den del som överstiger ersättningsbeloppet enligt 4 §, om det görs inom tre månader från det att insättaren har informerats om ombildningen. Insättaren har rätt att vidta dessa åtgärder utan att

11 c §

Ett institut eller en filial som lämnar eller utesluts från insättningsgarantin enligt denna lag ska informera berörda insättare inom en månad från det att institutet eller filialen lämnade garantin.

12 §⁹

Varje institut som omfattas av garantin *skall* betala en årlig avgift till garantimyndigheten. Avgiften för ett år grundas på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år *skall* uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

Bestämmelsen i andra stycket behöver inte tillämpas när avgiften för ett enskilt institut

1. bestäms enligt 14 §,
2. bestäms genom omprövning enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223), eller
3. efter överklagande bestäms av allmän förvaltningsdomstol.

13 §¹⁰

Garantimyndigheten ska årligen bestämma hur stort belopp varje institut ska betala i avgift. Avgiften ska betalas inom en månad från dagen för beslutet.

Avgiften ska *motsvara summan* av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, *multipliserat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 § andra stycket.* Avgiften ska bestämmas med hänsyn till institutets *kapitalrelation enligt artikel 92 i Europaparlamentets och rådets*

Varje institut som omfattas av garantin *ska* betala en årlig avgift till garantimyndigheten. Avgiften för ett år grundas på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år *ska* uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

Andra stycket behöver inte tillämpas när avgiften för ett enskilt institut

1. bestäms enligt 14 § *första och andra styckena,*

Avgiften ska *baseras på* institutets *sammanlagda* insättningar *vid utgången av närmast föregående år,* till den del de omfattas av garantin. Avgiften ska bestämmas med hänsyn till institutets *risknivå.*

⁹ Senaste lydelse 2007:1433.

¹⁰ Senaste lydelse 2014:977.

förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Prop. 2015/16:106

Dröjsmålsränta ska tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta ska beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter för garantin enligt denna lag.

13 a §

Om behållna avgiftsmedel inte är tillräckliga för att betala ut ersättning vid ersättningsrättens inträde enligt 8 §, ska garantimyndigheten besluta om en extra avgift. Avgiften får motsvara högst 0,5 procent av institutens sammanlagda insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Om det finns synnerliga skäl får garantimyndigheten, efter samråd med Finansinspektionen, besluta om en högre avgift.

13 b §

Om betalning av en extra avgift enligt 13 a § skulle hota ett instituts likviditet eller solvens, får garantimyndigheten efter ansökan av institutet bevilja anstånd med betalning av avgiften.

Anstånd får beviljas med högst sex månader i taget.

Avgiften ska betalas när förutsättningarna för anstånd inte längre är uppfyllda.

Om garantin för ett institut börjar gälla under ett löpande kalenderår *skall* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *skall* grundas på summan av institutets insättningar vid årets utgång och i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket.

Om garantin för ett institut upphör att gälla under ett löpande kalenderår *skall* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *skall* i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 12 och 13 §§.

Om garantin för ett institut börjar gälla under ett löpande kalenderår *ska* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *ska* grundas på summan av institutets insättningar vid årets utgång och i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket.

Om garantin för ett institut upphör att gälla under ett löpande kalenderår *ska* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *ska* i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 12 och 13 §§.

Om ett institut helt eller delvis övergår till att omfattas av ett annat insättningsgarantisystem inom EES, ska de avgifter som institutet har betalat in enligt 13 § under de senaste tolv månaderna före övergången överföras till det andra insättningsgarantisystemet. Om övergången avser en del av verksamheten, ska avgifter överföras i proportion till överförda insättningar som omfattas av garantin.

En överföring av avgifter ska inte ske om institutet har uteslutits från garantin enligt denna lag.

Garantimyndigheten ska placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten dock räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin *och de förvaltningskostnader som Prövningsnämnden för stöd till kredit-*

Garantimyndigheten ska placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten dock räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin.

¹¹ Senaste lydelse 2000:95.

¹² Senaste lydelse 2011:829.

I den utsträckning behållna avgiftsmedel inte räcker till för att betala ut ersättningar får garantimyndigheten låna medel i Riksgäldskontoret.

Målnivå på behållna medel

15 a §

De behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av institutens sammanlagda insättningar som omfattas av garantin (målnivå).

Om de behållna avgiftsmedlen minskar till mindre än två tredjedelar av den nivå som anges i första stycket, ska nivån återställas inom sex år. Avgiften får då fastställas till ett högre belopp än vad som följer av 12 § andra stycket.

För att uppnå beloppet enligt första stycket får garantimyndigheten godta betalningsåtaganden från instituten. Andelen betalningsåtaganden får inte överstiga 30 procent av behållna avgiftsmedel.

16 a §

Ett institut som avser att helt eller delvis övergå till att omfattas av ett annat insättningsgarantisystem enligt insättningsgarantidirektivet ska underrätta garantimyndigheten om detta senast sex månader före övergången.

Samarbete och utbyte av information

17 b §

Garantimyndigheten, Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten ska samarbeta och utbyta information med varandra, med motsvarande myndigheter i andra länder, med företrädare för utländska garantisystem och med Europeiska bankmyndigheten i den

utsträckning som följer av insättningsgarantidirektivet och Sveriges medlemskap i EU.

17 c §

Garantimyndigheten får hänskjuta frågor som rör avtal med andra insättningsgarantisystem till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i enlighet med artikel 14.5 i insättningsgarantidirektivet.

18 §¹³

Om någon genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att ersättning betalats ut obehörigt eller med för högt belopp, *skall* återbetalning ske av vad som har betalats ut för mycket tillsammans med ränta beräknad enligt 6 § räntelagen (1975:635).

Sådan återbetalning *skall* ske också om någon i annat fall har tagit emot ersättning obehörigt eller med för högt belopp *och skäligen borde ha insett detta*. Ränta *skall* i sådana fall tas ut beräknad enligt 5 § räntelagen.

Beslut enligt första och andra styckena fattas av garantimyndigheten och får verkställas enligt utsökningsbalken.

Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldighet enligt första och andra styckena efterges helt eller delvis.

Överklagande m.m.

Överklagande

24 §¹⁴

Garantimyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Garantimyndighetens *och Finansinspektionens* beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut enligt 8 § första stycket 1 ska gälla omedelbart.

¹³ Senaste lydelse 2007:1433.

¹⁴ Senaste lydelse 2007:1433.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.
 2. Äldre föreskrifter gäller för årliga avgifter som beslutas under 2016.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §¹

Ett annat utländskt kreditinstitut än ett sådant som avses i 1 § får ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. Tillstånd ska ges om

1. institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i Sverige,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och

3. insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

a) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och

b) *har en ersättningsnivå som* b) *åtminstone* motsvarar
 åtminstone motsvarar 100 000 *garantin enligt 4 och 4 c §§ lagen*
euro. *om insättningsgaranti.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:1866.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Prop. 2015/16:106

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §¹

Ett företag med tillstånd enligt 4 § får efter tillstånd av Finansinspektionen tillhandahålla sidotjänster enligt 2 kap. 2 § eller driva sido- verksamhet enligt 2 kap. 3 §. Tillstånd får bara ges om företaget får tillhandahålla motsvarande tjänster eller driva motsvarande verksamhet i sitt hemland.

Tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 får bara ges om insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

1. omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti, och

2. har en ersättningsnivå som 2. åtminstone motsvarar
åtminstone motsvarar 100 000 garantin enligt 4 och 4 c §§ lagen
euro. om insättningsgaranti.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:1867.

Prop. 2015/16:106 2.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att nuvarande 30 kap. 12 c och 12 d §§ ska betecknas 30 kap. 12 d och 12 e §§,

dels att det ska införas en ny paragraf, 30 kap. 12 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

12 c §

Sekretess enligt 10 § hindrar inte att uppgifter om insättare och deras insättningar lämnas till ett kreditinstitut eller en clearingorganisation, om uppgiften behövs för att förbereda eller genomföra utbetalningen av ersättningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution Prop. 2015/16:106

Häriigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

I denna lag avses med

anmält avvecklingssystem: ett avvecklingssystem som ett land inom EES har anmält till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten eller till Eftas övervakningsmyndighet,

bankdag: en dag som inte är en lördag, en söndag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton eller en allmän helgdag,

behörig myndighet: i Sverige Finansinspektionen och i fråga om övriga länder inom EES en behörig myndighet enligt definitionen i artikel 4.1.40 i tillsynsförordningen, inbegripet Europeiska centralbanken när det gäller de särskilda uppgifter som den tilldelas genom rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut, i den ursprungliga lydelsen,

berörd myndighet: i Sverige Finansinspektionen och i fråga om övriga länder inom EES, den myndighet som länderna identifierat enligt artikel 61.2 i krishanteringsdirektivet,

betydande filial: en filial som är betydande enligt artikel 51.1 i kapitaltäckningsdirektivet,

blandat finansiellt holdingföretag: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.21 i tillsynsförordningen,

blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES: ett inom EES etablerat blandat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) institut eller ett EES-institut som auktoriserats i något land inom EES, eller

b) annat blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

dotterföretag: ett dotterföretag enligt artikel 4.1.16 i tillsynsförordningen,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

EES-filial: en filial till ett tredjelandsinstitut som är etablerad i ett land inom EES,

EES-institut: ett institut enligt artikel 4.1.3 i tillsynsförordningen som är hemmahörande i ett annat land inom EES än Sverige,

filial: en filial enligt artikel 4.1.17 i tillsynsförordningen,

finansiellt holdingföretag: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.20 i tillsynsförordningen,

finansiellt institut: ett företag enligt artikel 4.1.26 i tillsynsförordningen,

finansieringsplan: en plan enligt artikel 107 i krishanteringsdirektivet,

finansiellt moderholdingföretag inom EES: ett inom EES etablerat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) institut eller ett EES-institut som auktoriserats i något land inom EES, eller

b) annat finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

finansieringsarrangemang: ett arrangemang för finansiering av kostnader för resolution som upprättats av ett land inom EES enligt artikel 100 i krishanteringsdirektivet,

förordningen om resolutionsavgifter: Europeiska kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59 av den 21 oktober 2014 avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution,

garanterad insättning: en insättning som omfattas av insättningsgarantin enligt 4 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti, *garanterad insättning*: en insättning som omfattas av insättningsgarantin enligt 4 och 4 c §§ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,

gruppbaserad: som är gjord på grundval av den konsoliderade situationen enligt artikel 4.1.47 i tillsynsförordningen,

gränsöverskridande koncern: en koncern med moder- och dotterföretag i flera länder inom EES,

holdingföretag med blandad verksamhet: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.22 i tillsynsförordningen,

institut: kreditinstitut och värdepappersbolag,

kapitalbas: detsamma som avses i artikel 72 i tillsynsförordningen,

kapitaltäckningsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

koncern: ett moderföretag och dess dotterföretag,

koncernresolutionsordning: en plan enligt artikel 91.6 i krishanteringsdirektivet,

kreditinstitut: banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

krisavvärjande åtgärd:

a) en åtgärd för att undanröja väsentliga brister eller väsentliga hinder för återhämtning enligt 6 a kap. 6 och 7 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse och 8 a kap. 7 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

b) en åtgärd för att undanröja eller minska väsentliga hinder för rekonstruktion eller avveckling enligt 3 kap. 3–5 och 12–24 §§,

c) en åtgärd som enligt beslut av Finansinspektionen är en krisavvärjande åtgärd enligt 15 kap. 2 c § lagen om bank- och finansieringsrörelse eller 25 kap. 2 c § lagen om värdepappersmarknaden,

d) ett beslut av Finansinspektionen om att tillsätta en tillfällig förvaltare enligt 15 a kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse eller 25 a kap. lagen om värdepappersmarknaden, eller

e) nedskrivning eller konvertering av relevanta kapitalinstrument enligt Prop. 2015/16:106 6 kap.,

krishanteringsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen,

kritisk verksamhet: en tjänst eller en transaktion som, om den upphörde, sannolikt skulle leda till en allvarlig störning i det finansiella systemet,

kvalificerad insättning: en insättning enligt lagen om insättningsgaranti som inte är undantagen enligt 4 b eller 5 § i den lagen,

kärnprimärkapitalinstrument: kapitalinstrument som uppfyller villkoren i artiklarna 28.1–28.4, 29.1–29.5 eller 31.1 i tillsynsförordningen,

moderföretag: ett moderföretag enligt artikel 4.1.15 a i tillsynsförordningen,

moderföretag inom EES: ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES,

moderföretag i tredjeland: ett moderinstitut, ett finansiellt moderholdingföretag eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag som är hemmahörande i ett land utanför EES,

moderinstitut inom EES: ett institut eller ett EES-institut som är ett moderföretag och som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) annat institut eller ett EES-institut, eller

b) finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

relevanta kapitalinstrument: övriga primärkapitalinstrument och supplementärkapitalinstrument,

resolutionsförfarande i tredjeland: en åtgärd som enligt rätten i ett land utanför EES syftar till att hantera en kris i ett tredjelandsinstitut eller i ett moderföretag i tredjeland, om åtgärden är jämförbar med sådana resolutionsåtgärder som får vidtas enligt denna lag i fråga om ändamål och förväntat resultat,

resolutionskollegium: ett resolutionskollegium enligt artikel 88 i krishanteringsdirektivet,

resolutionsåtgärd: någon av de åtgärder som anges i 12 kap. 1 §,

samordnande berörd myndighet: den berörda myndigheten i samma land inom EES som den samordnande tillsynsmyndigheten,

samordnande resolutionsmyndighet: resolutionsmyndigheten i samma land inom EES som den samordnande tillsynsmyndigheten,

samordnande tillsynsmyndighet: en behörig myndighet som ansvarar för att utöva gruppbaserad tillsyn av moderinstitut inom EES och av institut som kontrolleras av finansiella moderholdingföretag inom EES eller blandade finansiella moderholdingföretag inom EES,

supplementärkapitalinstrument: kapitalinstrument och efterställda lån som uppfyller villkoren i artikel 63 i tillsynsförordningen,

tillsynsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

tillsynsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

tillsynskollegium: ett tillsynskollegium enligt artikel 116 i kapitaltäckningsdirektivet,

treddjelandsinstitut: ett företag som har sitt huvudkontor i ett land utanför EES och som skulle vara ett institut om det var hemmahörande inom EES,

värdepappersbolag: ett svenskt aktiebolag som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden, om det har tillstånd

a) för någon av de tjänster som anges i 2 kap. 1 § 3, 6, 7 och 8 den lagen,

b) att som sidotjänst förvara finansiella instrument för kunders räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet enligt 2 kap. 2 § första stycket 1 den lagen, eller

c) att som sidotjänst ta emot kunders medel på konto för att underlätta värdepappersrörelsen enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 den lagen, och

övriga primärkapitalinstrument: kapitalinstrument som uppfyller villkoren i artikel 52.1 i tillsynsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i det följande benämnt insättningsgarantidirektivet, se *bilaga 1*. Insättningsgarantidirektivet är en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar, i det följande benämnt 1994 års insättningsgarantidirektiv.

Under förhandlingarna om insättningsgarantidirektivet har en faktagenomemoria upprättats och överlämnats till riksdagen (2009/10:FPM121).

I juni 2015 remitterade Finansdepartementet en promemoria med titeln ”Förstärkt insättningsgaranti”. I promemorian föreslås lagändringar som krävs för att genomföra insättningsgarantidirektivet i svensk rätt. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2015/03438/B).

I november 2015 genomförde Finansdepartementet ett kompletterande remissförfarande. Lagförslaget i den promemoria med utdrag ur utkast till lagrådsremiss som remitterades finns i *bilaga 4*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissvaren har sammanställts i den remissammanställning som finns tillgänglig i ärendet.

I *bilaga 8* finns en uppställning som visar vilka bestämmelser som genomför insättningsgarantidirektivet i svensk rätt.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 28 januari 2016 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*.

Regeringen har i propositionen delvis följt Lagrådets förslag och synpunkter. Lagrådets förslag och synpunkter behandlas i avsnitt 5.4.1, 5.4.2 och i författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissen har det dessutom gjorts några språkliga och redaktionella ändringar i lagtexten.

4 Bakgrund

4.1 Allmänt om insättningsgarantin

Insättningsgarantisystemet, som infördes genom lagen (1995:1571) om insättningsgaranti, omfattade inledningsvis kunders insättningar i banker och vissa värdepappersbolag samt, efter ansökan, motsvarande utländska företag med filial i Sverige. När lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, förkortad LBF, trädde i kraft vid halvårsskiftet 2004 gavs även kreditmarknadsföretag möjlighet att ta emot inlåning från

Prop. 2015/16:106 allmänheten. I och med detta utsträcktes insättningsgarantin till att även omfatta sådana företag.

Målsättningen med insättningsgarantin är att bidra dels till konsument-skyddet genom att garantera allmänhetens insättningar upp till ett visst belopp, dels till stabilitet inom det finansiella systemet. Garantin syftar dock framför allt till att skydda enskildas och företags spar- och transaktionsmedel.

Till grund för regleringen ligger 1994 års insättningsgarantidirektiv. Huvudkomponenterna i direktivet utgörs av en definition av vad som avses med insättning, regler om lägsta garanterade belopp och informationsbestämmelser. Av direktivet framgår att garantisystemet ska kunna betala ut ersättning till en insättare inom tre månader från den dag då antingen de behöriga myndigheterna eller en rättslig myndighet konstaterat att en insättning hos en bank eller annat kreditinstitut är indisponibel för insättaren.

Den svenska insättningsgarantin innebär att kunders – såväl fysiska som juridiska personers – insättningar i banker, kreditmarknadsföretag och i de värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot kunders medel på konto, skyddas vid konkurs. Mot bakgrund av de svenska reglerna om obestånd valdes att endast en domstols beslut om att försätta ett institut i konkurs skulle kunna leda till att garantisystemet får tas i anspråk. Enligt 2 § 3 lagen om insättningsgaranti definierades en insättning som omfattades av garantin som ett nominellt bestämt tillgodohavande som är tillgängligt för insättaren med kort varsel. Med uttrycket kort varsel avsågs insättningar på konton där uppsägningstiden inte översteg en månad (prop. 1995/96:60 s. 55 f). Om insättaren hade rätt att när som helst ta ut pengar mot en avgift, omfattades kontot under vissa förutsättningar också av garantin. Ersättningen per kund och institut fastställdes till maximalt 250 000 kronor inklusive upplupen ränta per den dag ersättningsrätt inträder.

Garantin finansieras genom avgifter från de svenska institut som omfattas av insättningsgarantisystemet. Om ett institut inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen om insättningsgaranti, ska garantimyndigheten (fram t.o.m. den 1 januari 2008 Insättningsgarantinämnden och därefter Riksgäldskontoret) underrätta Finansinspektionen. Inspektionen kan då förelägga institutet att vidta rättelse och, om rättelse inte vidtagits inom ett år från föreläggandet, besluta att garantin inte längre ska gälla för insättningar som görs hos institutet. De institut som omfattas av insättningsgarantisystemet är skyldiga att informera bl.a. om huruvida insättningar som görs hos institutet omfattas av garantin eller inte. Åsidosätts informationsplikten kan ingripandemöjligheterna i marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas.

Garantimyndigheten har till uppgift att handlägga frågor enligt lagen om insättningsgaranti och lagen (1999:158) om investerarskydd. Detta innebär i huvudsak att myndigheten beslutar om de årliga avgifterna för systemet, förvaltar avgiftsmedlen, samarbetar med företrädare för utländska garantisystem samt hanterar ersättningsfall. Institutet är enligt lagen om insättningsgaranti skyldiga att lämna de uppgifter som garantimyndigheten behöver för att fastställa de avgifter som ska erläggas till myndigheten.

Regeringen beslutade den 26 april 2007 att tillsätta en särskild utredare. Uppdraget för utredaren innefattade att göra en översyn av vilka åtgärder som krävs för att ytterligare effektivisera regelverket för och tillsynen av sådana institut som tar emot insättningar som omfattas av insättningsgarantisystemet för att bättre kunna uppnå målet om ett gott konsumentskydd och stabilitet inom det finansiella systemet (dir. 2007:60). Utredarens huvuduppgift var att se över på vilket sätt regelverket kunde förändras för att ge insättarna snabbare tillgång till sina medel för det fall att ett kreditinstitut får problem. Utredningsarbetet påverkades av den internationella finanskris som bröt ut under hösten 2008.

Med anledning av den tilltagande oron på de finansiella marknaderna överlämnade regeringen den 6 oktober 2008 en proposition (prop. 2008/09:49 Utvidgning av insättningsgaranti) till riksdagen med förslag till ändringar i lagen om insättningsgaranti. I propositionen föreslogs att den svenska insättningsgarantin fr.o.m. samma dag skulle utvidgas till att omfatta fler bankkonton och att rätten till ersättning enligt garantin skulle höjas från 250 000 till 500 000 kronor. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen i propositionen (bet. 2008/09:FiU14, rskr. 2008/09:16). Genom de beslutade ändringarna har en ny definition av insättning införts i lagen om insättningsgaranti. Enligt den nya definitionen omfattar begreppet insättning alla tillgodohavanden som avser inlåning på konto, oavsett om medlen finns på ett transaktionskonto eller inte och oavsett om beloppen är nominellt bestämda eller inte. Regeringen konstaterade dock i propositionen att begreppet inte omfattar inlåning inom ramen för individuellt pensionssparande (IPS), annat pensions-sparande eller försäkringssparande.

4.2 Ändringsdirektivet

Under hösten 2008 påbörjades ett arbete på EU-nivå med att stärka det skydd för insättare som följer av 1994 års insättningsgarantidirektiv. Arbetet resulterade i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/17/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, i det följande benämnt ändringsdirektivet. Ändringarna innebar bl.a. en harmonisering av täckningsnivån till 100 000 euro, att fristen för att konstatera att en insättning är indisponibel förkortades från 21 dagar till fem arbetsdagar och att fristen för utbetalning av ersättning förkortades från tre månader till 20 arbetsdagar. Den tidigare tillsatta utredaren fick ett utökat uppdrag att också lämna förslag avseende de ändringar som följde av ändringsdirektivet (dir. 2008:143). I april 2009 överlämnade utredningen, som antagit namnet 2007 års insättningsgarantiutredning (Fi2007:04), sitt betänkande Bättre och snabbare insättningsgaranti (SOU 2009:41).

Den 21 oktober 2010 överlämnade regeringen en proposition (prop. 2010/11:23 Ändring av insättningsgarantis täckningsbelopp) med förslag om att höja täckningsbeloppet till 100 000 euro enligt ändringsdirektivet. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen i propositionen

Prop. 2015/16:106 (bet. 2010/11:FiU18, rskr. 2010/11:57). Ändringarna trädde i kraft den 31 december 2010.

I april 2011 överlämnade regeringen ytterligare en proposition till riksdagen (prop. 2010/11:109 Ändringar av insättningsgarantin). Propositionen innehöll förslag om att införa en skyldighet för institut att ansöka om förhandsprövning av kontoslag som används för att ta emot insättningar, särskilda it-krav på de system som institut använder för att ta emot insättningar, samt en skärpt skyldighet för både instituten och berörda myndigheter att informera om garantin. Vidare innehöll propositionen förslag om genomförande av de ändringar i ändringsdirektivet som ännu inte hade införlivats med svensk rätt – en förkortning av utbetalningstiden till 20 arbetsdagar, samt införande av en alternativ ordning för ersättningsrättens inträde. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen i propositionen (bet. 2010/11:FiU41, rskr. 2010/11:296). Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2011.

4.3 Det omarbetade insättningsgarantidirektivet

Insättningsgarantidirektivet är, som nämns ovan, en omarbetning av 1994 års insättningsgarantidirektiv. Direktivet syftar till att harmonisera och stärka konsumenternas skydd. Ändringarna innebär bl.a. att utbetalningstiden vid ersättningsfall förkortas och att informationen till insättarna förbättras ytterligare. Det införs också harmoniserade regler för finansieringen av insättningsgarantisystemen och tydliga krav på förhandsfinansiering. Medlemsstaterna ska säkerställa att de tillgängliga medlen i systemen motsvarar minst 0,8 procent av de garanterade insättningarna. En annan förändring är att avgifterna som ett institut ska betala in ska vara baserade på hur riskfylld institutets verksamhet är. Inbetalda avgiftsmedel ska enligt insättningsgarantidirektivet också kunna användas för att finansiera resolution av ett institut.

Med anledning av de nya ändringarna har direktivet av tydlighetsskäl omarbetats och har därför formen av ett nytt, komplett direktiv.

4.4 Krishanteringsdirektivet

Europaparlamentet och rådet antog den 15 maj 2014 direktiv 2014/59/EU om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, kallat krishanteringsdirektivet.

Krishanteringsdirektivet innebär att det införs ett ramverk för resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag samt företag som ingår i samma koncern som sådana företag. Centralt i resolutionsprocessen är att företagets ägare och långgivare, snarare än staten, ska bära eventuella förluster i företaget. Krishanteringsdirektivet syftar inte bara till att ge möjligheter att rekonstruera eller avveckla sådana företag utan

även till att undvika att enskilda företag hamnar i problem som kan framtvinga resolution. Krishanteringsdirektivet innehåller därför bestämmelser avseende resolution, förberedelser för ett sådant förfarande och förebyggande tillsynsåtgärder.

Krishanteringsdirektivet har kopplingar till insättningsgarantidirektivet när det gäller finansiering av vissa åtgärder avseende resolution. Av ändringar i lagen om insättningsgaranti som trädde i kraft den 1 februari 2016 framgår att medel från insättningsgarantisystemet i vissa fall kan användas i en resolution (prop. 2015/16:5, SFS 2015:1026).

5 Genomförande av insättningsgarantidirektivet

5.1 Relevanta administrativa myndigheter

Regeringens bedömning: Det krävs inga lagstiftningsåtgärder för att genomföra insättningsgarantidirektivets krav på att peka ut den relevanta administrativa myndigheten eller den utsedda myndigheten.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt insättningsgarantidirektivet ska bedömningen av om när en insättning ska anses som indisponibel göras av en relevant administrativ myndighet. Medlemsstaterna ska ange den relevanta administrativa myndigheten i landet som ska göra denna bedömning (artiklarna 2.1.8 a och 3). Mot bakgrund av att det föreligger skillnader i administrativ praxis vad beträffar insättningsgarantisystem bör medlemsstaterna få bestämma vilken myndighet som ska besluta om att insättningar blivit indisponibla (skäl 50 i insättningsgarantidirektivet).

Av 8 § 1 lagen om insättningsgaranti framgår att garantin inträder när Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga och oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig.

I samband med genomförandet av ändringsdirektivet infördes en ny alternativ ordning i svensk rätt för insättningsgarantins inträde. Finansinspektionen ansågs som den lämpligaste myndigheten att ges uppgiften att konstatera utebliven betalning och indisponibilitet, eftersom inspektionen genom sin tillsynsverksamhet har en god inblick i ett instituts verksamhet och finansiella ställning. Genom sin löpande tillsyn har Finansinspektionen också erforderliga befogenheter och möjligheter i övrigt att skaffa sig en sådan inblick (prop. 2010/11:109 s. 24 f.).

Det finns inte skäl att frånga tidigare ställningstagande avseende vilken myndighet som är den lämpligaste för uppgiften. Insättningsgaranti-

Prop. 2015/16:106 direktivets krav att utse en relevant administrativ myndighet kräver därför inga lagstiftningsåtgärder.

Det förhållandet att Finansinspektionen behåller uppgiften, men i egenskap av administrativ myndighet i stället för behörig myndighet, kan dock föranleda ändring i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

En utsedd myndighet är enligt artikel 2.1.18 i insättningsgaranti-direktivet ett organ som administrerar insättningsgarantisystemet.

Av gällande rätt framgår att frågor om insättningsgarantin handläggs av den myndighet som regeringen bestämmer (garantimyndigheten). Riksgäldskontoret har utsetts till garantimyndighet och är den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin (1 och 2 §§ lagen om insättningsgaranti). Inte heller i det avseendet krävs därför någon lagstiftningsåtgärd.

5.2 Insättningsgarantins omfattning

5.2.1 Insättningar som undantas från garantin

Regeringens förslag: Kretsen av undantagna insättarkategorier utvidgas till att även omfatta försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, finansiella institut, värdepappersfonder, alternativa investeringsfonder, pensionsfonder, landsting, kommuner och statliga myndigheter samt insättare som inte har identifierats.

Regeringens bedömning: Övriga kategorier av insättningar som enligt insättningsgarantidirektivet undantas från att omfattas av garantin följer redan av gällande rätt och föranleder inte några lagstiftningsåtgärder.

Möjligheten att låta insättningar i små eller medelstora företags pensionsförsäkringssystem eller tjänstepensionsplaner, liksom insättningar från myndigheter med en årsbudget på högst 500 000 euro, omfattas av insättningsgarantin bör inte utnyttjas.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Promemorians förslag avseende värdepappersbolag är något snävare än regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret*, *Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet*, *Svensk Försäkring* och *Sveriges advokatsamfund* påpekar att begreppet pensionsfond är oklart och att det bör fastslås vilka pensionsfonder som undantas från garantin. *Finansinspektionen* anser att värdepappersbolag generellt ska undantas från att ersättas genom insättningsgarantin. Bestämmelsens nuvarande ordalydelse är för snävt utformat i förhållande till direktivet som måste läsas ihop med lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anser att frågan om att utnyttja undantaget för små eller medelstora företags personliga pensionsförsäkringssystem eller tjänstepensionsplaner måste bedömas utifrån ett större perspektiv och efterfrågar därmed en analys av de effekter bedömningen förväntas medföra. *Finansbolagens förening*

noterar att förslaget att utvidga undantaget till att omfatta finansiella institut kan få effekten att seriösa företag som har följt lagen om anmälningsskydd avseende viss finansiell verksamhet inte omfattas av garantin samtidigt som mindre seriösa företag som inte har uppfyllt sin anmälningsskydd enligt nämnda lag kan komma att omfattas av insättningsgarantin.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Finansiella institut och offentliga myndigheter

I artikel 5.1 i insättningsgarantidirektivet anges vilka typer av insättningar som inte ska omfattas av återbetalning av garantin.

De insättningar som exkluderas är, förutom insättningar gjorda av de institut som är anslutna till insättningsgarantin, bl.a.

1. insättningar gjorda av finansiella institut enligt definitionen i artikel 4.1 punkten 26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (kallad tillsynsförordningen) (artikel 5.1 d),

2. insättningar gjorda av värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1 punkten 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (artikel 5.1 e),

3. insättningar gjorda av försäkringsföretag och återförsäkringsföretag enligt artikel 13.1–13.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II-direktivet) (artikel 5.1 g),

4. insättningar gjorda av företag för kollektiva investeringar (artikel 5.1 h),

5. insättningar gjorda av pensionsfonder (artikel 5.1 i), och

6. insättningar gjorda av offentliga myndigheter (artikel 5.1 j).

Utöver de ovan angivna insättarkategorierna omfattas inte heller insättningar som härrör från transaktioner i samband med vilka en brottsmålsdom för tvättning av pengar har meddelats, enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2005/60/EG (kallat penningtvättsdirektivet), eller vars kontohavare aldrig har identifierats enligt artikel 9.1 i samma direktiv (artikel 5.1 c och 5.1 f).

Skuldebrev som kreditinstitut har ställt ut och skulder enligt egna accepter eller egna växlar omfattas inte heller av garantin (artikel 5.1 k). Kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1 punkten 118 i förordning (EU) nr 575/2013, dvs. kärnprimärkapital eller supplementärkapital, omfattas inte heller av återbetalning från insättningsgarantisystemet (artikel 5.1 b).

I skäl 31 i insättningsgarantidirektivet anges att vissa insättare inte bör omfattas av insättningskydd, framför allt inte myndigheter och andra finansiella institut. Deras ringa antal jämfört med alla andra insättare minimerar effekterna på den finansiella stabiliteten om ett kreditinstitut fallerar. Myndigheterna har dessutom bättre kreditmöjligheter än enskilda personer. Medlemsstaterna bör dock kunna ha möjlighet att

Prop. 2015/16:106 besluta att insättningar tillhörande lokala myndigheter med en årsbudget på högst 500 000 euro täcks. Företag utanför finanssektorn bör i princip omfattas oavsett storlek.

Enligt 5 § lagen om insättningsgaranti kan en insättare som är en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett sådant värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kunders medel på konto, eller motsvarande utländska företag, inte få ersättning enligt garantin. Den undantagna kretsen i gällande rätt är således något snävare än den krets som följer av insättningsgarantidirektivet. För att genomföra ändringen i svensk rätt behöver paragrafen därför utvidgas i enlighet med direktivet. Det innebär att kretsen av undantagna insättarkategorier även kommer att omfatta försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, understödsföreningar, finansiella institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, värdepappersfonder, alternativa investeringsfonder, pensionsfonder, landsting, kommuner, statliga myndigheter och insättare som inte har identifierats.

Finansinspektionen anser att insättningar gjorda av värdepappersbolag generellt ska undantas från att ersättas genom insättningsgarantin. Enligt insättningsgarantidirektivet undantas värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1 punkten 1 i direktiv 2004/39/EG. Artikeln är genomförd i 1 kap. 5 § 26 lagen om värdepappersmarknaden, som bör läsas tillsammans med 2 kap. 1 § samma lag. Enligt bestämmelsens nuvarande lydelse ersätts i dagsläget inte insättningar av värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kunders medel på konto, dvs. ett värdepappersbolag med sidotillstånd enligt 2 kap. 2 § 8 enligt lagen om värdepappersmarknaden. Regeringen instämmer i inspektionens bedömning att kretsen av värdepappersbolag i förslaget därmed fått en snävare utformning än vad som följer av direktivet. Eftersom kretsen av undantagna insättarkategorier ska harmoniseras, bör insättningar gjorda av värdepappersbolag, oavsett vilket tillstånd bolaget har, undantas från garantins omfattning.

Finansbolagens förening noterar att förslaget att utvidga undantaget till finansiella institut kan få effekten att seriösa företag som har följt lagen om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet inte omfattas av garantin samtidigt som mindre seriösa företag som inte har uppfyllt sin anmälningssplikt enligt nämnda lag kan komma att omfattas av insättningsgarantin. Regeringen konstaterar att det enligt lagen om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet finns ingripandemöjligheter att tillgripa om personer ägnar sig åt sådan verksamhet som är anmälningsspliktig utan att ha gjort en anmälan

Riksgäldskontoret, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Svensk Försäkring och Sveriges advokatsamfund påtalar att begreppet pensionsfond är otydligt och efterfrågar vilka pensionsfonder som undantas från garantin.

Inledningsvis kan konstateras att det i svensk rätt saknas en legaldefinition av begreppet pensionsfond. När det gäller anordnandet av tjänstepension finns det stora variationer inom EES. Det kan t.ex. noteras att tjänstepensionerna i bl.a. Storbritannien, Irland och Nederländerna till stor del tryggas genom pensionsfonder som är en form av särskilt reglerade institut avsedda att trygga ofta förmånsbaserade pensionslösningar och att tryggandet av tjänstepensioner i Tyskland till en

betydande del sker genom skuldföring i egen balansräkning. Det svenska systemet för tjänstepensioner skiljer sig från systemen i de flesta andra länder, eftersom arbetsgivarens utfästelser i Sverige till största delen tryggas genom försäkringar i stället för av pensionsfonder. (jfr SOU 2014:57 s. 273 f.). Således omfattas en stor del av tjänstepensionerna i Sverige av de företag som anges i artikel 5.1 g i insättningsgarantidirektivet.

Svensk Försäkring anser att pensionsstiftelser bör räknas till pensionsfonder enligt direktivet. En arbetsgivare kan välja att göra avsättningar av pensionsmedel till en pensionsstiftelse för att därigenom trygga sina pensionsutfästelser till de anställda eller deras efterlevande. En sådan stiftelse är en egen juridisk person och således i den bemärkelsen fristående från arbetsgivaren. I dessa fall är det dock, till skillnad från vad som gäller vid tjänstepensionsförsäkring, alltid arbetsgivaren som svarar för själva utfästelsen om pension och stiftelsens räkenskaper innehåller inte någon skuldpost som svarar mot pensionsutfästelsen. Förmögenheten i stiftelsen kan i stället jämföras med en säkerhet eller en pant för arbetsgivarens pensionsutfästelse för det fall arbetsgivaren kommer på obestånd. I linje med detta är det arbetsgivaren som också ansvarar för värderingen av pensionsåtagandena liksom för utbetalningen av pensionsförmånerna. En pensionsstiftelse är ett tjänstepensionsinstitut. Genom att arbetsgivaren gör avsättningar till en pensionsstiftelse fonderas medel i en egen separat juridisk person utifrån syftet att tillhandahålla tjänstepension (jfr prop. 2004/05:165 s. 109 f.).

Insättningar gjorda av försäkringsföretag, återförsäkringsföretag, understödsföreningar utgör sådana insättningar som undantas från garantin enligt insättningsgarantidirektivet och det torde ligga i linje med att även insättningar gjorda av pensionsstiftelser undantas. Mot denna bakgrund och direktivets systematik i övrigt bör även pensionsstiftelser som omfattas av lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. falla under begreppet pensionsfond.

Det följer redan av gällande rätt att insättningar som härrör från penningtvångsbrott inte ger rätt till ersättning från insättningsgarantin (4 b § lagen om insättningsgaranti). Några särskilda genomförandeåtgärder i denna del krävs därför inte.

Enligt insättningsgarantidirektivet undantas även skuldebrev som kreditinstitut har ställt ut och skulder enligt egna acceptor eller egna växlar. Enligt gällande rätt omfattar garantin endast insättningar. I 2 § 3 lagen om insättningsgaranti definieras en insättning som ett tillgodohavande som avser inlåning på ett konto. Skuldebrev och växlar som har getts ut av ett kreditinstitut omfattas således inte av definitionen av en insättning. Undantaget för skuldebrev och växlar föranleder därför ingen lagstiftningsåtgärd.

Enligt artikel 5.1 b i insättningsgarantidirektivet ska inte heller kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1 punkten 118 i förordning (EU) nr 575/2013 omfattas av återbetalning från garantin. Bestämmelsen bedöms dock inte föranleda några särskilda genomförandeåtgärder.

Enligt artikel 5.2 a i insättningsgarantidirektivet finns en möjlighet för medlemsstaterna att, oberoende av bestämmelserna om de undantagna insättarkategorierna, säkerställa att innesående insättningar i små eller

Prop. 2015/16:106 medelstora företags pensionsförsäkringssystem eller tjänstepensionsplaner får omfattas av garantisystemet.

Svenska Bankföreningen, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anser att frågan om att utnyttja undantaget för små eller medelstora företags personliga pensionsförsäkringssystem eller tjänstepensionsplaner måste bedömas utifrån ett större perspektiv och efterfrågar en analys av de effekter bedömningen förväntas medföra.

Som framgår ovan medger insättningsgarantidirektivet vissa nationella undantag. Regeringen konstaterar att detta innebär att insättningsgarantidirektivet kommer att införlivas på olika sätt i medlemsstaterna och att vissa skillnader i garantins omfattning därmed kommer att kvarstå. Hur effekterna av detta blir är enligt regeringens mening svåra att i förväg utvärdera.

Som angetts tidigare (avsnitt 4.1) omfattas varken individuellt pensionssparande (IPS), annat pensionssparande eller försäkrings-sparande av garantin. Det finns mot denna bakgrund inte skäl att särbehandla de nu angivna pensionsinsättningarna att omfattas av garantin. Möjligheten att undanta dessa pensionsinsättningar bör därför inte införas.

Medlemsstaterna får också undanta inestående insättningar från lokala myndigheter med en årsbudget på högst 500 000 euro (artikel 5.2 b).

Även i 1994 års insättningsgarantidirektiv gavs en möjlighet för medlemsstaterna att undanta vissa insättarkategorier. Vid genomförandet av direktivet i svensk rätt påtalades dock intresset av ett lättadministrerat system (prop. 1995/96:60 s. 58 f.). Att undanta insättningar utifrån storleken på en myndighets årsbudget skulle innebära ett avsteg från denna princip. Det finns inte heller i övrigt skäl att särbehandla dessa insättningar. Undantaget bör därmed inte införas i svensk rätt.

Insättare som inte har identifierats

Av artikel 5.1 f i insättningsgarantidirektivet framgår att insättningar vars kontohavare aldrig har identifierats enligt artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG när insättningarna blir indisponibla, inte omfattas av rätt till ersättning.

När det gäller identifiering av insättare ska instituten enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism vidta åtgärder för att uppnå kundkännedom vid öppnande av ett konto.

Det framgår inte av gällande rätt att ersättning inte ska ske till insättare som inte har identifierats. Ett uttryckligt undantag från att omfattas av garantin för sådana insättare bör därför införas i lagen om insättningsgaranti.

5.2.2 Filialer inom EES

Regeringens förslag: Garantimyndigheten får besluta att garantin också ska omfatta insättningar enligt artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet som finns hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut, om värdlandet har en högre ersättningsnivå eller omfattning än vad som följer enligt lagen om insättningsgaranti, och det inte är

möjligt för filialen att ansluta sig till och omfattas av den högre ersättningsnivån i värdlandets garantisystem.

Regeringens bedömning: Möjligheten för en filial från ett annat EES-land att kunna ansluta sig till och omfattas av den svenska garantin bör behållas.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Riksgäldskontoret* och *Finansinspektionen* anser att bestämmelsen i 3 § andra stycket 3 lagen om insättningsgaranti bör förtydligas så att det dels framgår att hemlandskomplettering medför ett skydd som gäller utöver den ersättningsnivå som gäller enligt den svenska garantin upp till värdlandets ersättningsnivå, dels att rätt till sådan komplettering endast är möjlig om värdlandet inte erbjuder motsvarande komplettering. Vidare bör framgå att komplettering enligt 3 § andra stycket 2 inte kan avse skillnader i ersättningsnivå som följer av att det harmoniserade beloppet enligt 4 § andra stycket uttrycks i olika valutor. *Förvaltningsrätten i Stockholm, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms Universitet* och *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter lämpligheten av att i lagtext hänvisa till direktivet, eftersom läsningen av svensk författning försvåras. *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar att det är oklart huruvida en insättning i en filial i ett EES-land som härrör från en livshändelse ska tolkas enligt svenska civilrättsliga regler eller enligt bestämmelserna i det EES-land där filialen är belägen. Förvaltningsrätten framför även att det ur lagtexten inte går att utläsa huruvida garantimyndigheten kan betala högre ersättning än fem miljoner kronor vid insättning på grund av en livshändelse, om ersättningsnivån i det EES-land där filialen är belägen är högre än vad som följer av svensk rätt. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, påpekar att förslaget endast omfattar diskrepanser mellan EES-länderna som hänför sig till direktivet och således inte skillnader mellan EES-ländernas täckningsnivåer. Bankföreningen anser att det bör införas en bestämmelse som medger garantimyndigheten att även avseende täckningsnivån besluta att en högre ersättningsnivå ska gälla för filialer i ett annat EES-land till ett svenskt institut. En sådan bestämmelse kan lämpligen korrelera till direktivets övergångsbestämmelser.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt artikel 14 i insättningsgarantidirektivet ska insättningsgarantisystem omfatta insättare hos filialer som upprättas av deras medlemskreditinstitut i andra medlemsstater.

Kommissionen har vid de arbetsgruppsmöten som har hållits för genomförandet av insättningsgarantidirektivet ("Transposition workshops"), uppgett att det fortfarande är möjligt för medlemsstaterna att ansluta filialer till institut som är auktoriserade i andra medlemsstater. Om en medlemsstat avser att behålla möjligheten till sådan anslutning, bör dock vissa grundläggande principer beaktas. Anslutningen till ett värdlands insättningsgaranti ska vara frivillig för filialer från ett land inom EES. Vidare får anslutningen endast avse den del av insättningsgarantin som överstiger hemlandets skydd. Det måste också

vara tydligt att möjligheten att ansluta sig frivilligt till en insättningsgaranti i ett värdland inte ger möjlighet att lämna hemlandets insättningsgaranti.

Av 3 § andra och tredje styckena lagen om insättningsgaranti framgår att garantimyndigheten, efter ansökan från ett institut, får besluta att sådana insättningar som finns hos en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut, eller en filial här i landet till ett utländskt institut ska omfattas av insättningsgarantin. Av 6 § lagen om insättningsgaranti framgår vidare att om en insättning hos en filial här i landet till ett utländskt institut också omfattas av en garanti i ett annat land, svarar den svenska garantin bara för skillnaden mellan vad som kan betalas ut enligt den utländska garantin, i förekommande fall före avdrag för institutets motfordringar mot insättaren, och vad som kan betalas ut enligt den svenska garantin.

Det kan konstateras att insättningsgarantidirektivet i huvudsak bygger på principen om fullharmonisering. Det finns emellertid ett visst nationellt utrymme för skillnader i det skydd som direktivet ger. Så är t.ex. fallet när det gäller möjligheten att fastställa en högre ersättningsnivå för vissa typer av insättningar, men även omfattningen av dessa (se avsnitt 5.3.2). Detta skulle kunna leda till att filialer inte kan bedriva verksamhet på samma villkor som en medlemsstats institut och att även skyddet för insättarna i filialerna således skulle bli sämre.

För att inte skyddet ska urholkas för insättarna bör det även fortsättningsvis vara möjligt för garantimyndigheten att besluta att den svenska garantin också ska omfatta filialer till institut som är auktoriserade i andra länder inom EES.

Det är osäkert i vilken omfattning andra medlemsstater vid genomförandet av insättningsgarantidirektivet behåller möjligheten för filialer att kunna ansluta sig till värdlandets insättningsgarantisystem. En sådan situation skulle kunna innebära en konkurrensnackdel för en filial till ett svenskt institut i ett annat EES-land om värdlandets insättningsgarantisystem har en vidare omfattning och/eller en högre ersättningsnivå för vissa särskilt skyddsvärda insättningar än den svenska garantin. För att förhindra att det uppstår en osäkerhet för såväl instituten som insättarna bör ett tillägg göras i lagen om insättningsgaranti. Det bör införas en möjlighet för garantimyndigheten att besluta att garantin också ska omfatta insättningar enligt artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet, dvs. insättningar som hänförs till försäljning av en privatbostad eller vissa särskilt angivna livshändelser, som finns hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut, om värdlandet har en högre ersättningsnivå och omfattning än vad som följer enligt lagen om insättningsgaranti, och det inte är möjligt för filialen att ansluta sig till och omfattas av den högre ersättningsnivån i värdlandets garantisystem. Det ersättningsbelopp som därmed skulle kunna omfattas av garantin i dessa fall kan således uppgå till ett högre belopp än för motsvarande insättningar i Sverige.

Förvaltningsrätten i Stockholm, Riksgäldskontoret och Finansinspektionen påpekar att den föreslagna bestämmelsen är oklar och att det tydligt bör framgå av lagtexten att den frivilliga möjligheten till komplettering enbart avser ersättning för skydd utöver den svenska garantin upp till värdlandets nivå. Riksgäldskontoret påpekar även att

sådan komplettering enbart är möjlig om värdlandet inte erbjuder motsvarande komplettering. Regeringen instämmer i remissinstansernas synpunkter och bestämmelsen bör förtydligas i enlighet därmed.

Riksgäldskontoret påpekar också att det bör framgå tydligt att beslut om komplettering enligt 3 § andra stycket 2 lagen om insättningsgaranti inte kan avse skillnader i ersättningsnivå som följer av att det harmoniserade beloppet enligt 4 § andra stycket uttrycks i olika valutor.

Garantins omfattning följer av artikel 6.1 och 6.2 i insättningsgaranti-direktivet och föreslås genomföras i 4 och 4 c §§ lagen om insättningsgaranti. Regeringen noterar att direktivet inte reglerar den fråga som Riksgäldskontoret framför. Växelkursförändringar behandlas inte heller i lagen om insättningsgaranti. Mot denna bakgrund finner regeringen inte skäl att nu föreslå en sådan ändring som Riksgäldskontoret förordar.

Svenska Bankföreningen, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anför att det bör införas möjlighet för garantimyndigheten att även avseende den harmoniserade täckningsnivån besluta om en högre täckningsnivå för filialer i ett annat EES-land till ett svenskt institut. Förutom att skyddet för den enskilde kunden inte når samma nivå, kommer de inhemska företagen och filialer till svenska banker inte kunna konkurrera på samma villkor om värdlandet inte medger komplettering. Insättningsgaranti-direktivets övergångsbestämmelser medger en sådan reglering.

Som framgår ovan bygger insättningsgaranti-direktivet på principen om fullharmonisering. Det finns emellertid möjlighet för medlemsstaterna att under vissa förutsättningar ha en täckningsnivå som överstiger 100 000 euro, dock inte högre än 300 000 euro, fram till och med den 31 december 2018. I sammanhanget bör även tas i beaktande att den garanterade täckningsnivån under en relativt kort tidsperiod har höjts vid flera tillfällen samtidigt som fler kontoslag kommit att omfattas av garantin. Regeringen anser därmed inte att tillräckliga skäl framkommit för att i nuläget föreslå en bestämmelse med den innebörd som Svenska Bankföreningen förordar.

Förvaltningsrätten i Stockholm, *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms Universitet* och *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter lämpligheten av att i lagtext hänvisa till direktivet, eftersom läsningen av svensk författning försvåras.

Artikel 6.2 i insättningsgaranti-direktivet föreslås i svensk rätt genomföras i 4 c § lagen om insättningsgaranti (jfr avsnitt 5.3.2). I den aktuella bestämmelsen regleras insättningar som finns hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut. Bestämmelsen har utformats med beaktande av remissinstansernas synpunkter.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att det är oklart om begreppet livshändelse ska tolkas enligt svenska civilrättsliga regler eller enligt bestämmelserna i det EES-land där filialen är belägen. Vidare anför förvaltningsrätten att det inte heller är tydligt om insättningar hänförliga till livshändelser i artikel 6.2, som inte införts i svensk rätt, ska omfattas av den svenska garantin.

Av förslaget i 4 c § lagen om insättningsgaranti följer att det ankommer på insättaren att på ett tillförlitligt sätt visa att insättningarna grundar sig på medel som hänför sig till vissa i bestämmelsen angivna situationer. Det ankommer sedan på garantimyndigheten att bedöma om

Prop. 2015/16:106 förutsättningar för rätt till ersättning enligt lagen om insättningsgaranti är uppfyllda. Utgångspunkten är att garantimyndigheten har att tillämpa svensk rätt, dvs. lagen om insättningsgaranti. Emellertid kan det förekomma situationer där insättningar som omfattas av 4 c § har gjorts i en filial till ett svenskt institut i ett annat EES-land. Om garantimyndigheten, efter ansökan av institutet, har beslutat att insättningar i filialen ska täckas av det högre skyddet som följer värdlandets insättningsgarantisystem, ankommer det på insättaren att på ett tillförlitligt sätt visa att insättningarna grundar sig på medel som är att hänföra till de i värdlandet genomförda särskilda livshändelserna. Garantimyndigheten har då att beakta de nationella bestämmelser som blir tillämpliga i varje enskilt ersättningsfall.

Lagen om statliga garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige

Insättningsgarantidirektivet föranleder inga ändringar i lagen (2008:812) om statliga garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige. Lagen, som infördes för att säkerställa insättningsgarantiens skydd och värna den finansiella stabiliteten, bör finnas kvar även om insättningsgarantidirektivet innebär ett bättre skydd för insättningsgarantierna än tidigare.

5.2.3 Tredjefilialer

Regeringens förslag: Bestämmelserna om tredjefilialer i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden ändras till följd av ändringarna i lagen om insättningsgaranti som möjliggör en högre ersättningsnivå för vissa typer av insättningar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret* påpekar att om en filial till ett svenskt institut verkar i ett land med lägre skyddsnivå och beviljas anslutning till den svenska insättningsgarantin, kan filialen utnyttja den generösare garantin och vinna fördelar mot lokala banker. Riksgäldskontoret föreslår därför att garantimyndigheten vid komplettering för filialer utanför EES ska få begränsa garantin till den nivå och omfattning som råder i det land där filialen verkar.

Skälen för regeringens förslag

Enligt artikel 15 i insättningsgarantidirektivet ska medlemsstaterna kontrollera att filialer som har sitt säte utanför unionen har ett skydd som motsvarar det som föreskrivs i direktivet. Om skyddet inte är likvärdigt, kan medlemsstaterna kräva att filialen ska ansluta sig till medlemsstatens insättningsgarantisystem. Insättningsgarantierna ska åtminstone åtnjuta samma garantinivå och räckvidd som föreskrivs i insättningsgarantidirektivet.

Enligt 4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får ett utländskt kreditinstitut som hör hemma i ett land utanför EES ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. Tillstånd ska ges om 1) institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i Sverige, 2) det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och 3) insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som a) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och b) har en ersättningsnivå som åtminstone motsvarar 100 000 euro.

En ändring av den svenska garantin i lagen om insättningsgaranti innebär att förutsättningarna för att ett utländskt kreditinstitut hemmahörande utanför EES ska få tillstånd att etablera en filial i Sverige måste ändras så att dessa överensstämmer med kraven i insättningsgaranti-direktivet. Som en följd av den föreslagna förändringen avseende en högre ersättningsnivå för vissa typer av insättningar (se avsnitt 5.3.2) bör motsvarande ändring införas i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ändringar i lagen om värdepappersmarknaden

Enligt 4 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden får ett företag som hör hemma utanför EES och som har tillstånd att driva värdepappersrörelse från filial i Sverige ges tillstånd att tillhandahålla sidotjänster enligt 2 kap. 2 § eller driva sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 § samma lag. Tillstånd får bara ges om företaget får tillhandahålla motsvarande tjänster eller driva motsvarande verksamhet i sitt hemland. Tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 får bara ges om insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som 1) omfattar insättningar som avses i 2 § lagen om insättningsgaranti, och 2) har en ersättningsnivå som åtminstone motsvarar 100 000 euro.

Detta motsvarar det som gäller enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse och samma ändring som föreslås i den lagen bör göras även i lagen om värdepappersmarknaden.

Svenska instituts filialer utanför EES

Riksgäldskontoret påpekar att om en filial till ett svenskt institut verkar i ett land med lägre skyddsnivå och beviljas anslutning till den svenska insättningsgarantin, kan filialen utnyttja den generösare garantin och vinna fördelar mot lokala banker. *Riksgäldskontoret* föreslår därför att garantimyndigheten vid komplettering för filialer utanför EES ska få begränsa garantin till den nivå och omfattning som råder i det land där filialen verkar.

Enligt 3 § andra stycket 1 lagen om insättningsgaranti får garantimyndigheten besluta att garantin också ska omfatta insättningar som finns hos en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut. Vid införandet av bestämmelsen konstaterades att direktivet inte behandlar frågan om en svensk banks filial i ett land utanför EES ska omfattas av den svenska garantin. Det ansågs vidare att den svenska banken bör

Prop. 2015/16:106 kunna välja att låta bankens filial omfattas helt eller delvis av det svenska garantisystemet. Denna valfrihet för den svenska banken kan i praktiken givetvis komma att begränsas beroende på vilket utrymme värdlandets lagstiftning ger banken att låta insättningar hos filialen omfattas av det svenska garantisystemet. Den frågan ankommer emellertid inte på svenska myndigheter att pröva (prop. 1995/96:60 s. 45 f.).

Regeringen konstaterar att inte heller insättningsgarantidirektivet reglerar frågor om insättningar i ett svenskt instituts filialer i ett land utanför EES. Mot bakgrund av tidigare ställningstaganden finner regeringen inte skäl att, såsom Riksgäldskontoret föreslår, frångå den nu gällande ordningen.

5.3 Insättningsgarantins ersättningsnivå

5.3.1 Ersättningsbeloppet

Regeringens förslag: Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får för varje institut uppgå till sammanlagt högst 950 000 kronor.

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut, får det högsta ersättningsbeloppet från insättningsgarantin vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den valutan som motsvarar 100 000 euro.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret* påpekar att det kommer att krävas lagändringar vid revision av garantinivån vart femte år samt eventuellt vid justering till följd av valutakursförändringar med stöd av artikel 6.5 tredje stycket. Eftersom en sådan ordning framstår som opraktisk, föreslår Riksgäldskontoret att grunderna för ersättningsbeloppet, dvs. 100 000 euro samt avrundningsbeloppet om 5 000 euro, fastställs i lag, och att regeringen bemyndigas att i förordning fastställa garantins ersättningsnivå i kronor. Riksgäldskontoret föreslår också att det av lagtext eller förarbeten bör framgå hur ersättning ska proportioneras vid ersättningsfall när en insättare har insättningar både i ett institut och dess filial. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, avstyrker att ersättningsbeloppet anges i svenska kronor och anser att beloppet bör anges i euro på det sätt som framgår av gällande rätt.

Skälen för regeringens förslag

Ersättningsbeloppet i svenska kronor

Enligt artikel 6.1 och 6.5 i insättningsgarantidirektivet ska medlemsstaterna se till att garantinivån för varje insättares sammanlagda insättningar ska vara 100 000 euro i den händelse insättningarna blir indisponibla. Medlemsstater som räknar om beloppet till sin nationella

valuta ska vid omräkningen initialt tillämpa den omräkningskurs som gällde den 3 juli 2015. Beloppet som omräkningen resulterar i får avrundas, förutsatt att denna uppgår till högst 5 000 euro. Medlemsstater som räknar om beloppet till nationell valuta ska vart femte år anpassa täckningsnivån till 100 000 euro. Efter samråd med kommissionen får täckningsnivån anpassas vid en tidigare tidpunkt i händelse av oförutsedda händelser som valutafluktuationer.

Enligt 4 § lagen om insättningsgaranti uppgår den högsta ersättningen till ett belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro. Beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gäller dagen för ersättningsrättens inträde.

I artikel 1.3 a i 2009 års ändringsdirektiv anges att medlemsstaterna ska se till att täckningen för varje insättares sammanlagda insättningar uppgår till 100 000 euro. Medlemsstater utanför euroområdet, som omräknar beloppet i euro till sina nationella valutor, ska säkerställa att de belopp i nationella valutor som faktiskt utbetalas till insättare motsvarar 100 000 euro. Vid genomförandet av artikeln i svenskt rätt konstaterades att den konstruktion som tidigare hade använts och där täckningsbeloppet angavs i både svenska kronor och i euro inte kunde behållas på grund av kravet på fullharmonisering. De alternativ som då stod till buds var därför att ange täckningsbeloppet enbart i svenska kronor eller enbart i euro. Det konstaterades vidare att direktivets utformning var olycklig, eftersom det begränsade möjligheterna för länder utanför euroområdet att formulera ett tydligt och säkert konsumentskydd för sina insättare. För att möjliggöra att kravet på harmonisering uppfylls föreslogs därför att täckningsnivån skulle anges till det belopp i svenska kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro (prop. 2010/11:23 s. 14 f.).

Riksdagen har i ett tillkännagivande framfört att regeringen vid genomförandet av insättningsgarantidirektivet ska sträva efter att täckningsbeloppet uttrycks i kronor (rskr. 2010/11:57).

Insättningsgarantidirektivets nuvarande utformning möjliggör att ersättningsbeloppet i den svenska insättningsgarantin återigen kan anges i svenska kronor. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anser att ersättningsbeloppet även fortsättningsvis ska anges i euro. Regeringen anser emellertid att lagen om insättningsgaranti bör ändras så att ersättningsbeloppet i stället anges i svenska kronor.

Direktivet knyter det högsta ersättningsbeloppet till eurons kurs vid ett visst angivet datum (3 juli 2015). I fråga om vilken valutakurs som bör tillämpas vid omräkningen har regeringen tidigare i prop. 2010/11:23 om ändring av insättningsgarantins täckningsbelopp bedömt att den s.k. mittkursen som dagligen fastställs av NASDAQ OMX Stockholm bör användas. Det kan vara lämpligt att även i detta sammanhang använda mittkursen. Enligt mittkursen den 3 juli 2015 motsvarar 1 euro 9,3658 svenska kronor. Beloppet som omräkningen resulterar i får avrundas, förutsatt att avrundningen uppgår till högst 5 000 euro. Det högsta ersättningsbeloppet utgör därmed 936 580 kronor. Eftersom beloppet bör avrundas till ett så jämnt belopp som möjligt inom de ramar som

Prop. 2015/16:106 insättningsgarantidirektivet tillåter, framstår ett avrundat belopp om 950 000 kronor som väl avvägt.

Riksgäldskontoret anser att regeringen ska bemyndigas att i förordning fastställa garantins ersättningsnivå i kronor.

Enligt artikel 6.6 i insättningsgarantidirektivet följer att kommissionen vart femte år ska ompröva ersättningsbeloppet. Den första omprövningen ska ske den 3 juli 2020 såvida oförutsedda händelser inte kräver en tidigare översyn. Med hänsyn till de relativt långa intervallerna för omprövning av ersättningsbeloppet finner regeringen inte att det finns skäl att, på de grunder som *Riksgäldskontoret* anför, i förordning fastställa garantins ersättningsnivå.

Möjlighet för svenska filialer i ett annat EES-land att ange ersättningsbeloppet i euro eller värdlandets nationella valuta

Huruvida medlemsstaterna har möjlighet att ange ersättningsbeloppet i euro eller annan nationell valuta för filialkunder inom EES, samtidigt som möjligheten att räkna om ersättningsbeloppet till nationell valuta utnyttjas är oreglerat i insättningsgarantidirektivet. Enligt regeringens bedömning har en medlemstat möjlighet att införa bestämmelser som inte följer av direktivet så länge som syftet och de principer som kommer till uttryck i insättningsgarantidirektivet i övrigt uppfylls vid genomförandet.

I skäl 7 till insättningsgarantidirektivet framhålls, som en följd av genomförandet av direktivet, att insättare kommer att få betydligt bättre tillgång till insättningsgarantisystem bl.a. tack vare utvidgad och förtydligad täckning som i sin tur kommer att stärka konsumenternas tilltro till finansiell stabilitet på den inre marknaden.

Insättningsgarantidirektivet anger att information är en betydande del av insättarskyddet och direktivet innehåller också långtgående informationskrav för instituten gentemot insättarna (se vidare avsnitt 5.9).

Att möjliggöra för insättare att enklare bedöma den nivå som garanteras av instituten skulle bidra till ökad konkurrensneutralitet på den inre marknaden och medföra ökad harmonisering mellan det skydd den svenska insättningsgarantin erbjuder och skyddet i de värdländer där svenska institut verkar genom filial. Syftet med bestämmelsen är att införa en lösning som gör det möjligt för insättare hos en svensk filial utomlands att skyddas av ett ersättningsbelopp som är detsamma som värdlandets ersättningsbelopp.

Med beaktande härav samt av vad som ovan anförts om syftet med direktivet och dess vikt vid informationsgivning förstärks skälen för att införa en bestämmelse med innebörd att svenska institut med filialer i EES-länder ska ha möjlighet att informera om och ange täckningsnivån i euro alternativt, om landet har fastställt det högsta beloppet i den egna nationella valutan enligt artikel 6.5, i nationell valuta. Då det inte heller har framkommit skäl som talar för att införandet av en dylik bestämmelse strider mot EU-rätten i övrigt, anser regeringen att insättningsgarantins högsta ersättningsnivå vad avser insättningar i filialer till svenska institut i andra EES-länder (100 000 euro) får anges i euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5, det belopp i den valutan som motsvarar 100 000 euro.

Riksgäldskontoret föreslår att det bör framgå hur ersättning ska proportioneras vid ersättningsfall när en insättare har insättningar både i ett institut och i dess filial. Om en insättare har t.ex. 600 000 kronor hos ett institut i Sverige och 70 000 euro hos samma instituts filial i ett annat EES-land föreslår *Riksgäldskontoret* att proportionering sker efter insättningarnas storlek per dagen för ersättningsfallet. Enligt regeringens mening framstår en sådan fördelning som rimlig. Detta är dock ingen fråga som bör regleras i lag.

5.3.2 Ett högre ersättningsbelopp för vissa insättningar

Regeringens förslag: Utöver ersättning motsvarande 100 000 euro får ersättning från insättningsgarantin betalas ut med sammanlagt högst fem miljoner kronor, om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att insättningarna avser medel som hänförs till försäljning av en privatbostad eller vissa särskilt angivna livshändelser.

Ett högre ersättningsbelopp får endast medges om insättningen har gjorts inom tolv månader från den tidpunkt då beloppet krediterades på insättarens konto eller från och med den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorians förslag innebär att tolv månadersfristen räknas från ersättningsrättens inträde.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret* och *Finansinspektionen* påpekar att såväl artikel 6.2 i direktivet som förslaget till 4 c § andra stycket kan tolkas som att en insättning som grundar sig på någon av de i 4 c § första stycket lagen om insättningsgaranti angivna fallen kan komma att behandlas som en garanterad insättning under obegränsad tid om den flyttas mellan olika institut var tolfte månad. *Riksgäldskontoret* ifrågasätter om bestämmelsen om högre tilläggsbelopp för vissa insättningar även ska vara tillämpligt för juridiska personer och föreslår ett förtydligande så att den enbart avser insättare som är fysiska personer. *Riksgäldskontoret* påpekar även att kopplingen till inkomstskattelagen gör att skyddet såvitt avser permanentbostad möjligen medför att skyddet blir alltför restriktivt och att det av trygghetsskäl bör göras en vidare tolkning av skyddets omfattning. Slutligen påpekar *Riksgäldskontoret* att tidsfristen för medgivande av det högre ersättningsbeloppet måste förtydligas såväl i lagtext som i motiven att det är tidpunkten för den ursprungliga insättningen som avses. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anser att det finns skäl att se över den föreslagna beloppsbegränsningen om fem miljoner kronor och utreda om förutsättningar finns för att införa en högre eller obegränsad nivå för tilläggsbeloppet. *Bankföreningen* understryker vikten av att det är kunden som på ett tillförlitligt sätt ska visa att insättningen grundar sig på medel som hänförs till bl.a. avyttring av permanentbostad som anges i förslaget. *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter lämpligheten av och principerna bakom beräkningen av tilläggsbeloppet som bestämts motsvara fem miljoner kronor. En lösning,

som bättre uppfyller syftet med regleringen, är att periodiskt beräkna summan utifrån en formel som fångar samma faktorer som finns bakom det nuvarande förslaget, så att syftet uppfylls oaktat eventuella prisförändringar på bostadsmarknaden. Beloppet kan fastställas av Riksgäldskontoret alternativt Finansinspektionen, som redan i dag gör beräkningar och fastställer en rad värden av besläktat slag inom kapitaltäckningskraven. *Svensk Försäkring* noterar att insättningsgaranti-direktivet inte innehåller någon bestämmelse om något tak varför det rättsligt är tveksamt om det finns en rättslig grund för att införa just ett sådant. Slutligen framförs att det i bestämmelsen anges att tilläggsbelopp får betalas ut samtidigt som direktivet ålägger medlemsstaterna att tillse att tilläggsbelopp i förekommande fall betalas ut från insättningsgarantisystemet, varför rekvisitet ”får” bör ersättas med ”ska”. *Konsumentverket* efterfrågar om eget sparande till pension, som är tillfälligt placerat på ett inlåningskonto, ska omfattas av det högre ersättningsbeloppet. Konsumentverket efterfrågar även hur en konsument ska visa att syftet med sparandet är pension när avdragsrätten för privat pensionssparande har slopats.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 6.2 i insättningsgaranti-direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att ett belopp över 100 000 euro täcks när det gäller insättningar som hänför sig till fastighetstransaktioner som avser privatbostäder, insättningar som uppfyller de sociala villkor som fastställs i nationell rätt och som är förknippade med vissa livssituationer för insättaren, såsom giftermål, skilsmässa, pension, uppsägning, övertalighet, invaliditet eller bortgång. Även insättningar som härrör från utbetalningar av försäkringar, eller ersättningar för skador till följd av brott eller felaktiga domar ska täckas. Den högre garantinivån ska gälla under minst tre månader och längst tolv månader efter det att beloppet har krediterats, eller fr.o.m. den tidpunkt då det blir rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar.

Enligt gällande rätt finns ingen möjlighet att erhålla en högre ersättning från insättningsgarantin än det högsta beloppet om motsvarande 100 000 euro (4 § lagen om insättningsgaranti). En möjlighet att besluta om utbetalning av ett ersättningsbelopp utöver dagens nivå bör därför införas i lagen om insättningsgaranti i enlighet med insättningsgaranti-direktivets krav.

Det är upp till varje medlemsstat att i enlighet med nationell rätt bedöma vilka insättningar som är förknippade med livshändelser som kan ge rätt till en högre ersättningsnivå. Av de i insättningsgaranti-direktivet angivna livssituationerna kan ett tillfälligt högre belopp på en insättares konto anses kunna härröra från alla uppräknade situationerna förutom giftermål. Det finns inga transaktioner som enligt svensk rätt torde kunna anses hänförliga till själva giftermålet i sig. Övriga livssituationer får däremot anses uppfylla direktivets krav. Det bör framgå av lagen om insättningsgaranti att ett tillfälligt högt belopp på kontot och som kan hänföras till en transaktion avseende de i direktivet uppräknade livssituationerna, förutom giftermål, bör ge rätt till utbetalning av ett högre belopp från insättningsgarantin än maximeringsbeloppet om motsvarande 100 000 euro.

Riksgäldskontoret noterar att förslaget utformning innebär att även juridiska personer omfattas och ifrågasätter om detta är syftet enligt insättningsgarantidirektivet.

Syftet med bestämmelsen är att skydda insättningar som hänförs till vissa särskilt uppräknade livshändelser. Enligt regeringens mening torde sådana insättningar huvudsakligen göras av fysiska personer. Det kan emellertid inte uteslutas att även juridiska personers insättningar i vissa fall skulle kunna omfattas av skydd.

Svensk Försäkring framhåller att det i insättningsgarantidirektivet saknas bestämmelser som begränsar det högre ersättningsbeloppet för insättningar.

Av skäl 26 i insättningsgarantidirektivet framgår att när det gäller storleken på ett sådant belopp bör skyddets betydelse för insättare och levnadsförhållandena i medlemsstaten beaktas. Det överlämnas således till medlemsstaterna att bestämma beloppets storlek utifrån de levnadsförhållanden som gäller i medlemsstaten. I insättningsgarantidirektivet ges inte heller någon vägledning om det är så att ett belopp ska fastställas för var och en av insättningarna som kan ge rätt till ett högre belopp eller om ett samlat belopp ska fastställas per insättare och där beloppet innefattar samtliga insättningar som kan medge rätt till ett högre ersättningsbelopp. Det finns därför flera alternativa lösningar när det gäller att bestämma beloppets storlek.

En lösning skulle kunna vara att fastställa ett samlat belopp för samtliga skyddsvärda insättningar. En annan lösning skulle kunna vara att inte bestämma något takbelopp för vissa av insättningarna, exempelvis insättningar som är hänförliga till försäljning av permanentbostad. Den senare lösningen skulle innebära att sådana insättningar skulle vara skyddade av garantin oavsett beloppets storlek. En insättare som har avyttrat sin bostad och tillfälligt har ett stort belopp på sitt bankkonto när insättningsgarantin träder in skulle härigenom få ett fullgott konsumentskydd. Alternativt skulle beloppet kunna begränsas till exempelvis 80:e percentilen av försäljningspriset för småhus och bostadsrätter.

Några av de livssituationer som omnämns i insättningsgarantidirektivet skulle kunna anses mer skyddsvärda än andra. En modell som saknar beloppstak för vissa livshändelser, medför således en risk för att det inte alltid är de mest skyddsvärda insättarna som skyddas, och utan ett tak kan kostnaden dessutom bli hög. Detta talar för ett mer skräddarsytt ersättningsbelopp. För att ett sådant skräddarsytt belopp ska få legitimitet och acceptans av såväl insättare som betalande institut måste emellertid livshändelserna kunna identifieras och de enskilda beloppen motiveras på ett välgrundat sätt. Det är emellertid svårt att ta fram en sådan skräddarsydd modell. I denna proposition förordas därför en modell som är enkel och robust. En lösning med ett samlat belopp för samtliga livshändelser bör därför införas i svensk rätt.

När det gäller storleken på ett sådant samlat belopp kan det genomsnittliga försäljningspriset på bostäder tjäna som utgångspunkt, eftersom det huvudsakligen torde vara insättningar som är hänförliga till privatbostäder som kommer att föranleda de högsta insättningarna. Detta gäller oavsett om insättningarna är hänförliga till exempelvis försäljning av bostad, försäkringsersättning till följd av brand i bostad eller

Prop. 2015/16:106 försäkringsersättning som har tecknats på någons liv för att efterlevande ska kunna bo kvar i bostaden.

Insättningsgarantin ska ge ett bra konsumentskydd oberoende av var i landet en insättare bor. De högsta genomsnittliga priserna på bostadsrätter och villor finns i Storstockholm. Enligt uppgifter från Svensk Mäklarstatistik AB, som publicerades den 16 januari 2015, kostade en genomsnittsvilla i Storstockholm 4,5 miljoner och en genomsnittslägenhet i centrala Stockholm 4,4 miljoner under mätperioden oktober–december 2014.

Svenska Bankföreningen, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anser att det finns skäl att se över den föreslagna beloppsbegränsningen som är att hänföra till särskilda livssituationer. *Sveriges advokatsamfund* föreslår att Riksgäldskontoret alternativt Finansinspektionen periodiskt ska beräkna och fastställa tilläggsbeloppet enligt vissa särskilda kriterier för att uppfylla regleringens syfte oavsett prisförändringar.

Ett samlat belopp om fem miljoner kronor, utöver det högsta ersättningsbeloppet om motsvarande 100 000 euro, bör enligt regeringens mening anses som skäligt utifrån svenska förhållanden. Härigenom kommer garantin att i de flesta fall täcka sådana insättningar som är hänförliga till försäljning av privatbostad i hela landet, men även ytterligare insättningar som anses som särskilt skyddsvärda. Såsom remissinstanserna påpekar kan beloppet emellertid behöva justeras framöver.

Av insättningsgarantidirektivet framgår att ersättning ska göras tillgänglig utan att det krävs en begäran till garantimyndigheten (artikel 8.6). Detta följer redan av gällande rätt och några särskilda genomförandeåtgärder krävs därför inte. För att garantimyndigheten ska kunna fatta ett korrekt beslut om utbetalning av ett ersättningsbelopp som överstiger motsvarande 100 000 euro behöver myndigheten emellertid få information från insättaren som visar att medlen härrör från någon livshändelse enligt insättningsgarantidirektivet. Garantimyndigheten kommer således att behöva kontakta insättaren för att få den information som myndigheten behöver för sitt beslut. Enligt artikel 8.5 i insättningsgarantidirektivet får utbetalningstiden därför skjutas upp avseende denna typ av insättningar (se avsnitt 5.7). Den information som insättaren kan behöva presentera för att visa att insättningen härrör från en sådan livshändelse som ger rätt till ett högre ersättningsbelopp skulle kunna vara exempelvis handlingar som visar en försäljning av en fastighet eller en bostadsrätt, försäkringsunderlag, avtal om avgångsvederlag, ett testamente, en bouppteckning eller en lagakraftvunnen dom m.m. Garantimyndigheten får bedöma vilken ytterligare information som myndigheten behöver för att kunna göra en korrekt utbetalning till insättaren. En utbetalning av det högre ersättningsbeloppet bör kunna ske så snart som möjligt efter det att garantimyndigheten har fått tillräckliga underlag för att kunna fatta sitt beslut.

Enligt insättningsgarantidirektivet ska det högre ersättningsbeloppet garanteras under en tid om minst tre och längst tolv månader. Mot bakgrund av att direktivet syftar till att stärka konsumenternas skydd bör den högsta tillåtna tidsfristen om tolv månader väljas. Under denna period får insättaren anses ha haft tillräckligt med tid och möjlighet att

omdisponera sina medel. *Riksgäldskontoret* och *Finansinspektionen* noterar att bestämmelsens utformning är något oklar och att det finns risk för att en insättning skulle kunna skyddas under obegränsad tid om den flyttas mellan olika institut var tolfte månad.

Enligt insättningsgarantidirektivet är tidsfristen inte kopplad till den tidpunkt då insättningen gjordes, utan till tidpunkten då beloppet för första gången krediterades av institutet. Regeringen delar remissinstansernas bedömning och bestämmelsen bör därför förtydligas i enlighet med direktivets ordalydelse.

Den utökade ersättningsrätten stärker skyddet för insättare med tillfälligt höga belopp på kontot och som vid tidpunkten för garantins inträde inte hunnit omdisponera sina medel.

Riksgäldskontoret påpekar att hänvisningen till 47 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) möjligen kan föranleda att definitionen av vilka bostäder som omfattas av det förhöjda skyddet blir alltför restriktiv. Vidare anser *Riksgäldskontoret* att bestämmelsen såsom den är formulerad medför att det inte nödvändigtvis är insättaren som ska ha varit bosatt i bostaden och efterfrågar ett förtydligande i denna del.

Till skillnad från promemorians förslag bör enligt regeringens mening begreppet ”permanentbostad” ersättas med ”privatbostad”, eftersom det på det sätt som *Riksgäldskontoret* påpekar finns risk för att tillämpningsområdet kan komma att bli för restriktivt. Enligt insättningsgarantidirektivets ordalydelse (artikel 6.2 a) är det fråga om ett utökat skydd för insättningar som hänför sig till fastighetstransaktioner som avser privatbostäder. Frågan om en viss bostad har utgjort en privatbostad är därmed en bevisfråga som får avgöras med hänsyn tagen till samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Det ställs emellertid inga krav i direktivet på att en privatbostad ska ha utgjort insättarens personliga hem för att skyddet ska inträda.

Konsumentverket saknar resonemang i fråga om huruvida eget sparande till pensionen, tillfälligt placerat på ett inlåningskonto, ska omfattas av det högre ersättningsbeloppet mot bakgrund av att avdragsrätt för privat pensionssparande numera har slopats.

Som angetts tidigare (avsnitt 4.1) omfattas varken individuellt pensionssparande (IPS) eller annat pensionssparande av garantin. Förändringarna vad gäller avdragsrätt för privat pensionssparande medför följaktligen ingen annan bedömning vad gäller garantins omfattning och skydd.

5.3.3 Kvittning

Regeringens bedömning: En insättares rätt till ersättning från insättningsgarantin bör även fortsättningsvis bestämmas med utgångspunkt i insättares bruttobehållning i institutet.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för promemorians bedömning: Enligt artikel 7.5 i insättningsgarantidirektivet får medlemsstaterna besluta att insättares skyldigheter gentemot kreditinstitutet ska beaktas vid beräkning av det återbetalningsbara beloppet om de har förfallit till betalning vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde.

I de fall insättaren har både inlåning och skulder i samma institut uppkommer frågan om skulderna ska beaktas redan i garantiförfarandet, dvs. om ersättningen från garantin ska bestämmas med utgångspunkt i insättarens nettobehållning hos institutet eller om ersättningen ska baseras på bruttobehållningen.

I samband med genomförandet av 1994 års insättningsgarantidirektiv gjordes bedömningen att insättarens rätt till ersättning skulle bestämmas med utgångspunkt utifrån dennes bruttobehållning hos institutet (prop. 1995/96:60 s. 64 f.).

Det saknas skäl att frånga tidigare ställningstagande. Det innebär att insättare även fortsättningsvis har rätt till full ersättning från garantin och att konkursförvaltaren i vanlig ordning får driva in fordringen på insättaren.

5.4 Finansiering av insättningsgarantin

5.4.1 Målnivå på tillgängliga medel

Regeringens förslag: Behållna avgiftsmedel ska uppgå till minst 0,8 procent av institutens sammanlagda insättningar, till den del de omfattas av garantin.

Om de behållna avgiftsmedlen minskar till mindre än två tredjedelar av den lägsta målnivån, ska denna återställas inom sex år. Avgiften får vid sådana omständigheter fastställas till ett högre belopp än motsvarande 0,1 procent av insättningarna.

För att de behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av institutens sammanlagda insättningar, till den del insättningarna omfattas av garantin, får betalningsåtaganden beaktas. Andelen betalningsåtaganden får inte överstiga 30 procent av behållna avgiftsmedel.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorians förslag saknar dock en möjlighet att fastställa den årliga avgiften till ett högre belopp för att återställa målnivån.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget om målnivån eller har inget att invända mot det. *Riksbanken* anser att garantimyndigheten även fortsättningsvis ska kräva att avgifterna fullt ut finansieras med kontanta medel och inte med betalningsåtaganden från instituten. *Riksgäldskontoret* avstyrker införandet av ett system där instituten i stället för att betala avgifter, helt eller delvis, kan lämna betalningsåtaganden. *Riksgäldskontoret* anser att begreppet ”behållna avgiftsmedel” bör ersättas med ”tillgängliga medel”. *Finansinspektionen* avstyrker förslaget om betalningsåtaganden. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, motsätter sig att svenska institut ska betala avgift trots att målnivån är nådd.

Målnivå och årlig avgift

Enligt artikel 10.1 och 10.2 i insättningsgarantidirektivet ska medlemsstaterna se till att insättningsgarantisystemen förfogar över lämpliga system för att fastställa sina potentiella skyldigheter. De tillgängliga finansiella medlen ska stå i proportion till insättningsgarantisystemets skyldigheter. Medlemsstaterna ska senast den 3 juli 2024 säkerställa att de tillgängliga medlen i insättningsgarantin åtminstone når upp till en målnivå på 0,8 procent av institutens garanterade insättningar. Om målnivån har uppnåtts initialt, men sedan har minskats till mindre än två tredjedelar ska den lägsta målnivån återställas inom sex år.

Genom insättningsgarantidirektivet införs en skyldighet för medlemsstaterna att finansiera insättningsgarantin i förskott. I direktivet anges inte någon övre målnivå. Det framgår inte heller att avgiftsuttag måste upphöra vid en viss målnivå. Däremot anges att målnivån åtminstone ska uppgå till 0,8 procent av institutens garanterade insättningar. Vad som ska gälla ovanför målnivån regleras alltså inte. Det finns varken någon skyldighet eller något förbud mot att en medlemsstat tar ut avgifter över målnivån.

När lagen om insättningsgaranti infördes 1996 bestämdes storleken på den målsatta behållningen på de fonderade medlen till en lägsta målnivå om 2,5 procent av de garanterade insättningarna. Avgiftsuttaget fortsatte dock även efter att målnivån hade uppnåtts, men med en lägre avgift. Ett fortsatt uttag ansågs motiverat som en ersättning för ett garantiåtagande under en viss tidsperiod och skulle därför anses förbrukad när denna tidsperiod förflutit, i likhet med en vanlig försäkringspremie. Det anfördes vidare att ett avgiftsuttag även efter det att den målsatta behållningen hade uppnåtts hade den principiella fördelen att det påverkade bankens beteende (prop. 1995/96:60 s. 98 f.).

Den ursprungliga målnivån togs sedermera bort 2005. Avgiftens anknytning till den målsatta nivån på behållna avgiftsmedel i förhållande till insättningarna ansågs medföra att avgiften för insättningsgarantin inte bara kunde påverkas vid ett ersättningsfall utan även vid flytt av en större stock insättningar till eller från insättningsgarantisystemet (prop. 2004/05:92 s. 10–13). Detta innebär att det i gällande rätt saknas bestämmelser om en lägsta målnivå. För att genomföra insättningsgarantidirektivets krav på en miniminivå bör en sådan bestämmelse införas i lagen om insättningsgaranti. Eftersom det handlar om en miniminivå finns det inga skäl att införa ett tak på målnivån.

Det kan konstateras att behållningen av de fonderade medlen i den svenska insättningsgarantin redan uppfyller kravet på lägsta målnivå på 0,8 procent av garanterade insättningar. Enligt Riksgäldskontorets årsredovisning för 2014 uppgick de behållna avgiftsmedlen den 31 december 2014 till cirka 2,4 procent av de garanterade insättningarna.

Målnivån i direktivet utgör en miniminivå och bör således inte ses som en gräns för när avgiftsuttaget ska upphöra. Garantisystemets behållna avgiftsmedel kan minskas till följd av att ersättningar betalas ut till insättare, men även av andra orsaker. Exempelvis ska institutets avgifter överföras till en annan medlemsstats insättningsgarantisystem vid flytt av moderbolaget (se avsnitt 5.10). Genom direktivet införs även en

skyldighet att finansiera resolution av institut (se avsnitt 5.5). För att avgifternas styrande effekt på institutens risktagande inte ska upphöra bör avgiftsuttaget fortsatt ske kontinuerligt och inte upphöra vid någon viss målnivå. En sådan ordning minskar också risken för underfinansiering när fonderade medel tas i anspråk. Behov av att ta ut extra avgifter av instituten minskar också med en sådan modell. *Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, motsätter sig att betala avgifter trots att målnivån är nådd. Bankföreningen menar att följden av att fortsätta ta ut avgifter blir en mindre grad av harmonisering i EU och olikheter i institutens konkurrensvillkor till följd av att vissa länder väljer att överfinansiera och vissa ligger på miniminivån i avgiftsuttag. Bankföreningen ifrågasätter betydelsen av det fortsatta avgiftsuttaget för institutens risktagande med hänvisning till de krav på riskhantering som framgår av övrig reglering på området.

Regeringen anser att det finns betydelsefulla fördelar med ett jämt och förutsebart avgiftsuttag och en kontinuerlig uppbyggnad av insättningsgarantin som förebygger ökade avgiftsuttag. Avgiftsuttag bör därför fortsätta tills vidare.

Riksgäldskontoret anser att terminologin i den föreslagna bestämmelsen ska ändras från "behållna avgiftsmedel" till "tillgängliga medel". Dels använder direktivet begreppet "tillgängliga finansiella medel", dels är det inte endast fråga om avgiftsmedel som ska tas med i beräkningen, utan samtliga tillgängliga medel såsom en regressfordran från ett konkursbo eller tillgångar som erhålls i utbyte mot bidrag i resolution.

Bestämmelsen om en lägsta målnivå följer av insättningsgaranti-direktivet. Direktivet reglerar vilken typ av tillgångar som får användas för att beräkna målnivån. Dessa är kontanter, insättningar, och lågrisk-tillgångar som kan likvideras inom en viss tidsperiod och betalningsåtaganden (artikel 2.1.12). I insättningsgarantidirektivet benämns detta som tillgängliga finansiella medel. Riksgäldskontorets förslag skulle innebära att tillgångar som inte får räknas in i målnivån enligt direktivet skulle omfattas av den föreslagna 15 a § i lagen om insättningsgaranti. Regeringen anser inte att ett sådant avsteg från direktivet bör genomföras.

Riksgäldskontoret anför att sambandet mellan den årliga avgiften och målnivån bör tydliggöras.

Om de behållna avgiftsmedlen minskar till mindre än två tredjedelar, ska enligt insättningsgarantidirektivet målnivån återställas inom sex år. För att genomföra insättningsgarantidirektivets krav på ett sådant återställande kan det vid dessa omständigheter bli aktuellt att ta ut ett högre belopp än den årliga avgift som normalt skulle ha utgått enligt 12 §. Detta bör framgå av lagen om insättningsgaranti.

Lagrådet anser att förhållandet mellan bestämmelserna i paragrafens första och andra stycke bör övervägas ytterligare inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Enligt insättningsgarantidirektivet saknas bestämmelser som reglerar förhållandet då avgiftsmedlen minskar till en nivå som understiger ett belopp som motsvarar 0,8 procent av institutens sammanlagda insättningar, men alltså överstiger två tredjedelar av målnivån. Regeringen anser inte att det framkommit skäl att göra avsteg från

Betalningsåtaganden

Enligt artikel 10.3 i insättningsgarantidirektivet kan betalningsåtaganden ingå bland de tillgängliga finansiella medel som ska ingå i beräkningen för att nå målnivån. Betalningsåtaganden definieras i artikel 2.1.13 i insättningsgarantidirektivet som ett kreditinstituts betalningsåtaganden gentemot insättningsgarantisystem med fullständiga säkerheter under förutsättning att säkerheten a) utgörs av lågrisktillgångar och b) är fri från anspråk från tredje part och tillgänglig för insättningsgarantisystemet. Enligt direktivet får andelen betalningsåtaganden inte överstiga 30 procent av behållna avgiftsmedel. Eba har utfärdat riktlinjer om betalningsåtaganden (se EBA/GL/2015/09).

Enligt gällande rätt finns ingen möjlighet för garantimyndigheten att beakta betalningsåtaganden i beräkningen av målnivån.

Riksgäldskontoret och *Finansinspektionen* avstyrker förslaget i promemorian om att garantimyndigheten får beakta betalningsåtaganden i beräkningen av målnivån. Myndigheterna anför att förslaget saknar närmare konsekvensutredning. Riksgäldskontoret pekar på att bl.a. konsekvenser för avkastningen på fondens medel, juridiska följder av administrativa kostnader förknippade med att hantera betalningsåtaganden tillsammans med säkerheter som enligt insättningsgarantidirektivet ska ställas är outredda. Riksgäldskontoret påpekar att förslaget och den rådande utformningen av avgiftsmodellen inte ger någon möjlighet för instituten att ställa betalningsåtaganden i stället för att betala avgift.

Genom insättningsgarantidirektivet harmoniseras metoderna för finansiering av insättningsgarantin. Enligt artikel 10.1 i direktivet utgörs insättningsgarantisystemens tillgängliga finansiella medel av avgifter. Finansiering genom andra källor är dock möjlig. Det är regeringens uppfattning att insättningsgarantin även fortsättningsvis ska finansieras via avgifter i enlighet med den avgiftsmodell som föreslås. Som Riksgäldskontoret påpekar i sitt remissvar medför insättningsgarantidirektivet att ett institut helt eller delvis kan övergå från ett insättningsgarantisystem till ett insättningsgarantisystem i ett annat land inom EES (jfr artikel 14). Det kan i en sådan situation inte uteslutas att betalningsåtaganden ingår i de finansiella medel som överförs till den svenska insättningsgarantin. Det framgår inte närmare av direktivet under vilka förutsättningar insättningsgarantisystemen får beakta betalningsåtaganden. Enligt direktivet ska medlemsstaterna dock möjliggöra för insättningsgarantisystemen att kunna beakta betalningsåtaganden i beräkningen för att nå upp till målnivån. Det är upp till insättningsgarantisystemen, i Sverige garantimyndigheten, att besluta om det finns skäl att göra det. För den svenska insättningsgarantin, vars behållning klart överstiger den föreslagna målnivån, torde det i dagsläget inte finnas något behov av att beakta betalningsåtaganden I sammanhanget bör även erinras om att instituten enligt direktivet inte har någon motsvarande rättighet att begära att garantimyndigheten ska acceptera betalningsåtaganden.

Prop. 2015/16:106 Sammanfattningsvis anser regeringen att det av lagen om insättningsgaranti bör framgå att garantimyndigheten får beakta betalningsåtaganden i beräkningen av målnivån.

5.4.2 Avgifter

Regeringens förslag: Den årliga avgiften ska baseras på institutets insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin, och risknivå.

Den årliga avgiften ska kompletteras med en extra avgift om behållna avgiftsmedel vid ett ersättningsfall inte är tillräckliga för att ersätta insättare. Den extra avgiften får motsvara högst 0,5 procent av institutens garanterade insättningar per kalenderår. Om det finns synnerliga skäl får garantimyndigheten, efter samråd med Finansinspektionen, besluta om högre avgifter.

Om den extra avgiften kan äventyra institutets likviditet eller solvens, får garantimyndigheten efter ansökan av institutet bevilja anstånd med betalning av avgiften. Anstånd får beviljas med högst sex månader i taget, men får förlängas på begäran av kreditinstitutet. Avgiften ska betalas när förutsättningarna för anstånd inte längre är uppfyllda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksbanken* understryker vikten av att avgiften som instituten betalar återspeglar de faktiska risker som tas av enskilda institut. Ett årligt avgiftsuttag på 0,1 procent av institutens garanterade insättningar medför att avgiften endast tar hänsyn till den relativa risknivån mellan de enskilda instituten utan att beakta hur risker i systemet som helhet kan förändras. Riksbanken förordar att den i lag fastställda nivån på det sammanlagda avgiftsuttaget tas bort och ersätts med ett golv för varje bank och systemet som helhet under vilka avgiftsuttagen inte får sjunka. *Riksgäldskontoret* anser att en förbättrad riskavspiegling skulle kunna uppnås genom att avgiften relateras till de enskilda institutens garanterade insättningar i stället för hela kollektivets. Det bör också förtydligas hur länge en extra avgift kan tas ut. Vidare bör framgå att instituten ska vara skyldiga att betala räntekostnader på lån som krävs för att finansiera underskottet. Det måste också klart och tydligt framgå av lagtexten från vilken tidpunkt underskottet av de behållna avgiftsmedlen ska börja beräknas. Vidare bör sambandet mellan en situation då behållna avgiftsmedel understiger två tredjedelar av målnivån och uttaget av extra avgifter klargöras. *Finansinspektionen* anser att förslaget om riskbaserade avgifter är bra, men att det är av väsentlig betydelse att avgiften speglar sannolikheten för att garantin utnyttjas. Avgiften bör sättas så att staten ger goda incitament, men inte någon otillbörlig subvention. Regleringen bör ske på föreskriftsnivå. *Finansbolagens förening* anser att möjligheten att använda insättningsgarantimedel till resolutionsåtgärder måste beaktas i den riskbedömning

och modell som ska tas fram för avgiftsuttag. *Svenska Bankföreningen*, Prop. 2015/16:106 med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, efterlyser en förklaring till vad som avses med begreppet ”omfattas av garantin”. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att begreppet synnerliga skäl bör klargöras i förarbetena.

Skälen för regeringens förslag

Förfinansierade och riskbaserade avgifter

Enligt artikel 10.1 i insättningsgarantidirektivet utgörs insättningsgarantisystemets tillgängliga finansiella medel av avgifter som ska betalas minst årligen av deltagarna i systemet. I artikel 13.1 stadgas att avgifterna ska baseras på beloppet på respektive deltagares garanterade insättningar och risknivå. Insättningsgarantisystemen får i enlighet med artikel 13.2 använda sina egna riskbaserade metoder för att fastställa och beräkna sina deltagares riskbaserade avgifter. Avgifterna ska stå i proportion till deltagarnas risk och i rimlig utsträckning beakta riskprofilen för de olika affärsmodellerna. Metoderna får även beakta balansräkningens tillgångssida, och riskindikatorer såsom kapitaltäckning, tillgångskvalitet och likviditet. Varje metod ska godkännas av den behöriga myndigheten i samarbete med den utsedda myndigheten. Eba ska informeras om de godkända metoderna (artikel 13.2 andra stycket).

För att säkerställa konsekvent tillämpning av insättningsgarantidirektivet ska Eba senast den 3 juli 2015 utfärda riktlinjer enligt artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 om närmare angivande av metoderna för beräkning av avgifterna till insättningsgarantisystem. Den ska i synnerhet inbegripa en beräkningsformel, specifika indikatorer, riskklasser för deltagande, tröskelvärden för specifika riskklassers riskvägning och andra nödvändiga aspekter (artikel 13.3 första och andra styckena i insättningsgarantidirektivet).

Vidare får medlemsstaterna enligt direktivet föreskriva lägre avgifter för t.ex. kreditmarknadssektorer med särskilt låg risk som regleras i nationell rätt. Medlemsstater får även besluta att institut ska betala en minimiavgift, oavsett storleken på de garanterade insättningarna (artikel 13.1 andra och femte styckena).

Enligt gällande rätt ska varje institut som omfattas av garantin betala en årlig avgift som beslutas av garantimyndigheten. Avgifterna grundas på institutets insättningar, till den del insättningarna omfattas av garantin. Det totala avgiftsuttaget ska motsvara 0,1 procent av institutets totala garanterade insättningar. Avgifterna för det enskilda institutet differentieras inom ett intervall på 60 procent till 140 procent av den samlade årliga avgiften på 0,1 procent, dvs. avgiften får inte överstiga 0,14 procent eller understiga 0,06 procent av institutets garanterade insättningar. Var inom detta intervall avgiften hamnar styrs av hur institutets kapitalrelation förhåller sig till övriga instituts kapitaltäckningsgrad på så sätt att institut med högre kapitaltäckningsnivå än genomsnittet betalar en lägre avgift. Kapitalrelationen används således som grund för ett slags riskdifferentiering (12 och 13 §§ lagen om insättningsgaranti).

Den nuvarande avgiftsmodellen är enkel och endast till viss del riskbaserad. I Insättningsgarantiutredningens betänkande Reformerat system

Prop. 2015/16:106 för insättningsgarantin (SOU 2005:16) identifieras ett antal brister i den nuvarande avgiftsmodellen. Det konstaterades bl.a. att avgiftsmodellen inte ger en korrekt återspeglning av systemets risker, varken för de enskilda instituten eller för systemet som helhet.

För att genomföra insättningsgarantidirektivets krav när det gäller fastställandet och beräkningen av institutens årliga avgifter bör en ny riskbaserad avgiftsmodell införas. Insättningsgarantidirektivet anger utgångspunkterna för en riskbaserad avgiftsmodell, men varje insättningsgarantisystem har frihet att utforma och använda sina egna riskbaserade metoder. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anför att begreppet ”omfattas av garantin” behöver förklaras med anledning av förslaget om tilläggsbelopp. Det är Bankföreningens uppfattning att det är insättningar uppgående till 100 000 euro som ska omfattas. Insättningar enligt förslaget i 4 c § lagen om insättningsgaranti bör enligt Bankföreningen således inte räknas med i avgiftsberäkningen.

Eba har utfärdat riktlinjer för de riksbaseade metoderna (EBA/GL/2015/10). Den avgiftsmodell som kommer att tillämpas behöver ta hänsyn till dessa metoder. Den kommer också att behöva vara detaljerad och inbegripa olika beräkningsformler. Avgiftsmodellen bör också inbegripa hur den högre ersättningsnivån avseende vissa särskilt skyddsvärda insättningar ska beaktas vid avgiftsuttaget. Det bör därför framgå av lagen om insättningsgaranti att de årliga avgifterna ska vara riskbaserade. Detaljerna bör dock anges i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om den riskbaserade metod som ska användas för att fastställa och beräkna avgifterna och avgiftsmodellens utformning.

Riksbanken, *Riksgäldskontoret* och *Finansinspektionen* anför att avgiftsmodellen bör utformas så att den bättre avspeglar risker som finns i systemet och blir mer individuellt anpassad till enskilda institut. Både Riksbanken och Riksgäldskontoret anför att begränsningen av det årliga avgiftsuttaget till 0,1 procent av garanterade insättningar inte längre bör gälla. *Finansbolagens förening* anser att möjligheten att använda insättningsgarantimedel till resolutionsåtgärder måste beaktas i den riskbedömning och modell som ska tas fram för avgiftsuttag. Regeringen instämmer i att det är viktigt att dessa frågor analyseras ytterligare. Regeringen konstaterar dock att det saknas utrymme för att inom ramen för detta lagstiftningsärende beakta remissinstansernas synpunkter i dessa delar.

Enligt artikel 13.1 i insättningsgarantidirektivet finns en möjlighet att införa vissa nationella val. Medlemsstaterna får bl.a. föreskriva lägre bidrag för kreditmarknadssektorer med särskilt låg risk som regleras i nationell rätt. Vidare får medlemsstaterna besluta att kreditinstitut ska betala en minimiavgift, oavsett beloppet på deras garanterade insättningar.

Det finns inte skäl att i lag införa särskilda regler med anledning av dessa nationella valmöjligheter. I stället bör det beaktas om det finns skäl att i den riskbedömning och modell som tas fram för avgiftsuttag väga in dessa möjligheter.

Lagrådet påtalar likheterna mellan 12 och 13 §§ lagen om Prop. 2015/16:106
insättningsgaranti och ifrågasätter om båda bestämmelserna behövs.

I 12 § regleras dels skyldigheten för varje institut som omfattas av insättningsgarantin att betala en årlig avgift till garantimyndigheten, dels hur stor sammanlagd årlig avgift som ska tas ut av dessa institut. Den efterföljande paragrafen (13 §) reglerar hur stor avgift som ska tas ut av varje enskilt institut och hur denna ska beräknas. Bestämmelserna i paragraferna överlappar således inte varandra utan den ena reglerar det sammanlagda avgiftsuttaget från instituten, medan den andra reglerar avgiftsuttaget på institutsnivå. Denna systematik har varit oförändrad sedan lagen infördes i mitten av 1990-talet. Även med beaktande av Lagrådets synpunkter anser regeringen att det saknas skäl att nu ändra bestämmelserna.

Extra avgifter

Den årliga avgiften ska enligt insättningsgarantidirektivet kompletteras med extra avgifter om behållna avgiftsmedel inte är tillräckliga för att ersätta insättare. De extra avgifterna får i normalfallet inte överstiga 0,5 procent av institutens garanterade insättningar per kalenderår. Insättningsgarantisystemet får under exceptionella omständigheter, med den behöriga myndighetens samtycke, kräva högre avgifter (artikel 10.8 första stycket).

Den behöriga myndigheten får helt eller delvis skjuta upp ett instituts betalning av extra avgifter om de skulle äventyra institutets likviditet eller solvens. Ett sådant uppskjutande får beviljas med högst sex månader, men får förlängas på begäran av institutet. Om anstånd har beviljats ska avgiften betalas när betalningen inte längre äventyrar institutets likviditet eller solvens (artikel 10.8 andra stycket). Insättningsgarantidirektivet anger inte någon tidsfrist för en eventuell förlängning av anståndet. Enligt regeringens mening är det lämpligt att även en förlängning av anståndet kan beviljas med högst sex månader.

Enligt svensk rätt får garantimyndigheten inte ta ut extra avgifter utöver den årliga avgiften. För att tillgodose insättningsgarantidirektivets krav på att garantisystemet ska kunna ta ut extra avgifter när behållna avgiftsmedel är otillräckliga vid ersättningsrättens inträde bör en sådan möjlighet införas i lagen om insättningsgaranti.

I enlighet med insättningsgarantidirektivet bör det också införas en möjlighet för garantimyndigheten att, efter samråd med Finansinspektionen, om det finns synnerliga skäl besluta om en högre avgift. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att begreppet synnerliga skäl bör klargöras. Enligt regeringens mening innebär redan ett uttag av extra avgifter ett avsteg från huvudregeln om årligt avgiftsuttag. Ett uttag av högre extra avgift innebär ett extraordinärt förfarande. Den närmare tolkningen av synnerliga skäl får därmed bedömas av de berörda myndigheterna i varje enskilt fall.

Riksgäldskontoret anför att förslaget om extra avgifter bör förtydligas avseende längden på uttagsperiod och från vilken tidpunkt underskottet av de behållna avgiftsmedlen ska börja beräknas. Vidare bör av lagtexten framgå att instituten ska vara skyldiga att betala räntekostnader på lån som krävs för att finansiera underskottet. Riksgäldskontoret anser att

uttag av extra avgifter bör följa samma avgiftsmodell som den årliga avgiften och föreslår att ordet "årliga" stryks ur promemorians förslag till bemyndigande i denna del för att det ska framgå att garantimyndigheten, även avseende de extra avgifterna, ska kunna meddela föreskrifter om beräkningen.

Det är regeringens mening att även uttag av extra avgifter bör beräknas enligt den föreslagna avgiftsmodellen. Bemyndigandet bör därför justeras så att det omfattar avgifter enligt lagen om insättningsgaranti, dvs. även extra avgifter. När det gäller övriga frågor relaterade till extra avgifter som uppmärksammas av Riksgäldskontoret är dessa inte belysta i promemorian. Mot bakgrund härav finns det inte möjlighet att ytterligare överväga frågorna inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Insättningsgarantidirektivet anger att det är den behöriga myndigheten som helt eller delvis får besluta att skjuta upp ett instituts betalning av extra avgifter. Eftersom det i Sverige är garantimyndigheten som beslutar om uttag av avgifter, bör även ett beslut om att skjuta upp inbetalningen av extra avgiften beslutas av garantimyndigheten. Ett sådant beslut bör dock ske efter samråd med Finansinspektionen.

Även bestämmelser om anstånd med betalning av sådana avgifter bör införas i lagen. För att garantimyndigheten ska kunna bevilja anstånd med betalning av extra avgifter måste institutet ansöka om detta. Institutet ska lämna de uppgifter som garantimyndigheten behöver för att kunna bedöma om avgiften kan äventyra institutets likviditet eller solvens.

5.4.3 Placering av inbetalda avgifter

Regeringens bedömning: Inbetalda avgifter bör även framöver placeras på ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i statspapper.

Insättningsgarantidirektivets krav på att de behållna avgiftsmedlen ska placeras med låg risk och tillräcklig diversifiering ryms inom gällande rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Riksgäldskontoret* anser att insättningsgarantifonden ska omvandlas till en vanlig garantireserv på ett konto i Riksgäldskontoret. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anser med hänsyn till rådande ränteläge att det är viktigt att det fastslås att det inte ska få tas ut en avgift från kontot på grund av negativ ränta eller dylik företeelse.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 10.7 i insättningsgarantidirektivet ska insättningsgarantisystemets finansiella medel placeras med låg risk och tillräcklig diversifiering. Lågrisktillgångar definieras som sådana tillgångar som omfattas av den första eller andra kategorin som avses i tabell 1 i artikel 336 i förordning (EU) nr 575/2013 eller andra tillgångar som, enligt den behöriga myndigheten eller utsedda myndigheten, kan anses jämförbara med dessa vad beträffar säkerhet och

likviditet (artikel 2.14). Vad som avses med uttrycket tillräcklig diversifiering framgår inte uttryckligen av insättningsgarantidirektivet. En generell beskrivning lämnas dock i skäl 34 som anger att de tillgängliga finansiella medlen i garantisystemen bör kunna innefatta kontanter, insättningar, betalningsåtaganden och lågrisktillgångar, som kan likvideras inom kort tid. Det innebär att placeringstillgångarna ska vara av sådan art att de kan omsättas inom kort och därigenom även ha lämpliga löptider.

Enligt 15 § lagen om insättningsgaranti ska garantimyndigheten placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten.

Gällande placeringsregler bedöms uppfylla insättningsdirektivets krav på tillåtna placeringstillgångar. Det finns inga skäl att vid genomförandet av insättningsgarantidirektivet införa någon annan ordning. Några särskilda genomförandeåtgärder krävs därmed inte.

Riksgäldskontoret anser att insättningsgarantifonden ska omvandlas till en vanlig garantireserv på ett konto i Riksgäldskontoret. Enligt regeringens mening finns det inte förutsättningar att behandla denna fråga inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Svenska Bankföreningen, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, anser att det är viktigt att det fastslås att det inte ska få tas ut en avgift från kontot på grund av negativ ränta eller dylik företeelse.

Enligt 15 § lagen om insättningsgaranti ska inbetalda avgifter placeras på räntebärande konto i Riksgäldskontoret. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin. Kontots ränta är kopplad till reporäntan vilket innebär att det för närvarande är en minusränta på kontot. Det finns inga undantag från vad som generellt gäller för konton i Riksgäldskontoret enligt kapitalförsörjningsförordningen (2011:210), dvs. villkoren grundar sig på Riksgäldskontorets upplåningskostnader på kapitalmarknaden.

5.4.4 Alternativ finansiering

Regeringens bedömning: Garantimyndighetens möjlighet att låna i Riksgäldskontoret bör behållas. Några ytterligare finansieringsåtgärder är inte nödvändiga.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 10.9 i insättningsgarantidirektivet ska medlemsstaterna se till att insättningsgarantisystemen förfogar över lämplig alternativ finansiering för att med kort varsel kunna erhålla finansiering för att kunna tillgodose de fordringar som ställs på dessa insättningsgarantisystem. Det överlämnas till medlemsstaterna att välja hur detta ska uppnås.

Enligt 15 § andra stycket lagen om insättningsgaranti får garantimyndigheten låna medel i Riksgäldskontoret i den utsträckning behållna avgiftsmedel inte räcker till för att betala ut ersättningar.

Vid införandet av insättningsgarantin i svensk rätt betonades att ett trovärdigt insättningsgarantisystem måste ha en upplåningsrätt som komplement till den egna betalningskapaciteten (prop. 1995/96:60 s. 101).

Garantimyndighetens möjlighet att låna i Riksgäldskontoret uppfyller direktivets krav på alternativ finansiering. För att fortsätta att ha ett trovärdigt insättningsgarantisystem bör nuvarande ordning även gälla framöver. Upplåning i Riksgäldskontoret torde dessutom vara att föredra framför upplåning via andra kanaler, eftersom staten oftast har lägre kostnader för sin finansiering.

Enligt artikel 10.4 får en medlemsstat, om behållna avgiftsmedel inte räcker till, skaffa fram medel genom de obligatoriska avgifter som betalas in av instituten till befintliga system för obligatoriska avgifter som inrättats för att täcka kostnader som kan kopplas till systemrisk, fallissemang och resolution av institut.

Denna option, som möjliggör för en medlemsstat att kunna använda andra befintliga stödsystem för finansiering av insättningsgarantin, bör inte införas i svensk rätt. Den upplåningsmöjlighet som garantimyndigheten har i Riksgäldskontoret bedöms vara en tillräcklig finansieringsåtgärd om befintliga medel inte skulle räcka till för att täcka utbetalningen av ett ersättningsfall.

5.5 Övrig användning av garantins medel

Regeringens förslag: Behållna avgiftsmedel får, förutom att användas för att betala ut ersättning till insättare, användas för att finansiera resolution av institut enligt artikel 109 i krishanteringsdirektivet. Insättningsgarantins bidrag till institut i resolution får inte överstiga ett belopp motsvarande 200 procent av målnivån. De medel som tillförs får aldrig överstiga det belopp som insättningsgarantin hade fått ansvara för i ett ordinarie insolvensförfarande. De tillgångar som erhållits i utbyte mot medel till kapitalisering av institut i resolution ska föras till insättningsgarantin. Sådana tillgångar behöver inte säljas innan insättningsgarantin får låna i Riksgäldskontoret. Den ersättning som garantimyndigheten får när tillgångarna säljs ska tillgodoräknas behållna avgiftsmedel.

Regeringens bedömning: Möjligheten att utöka garantimyndighetens mandat att använda fonderade medel för andra åtgärder bör inte utnyttjas.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Riksbanken* anser att det inte bör finnas någon specificerad gräns för insättningsgarantins bidrag i resolution, och att den enda begränsningen av bidrag till ett institut i resolution bör vara principen om att ingen borgenär ska få en sämre behandling än vid konkurs. Det följer dock av krishanteringsdirektivet att garantins bidrag måste begränsas i förhållande till dess målnivå. Riksbanken har mot bakgrund av det inga invändningar mot den

föreslagna begränsningen på 200 procent av insättningsgarantins målnivå. Riksbanken framhåller även att det bör analyseras om insättningsgarantifondens bidrag till resolution alltid ska utgå i svenska kronor eller om det kan uppkomma situationer då bidraget bör utgå i utländsk valuta. Vidare påpekar Riksbanken att även bidrag från insättningsgarantifonden kan bli föremål för prövning enligt EU:s statsstödsregler. *Riksgäldskontoret* instämmer i att de kapitalinstrument som erhålls när insättningsgarantisystemet bidrar till en återkapitalisering av ett institut i samband med ett resolutionsförfarande ska tillfalla insättningsgarantin. *Riksgäldskontoret* anser dock att ordalydelsen i bestämmelsen bör breddas från ”kapitalinstrument” till ”tillgångar”, eftersom det inte kan uteslutas att en återkapitalisering kommer att kunna involvera andra tillgångar än sådana som uppfyller de rättsliga definitionerna för kapitalinstrument. Vidare anser *Riksgäldskontoret* att det vore önskvärt om alla tillgångar som insättningsgarantin erhåller vid resolution eller konkurs kunde beaktas vid beräkning av målnivån. Fråga uppstår även hur man ska se på garantimyndighetens regressfordran vid ett ersättningsfall innan utdelning har skett. *Svenska Bankföreningen* anser att det av lagtexten bör framgå att de kapitalinstrument som insättningsgarantin erhåller vid bidrag till återkapitalisering ska tillgodoräknas målnivån.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Insättningsgarantins bidrag i resolution

Av artikel 11.1 och 11.2 i insättningsgarantidirektivet framgår att inbetalda avgiftsmedel i första hand ska användas för att ersätta insättare. Direktiv 2014/59/EU (kallat krishanteringsdirektivet) innebär att medlen i insättningsgarantisystemet även ska användas för att finansiera resolution av kreditinstitut i enlighet med artikel 109.1 i krishanteringsdirektivet. Resolutionsmyndigheten ska, efter att ha hört insättningsgarantisystemet, fastställa det belopp som insättningsgarantisystemets ansvar omfattar. Av artikel 109.1 i krishanteringsdirektivet framgår att om resolutionsmyndigheten vidtar en resolutionsåtgärd som medför att borgenärer måste bära förluster samtidigt som garanterade insättare får fortsatt tillgång till sina insatta medel, ska insättningsgarantisystemet utbetala ersättning till ett belopp som motsvarar de förluster som garanterade insättare hade vållats om de saknat skydd. Detta ska gälla vid tillämpning av samtliga resolutionsverktyg. Huvudregeln är dock att beloppet inte ska överstiga de kostnader som insättningsgarantin hade fått stå för vid ett ersättningsfall i det aktuella institutet.

Av skäl 51 i insättningsgarantidirektivet framgår att myndigheterna ska samarbeta på ett tidigt stadium vid utarbetandet och genomförandet av resolutionsåtgärder för att fastställa det belopp som insättningsgarantisystemet ska ansvara för när finansiella resurser används för att finansiera resolution av institut.

Av artikel 109.1 i krishanteringsdirektivet framgår att insättningsgarantin inte omfattas av någon skyldighet att lämna bidrag till kostnaderna för att kapitalisera institutet eller broinstitutet.

Av prop. 2015/16:5 Genomförande av krishanteringsdirektivet framgår att insättningsgarantin ska kunna bidra till en kapitalisering av ett företag

Prop. 2015/16:106 eller ett broinstitut i resolution i samband med tillämpningen av skuldnedskrivningsverktyget (s. 662–664). Det framgår av 12 kap. 11 § lagen om resolution att det ekonomiska utfallet för insättningsgarantin inte ska bli sämre än om företaget hade avvecklats genom konkurs eller likvidation vid den tidpunkt då beslutet om resolution fattades. I artikel 109.5 i krishanteringsdirektivet anges att insättningsgarantisystemets ansvar i resolution inte ska överstiga ett belopp som motsvarar 50 procent av dess målnivå enligt artikel 10 i insättningsgarantidirektivet. Medlemsstaterna får dock med beaktande av särdragen för deras nationella banksektor fastställa en andel som överstiger 50 procent. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i gällande rätt.

Storleken och sammansättningen på den svenska banksektorn i förhållande till ekonomin i övrigt medför ett behov av flexibilitet i krishanteringen, vilket är ett nationellt särdrag som talar för ett högre tak. Det finns renodlat inlåningsfinansierade banker som är av sådan storlek att större utbetalningar än 50 procent av målnivån kan förekomma. I Sverige är insättningsgarantin dessutom statligt administrerad och har obegränsad möjlighet att låna medel i Riksgäldskontoret. Detta är ytterligare ett skäl som talar för ett högre tak än 50 procent av målnivån. Det finns med andra ord inga praktiska skäl för en begränsning. Insättningsgarantin har obegränsade resurser att tillgå i det fall ett institut går i konkurs, genom att garantin kan låna hos Riksgäldskontoret utöver de medel som är inbetalda. Det talar för att det inte heller bör finnas någon begränsning i resolution, annat än den begränsning som finns i krishanteringsdirektivet, dvs. att bidraget inte får vara större än det hade varit vid en konkurs. Begränsningen till 50 procent i artikel 109.5 i krishanteringsdirektivet bör ses i ljuset av att insättningsgarantin i flertalet andra medlemsstater är privat, dvs. saknar den möjlighet till upplåning hos staten som finns i den svenska insättningsgarantin.

Sverige har redan byggt upp en omfattande behållning i insättningsgarantin, i dag motsvarande omkring 2,5 procent av garanterade insättningar. Inom ramen för förevarande lagstiftningsärende föreslås att avgifter fortsatt bör tas ut av instituten oberoende av att målnivån är uppnådd. Det talar för att taket för bidrag i resolution från garantin kan sättas högre än 0,4 procent av de garanterade insättningarna (50 procent av målnivån på 0,8 procent).

I prop. 2015/16:5 förs ett resonemang med innebörden att ett standardmässigt tak, dvs. 50 procent av målnivån på insättningsgarantins bidrag till resolution, kan medföra att det uppstår situationer där det bidrag som ska utgå till institutet i resolution inte kommer att kunna finansieras fullt ut med medel ur garantin (jfr a. prop. s. 664). Hur ett sådant underskott ska hanteras regleras dock inte i krishanteringsdirektivet.

Ur ett perspektiv kan det förefalla olämpligt att insättningsgarantin skulle hamna i bättre ställning till följd av att ett institut hanteras genom resolution än genom konkurs. Det skulle bli följden om det finns en begränsning som innebär att medel från insättningsgarantin understiger bidraget som hade varit aktuellt vid konkurs. Som huvudregel bör därför insättningsgarantin i så stor utsträckning som möjligt bära de nedskrivningar som faller på garanterade insättningar även vid resolution. En ordning där institutet får bära dessa kostnader skulle medföra att insättarna skyddas på andra borgenärers bekostnad. För det fall det inte

finns några återstående nedskrivningsbara skulder skulle det dessutom innebära att kapitalbristen i företaget inte kommer att kunna lösas. Innebörden är att finansieringen måste komma från en extern källa. Resolutionsreserven får tas i anspråk om villkoren för att få använda det finansieringsarrangemanget är uppfyllda. Om villkoren däremot inte är uppfyllda, måste finansieringen komma från ett annat håll för att resolution ska kunna genomföras utan skada för insättarna. Eftersom krishanteringsdirektivet inte anger hur detta ska gå till, kan sannolikt enbart statliga stödåtgärder kunna komma i fråga. Dessa måste i vanlig ordning provas mot EU:s statsstödsregler.

För att minska risken för att ett institut i resolution inte kommer att kunna finansieras fullt ut med medel ur garantin bör bidraget från insättningsgarantin kunna uppgå till mer än 50 procent. I likhet med vad *Riksbanken* påpekar, kan även ett sådant bidrag komma att bli föremål för prövning enligt EU:s statsstödsregler.

En procentuell begränsning bör sättas, även om det skulle vara teoretiskt möjligt att ha en begränsning endast i nivå med krishanteringsdirektivet, dvs. att bidraget aldrig får vara större än den ersättning som hade utbetalats vid konkurs.

Begränsningen ska relateras till den målnivå som föreslås införas för insättningsgarantin, 0,8 procent av garanterade insättningar. Om ett högre tak ska sättas så bör nivån på taket vara i en omfattning som innebär att insättningsgarantin under de flesta omständigheter kan bidra med det förlust- och återkapitaliseringsbelopp som kan förväntas falla på garanterade insättningar vid resolution.

I krishanteringsdirektivet finns krav på fastställande av minimikrav för nedskrivningsbara skulder (MREL), som är tänkt att utformas så att ett resolutionsförfarande för systemviktiga större institut inte ska leda till att insättningsgarantin behöver träda in. Det kan dock bli fallet i institut som har en stor andel inlåning på sin balansräkning.

Sätts taket till 200 procent av målnivån, dvs. 1,6 procent av garanterade insättningar, så är bedömningen att det blir en nivå som kan hantera behovet som kan uppstå i ett institut som försätts i resolution, med undantag av de största instituten. Nivån är tillräcklig för att täcka behoven som kan uppstå i den största bank som i princip är uteslutande inlåningsfinansierad. Beräkningen utifrån rapporterade insättningar vid utgången av december 2014 visar att värdet av totala garanterade insättningar uppgick till cirka 1 500 miljarder kronor. Givet att målnivån för garantin fastställs till 0,8 procent av totala garanterade insättningar motsvarar detta cirka 12 miljarder kronor. 200 procent av detta motsvarar följaktligen cirka 24 miljarder kronor. Den största bank som (i princip) är uteslutande inlåningsfinansierad, och där ett resolutionsförfarande skulle kunna medföra att garanterade insättningar måste skrivas ned för att återkapitalisera banken, har garanterade insättningar understigande 24 miljarder. Insättningsgarantins högsta tillåtna bidrag i resolution hade därmed varit tillräckligt för att fullt ut svara för de åtaganden som kunde falla på insättningsgarantin vid resolution. Samtidigt hade garantins kvarvarande tillgångar överstigit 0,8 procent av garanterade insättningar (dvs. den föreslagna målnivån, se avsnitt 5.4.1), eftersom garantins nuvarande behållning uppgår till omkring 2,5 procent av garanterade insättningar.

Sannolikheten för att insättningsgarantin vid något tillfälle behöver bidra till resolution får anses som relativt liten. Garanterade insättningar kommer så högt i prioritetsordningen att det skulle krävas mycket stora förluster i ett institut innan det blir aktuellt med bidrag från garantin. I mindre institut, om de främst finansieras med inlånning från allmänheten, skulle det dock kunna ske med något större sannolikhet. Dock är det då fråga om institut som sannolikt inte är systemviktiga och som därmed inte kommer att hanteras i resolution. Graden av förluster i historiska bankkriser har mycket sällan varit i en omfattning som skulle ha lett till ett behov av att insättningsgarantin bidrar till resolution, om samma regelverk hade funnits tidigare.

Ett för lågt satt tak kan innebära att insättningsgarantin inte kan bidra tillräckligt i resolution. Ett tak på 200 procent, enligt beräkningen ovan, skulle hantera de behov som kan uppstå.

Den samlade bedömningen är att ett tak på 200 procent ger önskad flexibilitet. En bestämmelse med den innebörden bör därför införas i lagen om insättningsgaranti.

Insättningsgarantins tillgångar

Som anförts ovan medför krishanteringsdirektivet att insättningsgarantin kan komma att bidra till kapitalisering av institut i resolution. Vid en återkapitalisering i resolution med medel från insättningsgarantin sker konvertering, vilket medför att kapitalinstrument erhålls i utbyte mot det kapital som tillförs institutet i resolutionen. Det kan konstateras att insättningsgarantin i dag inte kan innehå kapitalinstrument. Enligt artikel 2.1.12 i insättningsgarantidirektivet definieras tillgängliga finansiella medel som kontanter, insättningar och lågrisktillgångar, som kan likvideras inom en tidsperiod som inte överstiger den tidsgräns som fastställs i artikel 8.1 (inom sju arbetsdagar) och betalningsåtaganden som högst uppgår till det tak som fastställs i artikel 10.3 (30 procent). Enligt artikel 2.1.11 i insättningsgarantidirektivet definieras målnivå som den nivå av tillgängliga finansiella medel som insättningsgarantisystemet måste uppnå uttryckt i procent av dess deltagares garanterade insättningar.

Enligt 15 § lagen om insättningsgaranti ska behållna avgiftsmedel placeras på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Insättningsgarantins tillgångar består i dag av avgifter som instituten betalar in. En del av dessa avgifter placeras i skuldförbindelser utfärdade av staten.

Kapitalinstrument ingår således inte i insättningsgarantidirektivets definition av tillgängliga finansiella medel och det framgår inte av direktivet hur sådana tillgångar ska tillgodoräknas. Med den avgiftsmodell för insättningsgarantin som föreslås, som innebär att avgifterna kopplas till behållningen i garantin, har det betydelse om förvärvade tillgångar får tillgodoräknas eller inte. Om tillgångarna inte får räknas in i garantins behållning så kan det leda till att extra avgifter kan behöva tas ut från instituten, även om målnivån skulle ha varit uppfylld om värdet på kapitalinstrumenten hade fått räknas in. Som beskrivits ovan skulle emellertid ett ersättningsfall i ett större institut som är inlåningsfinansierat troligtvis inte medföra att garantins totala behållning skulle

understiga målnivån på 0,8 procent av garanterade insättningar. Riksgäldskontoret anför att det finns oklarheter såvitt avser tillgångar som har förvärvats till följd av resolution och regressfordringar vid ersättningsfall innan utdelning har skett. Följden av att dessa tillgångar, oavsett värde, inte tillgodoräknas målnivån kan bli att extra avgifter måste tas ut. Riksgäldskontoret anser att med beaktande av en konservativ värdering av tillgången och av att insättningsgarantins betalningsberedskap säkerställs genom upplåningsmöjligheten hos Riksgäldskontoret, borde fonden och dess tillgångar anses ha de egenskaper som direktivet avser att uppnå. Vidare anser Riksgäldskontoret att de tillgångar som insättningsgarantin ska få i utbyte mot bidrag i resolution inte ska begränsas till enbart kapitalinstrument. Svenska Bankföreningen anser att det av lagen om insättningsgaranti ska framgå att tillgångarna även ska tillgodoräknas målnivån.

Regeringen anser att tillgångar som insättningsgarantin har erhållit i utbyte mot medel för kapitalisering i resolution bör tillgodoräknas insättningsgarantin. Detsamma bör gälla eventuella regressfordringar vid ett ersättningsfall. Vad däremot gäller vilka tillgångar som kan beaktas för att nå målnivån regleras detta i insättningsgarantidirektivet. I direktivet benämns dessa tillgångar tillgängliga finansiella medel, enligt gällande rätt avgiftsmedel och skuldförbindelser utfärdade av staten (jfr avsnitt 5.4.1 avseende vilka tillgångar som kan beaktas vid beräkning av målnivån).

Frågan om vilka tillgångar som insättningsgarantin kan få i utbyte mot bidrag till återkapitalisering i resolution behandlas i prop. 2015/16:5 om Genomförande av krishanteringsdirektivet. Kapitalinstrument ska erhållas till ett värde som motsvarar de tillförda medlen (jfr 7 a § lagen om insättningsgaranti). Garantimyndigheten bör ges befogenheten att, när den anser att tiden är rätt, avyttra tillgångar som erhålls i resolution. Ersättningen bör tillgodoräknas insättningsgarantin och därmed också målnivån för garantin.

Det finns skäl för att garantimyndigheten inte ska tvingas sälja tillgångar i form av kapitalinstrument, som ett villkor innan den får låna medel från Riksgäldskontoret. Ett försäljningstvång skulle riskera en fördjupad kris för institutet, om det sker vid fel tillfälle, och det skulle kunna hota den finansiella stabiliteten. Att avyttra tillgångar som innehas av insättningsgarantin vid rätt tillfälle är ett sätt att värna skattebetalarnas pengar och de avgifter instituten betalar till insättningsgarantin. Sådana tillgångar behöver därför inte avyttras för att garantimyndigheten ska få låna i Riksgäldskontoret för att bidra vid en kapitalisering av ett institut i resolution.

Annan användning av garantins medel

Genom insättningsgarantidirektivet införs en möjlighet att ge insättningsgarantisystemen ett bredare mandat än att betala ut ersättning till insättare. Med hänsyn till samhällets kostnader för ett fallerat kreditinstitut och de negativa effekterna på den finansiella stabiliteten och insättarnas förtroende bör insättningsgarantisystemen inte bara ha en funktion för återbetalning till insättarna. Insättningsgarantisystemen får även vidta andra åtgärder i syfte att minska sannolikheten för anspråk på

Prop. 2015/16:106 insättningsgarantisystemet i framtiden (skäl 3). Av artikel 11.3–11.6 i insättningsgarantidirektivet framgår de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att fonderade medel ska få användas för sådana alternativa åtgärder.

Det finns i nuläget inte skäl att ytterliga utöka garantimyndighetens mandat att använda fonderade medel för andra åtgärder än de ovan angivna.

5.6 Utlåning mellan insättningsgarantisystem

Regeringens bedömning: Möjligheten att tillåta garantimyndigheten att ge lån till andra insättningsgarantisystem bör inte utnyttjas.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för promemorians bedömning: Enligt artikel 12 i insättningsgarantidirektivet får medlemsstaterna tillåta insättningsgarantisystem att ge lån till andra insättningsgarantisystem inom unionen på frivillig basis, förutsatt att ett flertal särskilt angivna villkor är uppfyllda.

Sveriges riksdag har i ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande framfört bl.a. följande avseende kommissionens förslag om en obligatorisk kreditmekanism mellan insättningsgarantisystemen. Riksdagen anser att förslaget strider mot närhetsprincipen och att förslagen riskerar att leda till att vissa länder underfinansierar sina system, eftersom länder vet att det finns en sista utväg i form av lån från något annat EU-land. Enligt riksdagen bör ansvaret för finansieringen av garantisystemen fullt ut vara ett nationellt ansvar.

Mot bakgrund härav bör den aktuella optionen inte införas i svensk rätt. Garantimyndigheten bör således inte ges rätt att låna ut medel från den svenska insättningsgarantin till andra garantisystem.

5.7 Utbetalning av ersättning

5.7.1 Utbetalningstid

Regeringens förslag: Utbetalningstiden vid ersättningsfall förkortas från 20 till 7 arbetsdagar.

I vissa särskilt angivna situationer får utbetalningstiden förlängas eller utbetalningen av ersättningen skjutas upp tills vidare.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksbanken* konstaterar att för insättare i filialer kan utbetalningstiden komma att bli ett fåtal dagar längre än de stipulerade sju dagarna. Att insättarna på ett tydligt sätt informeras om eventuellt förlängda utbetalningstider för filialer är därför viktigt.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att det bör klargöras om garantimyndigheten ska kunna skjuta upp utbetalning av ersättning om Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde har överklagats till förvaltningsrätten. Vidare bör det förtydligas huruvida ett sådant beslut om uppskjuten betalning utgör ett överklagbart beslut, ett icke överklagbart beslut under handläggning eller en verkställighetsfråga. *Riksgäldskontoret* anser att den första punkten i lagtexten vad gäller möjligheten till uppskjuten utbetalning i vissa situationer fått något snävare utformning än direktivets genom att begreppen ”insättaren” och ”ersättning” användas i stället för direktivets ”person” och ”återbetalning”. Vidare anser Riksgäldskontoret att begreppet rättstvist bör tolkas vitt och omfatta alla fall där en insättning är föremål för någon form av rättsliga åtgärder t.ex. kvarstad, utmätning, konkurs eller straffprocessuella tvångsmedel som penningbeslag och dispositionsförbud. Riksgäldskontoret anser att begreppet restriktiva åtgärder bör definieras ytterligare i förarbetena. Riksgäldskontoret påpekar också att insättningar som är föremål för tvångsmedlen penningbeslag och dispositionsförbud utan att åtal har väckts också bör omfattas av bestämmelserna i 4 b § lagen om insättningsgaranti. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, pekar på vikten av att hemlands- och värdlandsmyndigheterna har ett nära samarbete vid utbetalningar till utländska filialer inom EES så att dessa insättare inte drabbas av en längre utbetalningstid än den i direktivet avsedda.

Skälen för regeringens förslag

Förkortad utbetalningstid

Enligt artikel 8.1 i insättningsgarantidirektivet ska det återbetalningsbara beloppet finnas *tillgängligt* inom sju arbetsdagar från den dag som garantin träder in.

Medlemsstaterna medges dock att under en övergångsperiod successivt förkorta utbetalningstiden. En utbetalningstid om 20 arbetsdagar får tillämpas fram t.o.m. den 31 december 2018, 15 arbetsdagar fr.o.m. den 1 januari 2019 t.o.m. den 31 december 2020 och 10 arbetsdagar fr.o.m. den 1 januari 2021 t.o.m. den 31 december 2023 (artikel 8.2). Om en medlemsstat väljer att successivt förkorta utbetalningstiden, ställs dock krav på att insättningsgarantisystemet säkerställer att insättare har tillgång till ett lämpligt belopp av sina garanterade insättningar för att täcka levnadsomkostnader inom 5 arbetsdagar efter begäran (artikel 8.4).

Enligt 9 § lagen om insättningsgaranti ska ersättningar *betalas ut* inom 20 arbetsdagar från den dag som insättningsgarantin har trätt in. Någon ansökan behöver inte lämnas för att få ersättningen utbetald.

Om möjligheten till en successiv förkortning av utbetalningstiden ska utnyttjas under övergångsperioden, måste garantimyndigheten betala ut ett lämpligt belopp i förtid. En sådan ordning skulle innebära att ett särskilt ansökningsförfarande behöver införas och att myndigheten skulle tvingas handlägga ansökningar om förtida utbetalning samtidigt som myndigheten också skulle handlägga ersättningsfallet. Ett sådant ansökningsförfarande skulle öka garantimyndighetens arbetsbelastning i en tid då myndigheten redan skulle vara ansträngd till följd av handläggningen av ersättningsfallet. Många insättare torde också föredra att få

Prop. 2015/16:106 hela ersättningsbeloppet vid ett tillfälle utan en ansökning framför att få ett lämpligt belopp inom 5 dagar efter att ha behövt ansöka om en s.k. nödutbetalning.

Mot bakgrund härav föreslås att den förkortade utbetalningstiden bör införas utan någon föregående övergångsperiod.

Förutom att utbetalningstiden förkortas genom insättningsgaranti-direktivet ändras även formuleringen från att ersättningen ”ska betalas ut” till att ersättningen ”ska göras tillgänglig”. Den ändrade formuleringen i direktivet får tolkas som att garantimyndigheten ska ha vidtagit de åtgärder som ankommer på myndigheten för att en utbetalning ska kunna ske inom 7 arbetsdagar.

För att genomföra kravet på förkortad utbetalningstid bör lagen om insättningsgaranti ändras i enlighet med insättningsgarantidirektivet.

Förlängning av utbetalningstiden i vissa fall

Enligt lagen om insättningsgaranti får Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut (Prövningsnämnden) på ansökan av garantimyndigheten förlänga utbetalningsfristen med högst tio arbetsdagar, om det finns synnerliga skäl (9 § tredje stycket).

Genom insättningsgarantidirektivet tas möjligheten till en generell förlängning av utbetalningsperioden bort. I stället införs en möjlighet att för vissa i direktivet angivna insättningar förlänga utbetalningsfristen eller skjuta upp betalningen (artikel 8).

Den nuvarande ordningen, som ger garantimyndigheten möjlighet att ansöka om förlängd utbetalningstid hos Prövningsnämnden, bör därför tas bort. I lagen om insättningsgaranti bör i stället en bestämmelse införas avseende de situationer i enlighet med insättningsgarantidirektivet som motiverar förlängd utbetalningsfrist eller uppskjuten utbetalning.

Förlängd utbetalningstid för klientmedelskonton

Om en insättare inte är berättigad till det belopp som finns inestående på ett konto, ska den eller de personer som är faktiskt berättigade ha rätt till ersättning. Ersättningsrätten förutsätter att sådana personer har blivit identifierade eller har kunnat identifieras före det datum då insättningsgarantin träder in (artikel 7.3). Genom insättningsgarantidirektivet införs i sådana situationer en möjlighet för medlemsstaterna att besluta om en längre utbetalningstid, som inte får överstiga tre månader, räknat från det datum som insättningsgarantin träder in (artikel 8.3).

Institutens krav på identifiering samt krav på att uppnå kundkännedom och dokumentation framgår av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Lagen omfattar utöver instituten, även värdepappersbolag, advokatverksamhet, fastighetsmäklare m.fl.

Insättningar som innebär att någon annan än kontoinnehavaren kan vara faktiskt berättigad till ersättning kan till exempel avse s.k. klientmedelskonton som innehas av ett värdepappersbolag, en advokatbyrå, en fastighetsmäklare m.fl. Det skulle även kunna avse exempelvis aktie-sparklubbar och dylikt.

Det finns inget krav på att de institut som omfattas av insättningsgarantin ska ha kännedom om när ett sådant konto öppnas. Det innebär att kontoinnehavaren i händelse av att insättningsgarantin har trätt in, får meddela garantimyndigheten om att rätt till ersättning kan föreligga för underliggande klienter. En sådan anmälan blir framför allt aktuell när det högsta ersättningsbeloppet inte täcker utbetalning till underliggande klienter.

För att underliggande insättare ska ha rätt till ersättning krävs att dessa har identifierats. Garantimyndigheten ska därför säkerställa rätten till ersättning genom att bl.a. från kontoinnehavaren begära dokumentation som styrker att identifiering har gjorts utifrån gällande lagstiftning och före den tidpunkt då beslut om insättningsgarantins inträde har meddelats. Kontoinnehavaren ska även till garantimyndigheten lämna sådana handlingar som styrker de underliggande klienternas rätt till belopp som har satts in på kontot.

Om kontoinnehavare inte kan styrka att identifiering har gjorts av underliggande klienter enligt gällande lagstiftning eller i övrigt inte kan lämna de underlag som garantimyndigheten har begärt, ska garantimyndighet behandla insättningarna som om de hade gjorts av en enda insättare vid beräkning av ersättningsrätten.

Med hänsyn till att handläggningen av utbetalningen av klientmedelskonto m.m. kan kräva särskild utredning i garantimyndigheten bör möjligheten till förlängd utbetalningstid införas i svensk rätt i enlighet med direktivet.

Uppskjuten utbetalning i särskilda situationer

Enligt artikel 8.5 i insättningsgarantidirektivet får återbetalningen skjutas upp, utöver sju arbetsdagar, om

1. det är ovisst om en person har rätt till återbetalningen, eller om insättningen är föremål för en rättstvist,
2. insättningen är föremål för restriktiva åtgärder som införts av nationella regeringar eller internationella organ,
3. inga transaktioner som avser insättningen har förekommit under de senaste 24 månaderna (kontot är vilande),
4. det belopp som ska återbetalas anses utgöra en del av ett tillfälligt högt tillgodohavande som härrör från försäljning av privatbostad eller vissa särskilda livssituationer, eller
5. beloppet ska betalas ut av en värdmedlemsstats insättningsgarantisystem för hemmedlemsstatens räkning.

Insättningsgarantidirektivet anger dock inte någon övre tidsgräns för när en utbetalning i de ovan angivna fallen ska vara genomförd. Garantimyndigheten kan i de angivna fallen bl.a. behöva begära in ytterligare information för att utreda vem som faktiskt är berättigad till ersättningen, vem som har rätt att ta emot ersättningen, alternativt avvakta en lagakraftvunnen dom innan utbetalning kan genomföras. När myndigheten har erhållit nödvändiga uppgifter för att fastställa ersättningens storlek bör utbetalning av ersättningen dock ske utan onödigt dröjsmål.

Riksgäldskontoret påtar att den föreslagna första punkten i 9 a § i lagen om insättningsgaranti bör utformas så att begreppet ”person”

används i stället för ”insättaren”. Bestämmelsens första punkt skulle, enligt Riksgäldskontoret, kunna tillämpas då det är fråga om en underårig, en person ställd under förvaltarship enligt föräldrabalken eller så kan det också vara fråga om ett konto som är föremål för överförmyndarspär. I nämnda fall är det klart vem som är insättare och har rätt till ersättning. Garantimyndigheten kan emellertid ha behov av ytterligare tid för att kontakta förmyndare, överförmyndare eller förvaltare för att utröna vart betalning ska ske. Enligt Riksgäldskontoret skulle en sådan situation omfattas av bestämmelsen.

Regeringen konstaterar att begreppet ”person” följer av insättningsgarantidirektivet och att bestämmelsen därför bör justeras. De exempel som Riksgäldskontoret framför kan emellertid inte anses falla inom ramen för den föreslagna första punkten i 9 a § lagen om insättningsgaranti.

Riksgäldskontoret anser att begreppet ”rättstvist” bör klargöras ytterligare. *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar att det är oklart om garantimyndigheten har rätt att skjuta upp betalning av ersättning om Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde har överklagats till domstol.

I insättningsgarantidirektivet ges ingen närmare vägledning till vad begreppet rättstvist innefattar. Det kan konstateras att insättningsgarantins system för återbetalning, som har karaktären av masshantering, medför att det klart och tydligt måste framgå av institutets information om insättningen på något sätt är föremål för en rättstvist. I de fall det framgår av kontoinformationen att insättningen på något sätt är tvistig bör en sådan omständighet medföra att garantimyndigheten kan skjuta upp betalningen med stöd av 9 a § första stycket 2.

Är däremot Finansinspektionens beslut enligt 8 § lagen om insättningsgaranti föremål för rättslig prövning föreligger inte förutsättningar för garantimyndigheten att skjuta upp betalningen med stöd av artikel 8.5. Frågan om ersättningsrättens inträde kan inte – i direktivets mening – anses vara samma sak som att insättningen som sådan är föremål för en rättstvist. Huruvida garantimyndigheten har möjlighet att skjuta upp betalning enbart på den grunden att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde har överklagats, får avgöras mot bakgrund av bestämmelsens ordalydelse och de grunder som åberopas till stöd för talan. Enbart omständigheten att beslutet som sådant har överklagats till domstol utgör enligt regeringens mening inte skäl för garantimyndigheten att meddela beslut om att skjuta upp en utbetalning av ersättningen.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser vidare att det bör förtydligas huruvida ett beslut om uppskjuten betalning utgör ett överklagbart beslut, ett icke överklagbart beslut under handläggning eller en verkställighetsfråga.

Av gällande rätt följer att insättare ska kunna föra talan mot garantimyndighetens beslut enligt lagen om insättningsgaranti (24 § första stycket). I direktivet finns ingen bestämmelse som förbjuder insättare att föra talan mot beslut om uppskjuten betalning. Följaktligen bör ett sådant beslut kunna överklagas separat.

Riksgäldskontoret efterfrågar ytterligare tolkning av begreppet restriktiva åtgärder. Vad gäller restriktiva åtgärder som beslutats kan det, enligt regeringens mening, endast vara fråga om åtgärder som är bindande i

Sverige, dvs. antingen sådana restriktioner och sanktioner som utfärdats av riksdagen eller regeringen enligt lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner. Det kan också vara fråga om sådana sanktioner som beslutats av EU som har direkt verkan i Sverige. Sanktioner beslutade av andra nationella regeringar bör inte omfattas. En insättning som omfattas av en restriktiv åtgärd ska hållas inne till dess att den restriktiva åtgärden har hävts.

Riksbanken konstaterar att för insättare i filialer kan utbetalningstiden komma att bli ett fåtal dagar längre än de stipulerade sju dagarna. Detta skulle i sin tur medföra vissa konkurrensskillnader mellan inhemska institut och filialer. Att insättarna på ett tydligt sätt informeras om eventuellt förlängda utbetalningstider för filialer är därför viktigt.

Direktivets krav på att ersättningen ska göras tillgänglig inom sju arbetsdagar från den dag som garantin träder in gäller även för filialer till institut med huvudkontor inom EES. De informationskrav som följer av direktivet framgår av bilaga 1 till insättningsgarantidirektivet.

Riksgäldskontoret påpekar att det inte är givet att garantimyndigheten kan genomföra en utbetalning av ersättning inom sju dagar till insättare hos filialer utanför EES och att detta också bör vara ett fall då ersättning kan skjutas upp. Regeringen konstaterar att dessa situationer inte omfattas av artikel 8.5 i insättningsgarantidirektivet och finner inte heller skäl att införa en sådan möjlighet för garantimyndigheten.

Svenska Bankföreningen, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, pekar på vikten av att hemlands- och värdlandsmyndigheterna har ett nära samarbete vid utbetalningar till utländska filialer inom EES så att dess insättare inte drabbas av en längre utbetalningstid än den i direktivet avsedda.

Enligt artikel 8.4 e i insättningsgarantidirektivet kan återbetalning skjutas upp om beloppet ska betalas av värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem i enlighet med artikel 14.2. Det följer således av direktivet att betalningar som avser insättningar i filialer kan skjutas upp. Det framgår bl.a. av artikel 14.2 att insättare i filialer till kreditinstitut i en annan medlemsstat ska ersättas av insättningsgarantisystemet i värdmedlemsstaten i enlighet med instruktioner från hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem. Det framgår också att värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska informera berörda insättare för hemmedlemsstatens insättningsgarantisystems räkning. Som framgår av artikel 14.6 ställer insättningsgarantidirektivet krav på effektivt informationsutbyte mellan bland andra relevanta behöriga myndigheter. Som *Bankföreningen* påpekar blir det av stor vikt att garantimyndigheten samarbetar nära med de insättningsgarantisystem som är relevanta för att kunna hantera den korta utbetalningsfristen även i dessa fall (jfr avsnitt 5.11). När det gäller garantimyndighetens information till insättare framgår bl.a. av artikel 16.3 andra stycket att insättningsgarantisystemets webbplats ska innehålla all nödvändig information för insättarna (jfr avsnitt 5.9.1).

Enligt artikel 8.8 i insättningsgarantidirektivet kan insättningsgarantisystemet också tillfälligt inhibera alla betalningar till den berörda insättaren i väntan på en domstolens dom, om insättaren eller en annan person som har anspråk på det belopp som finns inestående på ett konto

Prop. 2015/16:106 har anklagats för ett brott som har direkt eller indirekt samband med penningtvätt.

Av lagen om insättningsgaranti framgår att garantimyndigheten har rätt att besluta att ersättning tills vidare inte ska betalas ut om åtal har väckts för häleri, häleriförseelse eller penningtvättsbrott avseende viss insättning (4 b § andra stycket). *Riksgäldskontoret* menar att även insättningar som är föremål för tvångsmedlen penningbeslag och dispositionsförbud bör omfattas av 4 b § lagen om insättningsgaranti.

Enligt artikel 8.8 i insättningsgarantidirektivet krävs det att insättare eller annan person som har anspråk på kontot har anklagats för ett brott för att garantimyndigheten tillfälligt ska kunna inhibera alla betalningar till den berörda insättaren. Att vara anklagad för ett brott ("be charged with" enligt direktivets engelska version) motsvaras av att åtal har väckts. Också i 4 b § andra stycket lagen om insättningsgaranti krävs att åtal ska vara väckt för relevanta brott för att garantimyndigheten ska kunna besluta att ersättning tills vidare inte ska kunna betalas ut. Dispositionsförbud är ett förstadium till ett straffprocessuellt tvångsmedel och kan därmed användas innan förundersökning har inletts. Penningbeslag är däremot ett straffprocessuellt tvångsmedel. Dessa åtgärder faller därmed varken in under artikel 8.8 eller 4 b § lagen om insättningsgaranti. Enligt artikel 8.5 a i insättningsgarantidirektivet får återbetalning skjutas upp om det är ovisst om en person har rätt till återbetalningen. För det fall insättningen är föremål för penningbeslag enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott eller dispositionsförbud enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, föreligger därmed förutsättningar att konstatera att det är ovisst om en person har rätt till återbetalningen (se avsnitt 8.1).

Övriga situationer där garantimyndigheten får skjuta upp utbetalningen enligt insättningsgarantidirektivet framgår dock inte uttryckligen av lagen om insättningsgaranti. För att genomföra direktivet i dessa delar bör det därför införas bestämmelser i lagen om insättningsgaranti i enlighet med insättningsgarantidirektivet.

5.7.2 Utbetalningsvaluta

Regeringens förslag: Ersättningsbeloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det EES-land där kontot finns.

Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor, ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorians förslag omfattar endast omräkning av beloppet från svenska kronor.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksbanken* anser att det är av yttersta vikt att det klargörs hur förutsättningarna för garantimyndighetens behov av utländsk valuta ska tillgodoses. Detta behövs för att säkerställa att garantimyndigheten har god beredskap, inte enbart vid strukturella förändringar, utan även i tider av finansiell oro då tillgången till utländsk valuta kan försvåras betydligt. *Juridiska fakulteten vid Stockholms*

Universitet och Sveriges advokatsamfund menar att begreppet valutakurs i hög grad är mångtydigt, eftersom kursen varierar under ett dygn och inte kan tillämpas utan att ge upphov till tvister beträffande vilken exakt kurs som ska tillämpas. *Riksgäldskontoret* påpekar vad gäller omräkning mellan valutor att det kan bli fråga om omräkning såväl till som från kronor, allt beroende på i vilken valuta utbetalning ska ske och i vilken valuta insättningen var denominerad och anser att bestämmelsen bör förtydligas.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 6.4 i insättningsgaranti-direktivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att återbetalningar görs antingen a) i valutan i den medlemsstat där insättningsgarantisystemet har sitt säte, b) i valutan i den medlemsstat där kontohavaren är bosatt, c) i euro, d) i kontots valuta, eller e) i valutan i den medlemsstat där kontot finns. Vidare framgår att insättare ska informeras om återbetalningsvalutan. Om kontots valuta var en annan valuta än utbetalningsvalutan, ska den omräkningskurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Bestämmelsen ger medlemsstaterna stor frihet att välja utbetalningsvaluta. Det går även att använda en eller flera olika utbetalningsvalutor för ett och samma ersättningsfall.

Enligt den praxis som gäller i dag betalar garantimyndigheten ut ersättningsbeloppet i det landets valuta där insättaren är bosatt.

Den förkortade utbetalningstiden innebär att det ställs högre krav på att garantimyndigheten har faktisk tillgång till den valuta som utbetalningen ska ske i. Ersättningsbeloppet bör därför även framöver betalas ut i svenska kronor om ersättningsfallet inträffar i ett institut i Sverige. För att inte försvåra för garantimyndigheten och för att det ska vara tydligt för insättaren bör ersättningsbeloppet för filialer till ett svenskt institut i ett land inom EES i stället betalas ut i det landets valuta.

Lagen om insättningsgaranti bör därför kompletteras med en bestämmelse som uttryckligen anger i vilken valuta ersättningsbeloppet ska betalas ut. *Riksgäldskontoret* påtalar vad gäller omräkning mellan valutor, att det kan bli fråga om omräkning såväl till som från kronor, allt beroende på i vilken valuta utbetalning ska ske och i vilken valuta insättningen var denominerad. Regeringen instämmer i Riksgäldskontorets bedömning och bestämmelsen bör därför justeras så att detta klargörs.

Juridiska fakulteten vid Stockholms Universitet och *Sveriges advokatsamfund* anför att valutakursen måste preciseras eftersom kursen varierar i förhållande till olika variabler och att det på marknaden finns flera olika omräkningskurser.

Frågan om vilken valutakurs som bör tillämpas vid omräkning av insättningsgarantins täckningsbelopp har regeringen sedan tidigare bedömt vara den s.k. mittkursen som dagligen fastställs av NASDAQ OMX Stockholm (se avsnitt 5.3.1). Regeringen finner inte skäl att göra någon annan bedömning när det gäller val av valutakurs vid omräkning mellan olika valutor vid utbetalning av ersättning.

Regeringens förslag: Garantimyndigheten ges möjlighet att via ett kreditinstitut eller en clearingorganisation hämta uppgifter om till vilket konto utbetalningen av ersättningen ska göras.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: I 9 § fjärde stycket lagen om insättningsgaranti anges att utbetalning får göras på det sätt som garantimyndigheten anser är lämpligt. Garantimyndigheten får i detta syfte öppna ett konto i insättarens namn i ett annat kreditinstitut.

En trovärdig och säker utbetalningslösning är central för förtroendet för insättningsgarantin. Gällande rätt ger garantimyndigheten stor valfrihet att bestämma vilken metod som i det enskilda fallet är bäst. Det utbetalningsalternativ som garantimyndigheten använder i dag är utbetalning via avi, vilket innefattar att trycka och med postgång distribuera utbetalningsavier till de ersättningsberättigade. Utbetalningsmetoden innebär kortfattat att varje ersättningsberättigad erhåller en utbetalningsavi inom tjugo arbetsdagar. Insättaren kan välja att lösa in avin på valfritt bankkontor eller om beloppet understiger 2 000 kronor även på andra serviceställen. När utbetalningsperioden nu ska förkortas till sju arbetsdagar ställs högre krav på automatisering av utbetalningshanteringen. Tidsåtgången för att trycka avier och antal dagar för postgång gör att nuvarande utbetalningsmetod behöver ses över.

En säker, snabb och effektiv utbetalningsmetod vid ett ersättningsfall är kontoöverföring till den ersättningsberättigades konto i ett annat institut. Garantimyndigheten måste dock i sådana fall ha aktuella uppgifter om ett konto till vilket utbetalningen kan ske. Dessa kontouppgifter måste kunna hämtas in på ett effektivt och säkert sätt.

En tänkbar metod för utbetalning är att ersättningsberättigade insättare, såväl fysiska som juridiska personer, via ett kreditinstitut eller en clearingorganisation lämnar uppgifter om det konto till vilket de önskar utbetalningen. Uppgiften lämnas antingen genom att fysiska personer med hjälp av e-legitimation anmäler sitt konto via en särskild webbportal, eller genom att juridiska eller fysiska personer vänder sig till ett kreditinstitut, t.ex. genom att besöka ett bankkontor, och anmäler sitt utbetalningskonto.

Metoden gör det även möjligt att använda viss befintlig teknisk infrastruktur för elektronisk identifiering hos kreditinstitut och clearingorganisationer. På så sätt möjliggörs för insättare att i samband med ett ersättningsfall samtidigt identifiera sig och registrera ett konto dit ersättning kan utbetalas.

Ett förtydligande i lagen om insättningsgaranti bör därför göras för att möjliggöra för garantimyndigheten att vid ett ersättningsfall använda den ovan angivna utbetalningsmetoden.

5.7.4 Ingen utbetalning av ersättning för vilande konto med lågt saldo

Prop. 2015/16:106

Regeringens förslag: Om det inte har förekommit några transaktioner på ett konto under de senaste 24 månaderna före ersättningsrättens inträde, ska garantimyndigheten inte betala ut ersättning om insättningens värde understiger den administrativa kostnaden för utbetalningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de administrativa kostnaderna för utbetalningen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Promemorians förslag omfattar dock inte någon bestämmelse om att meddela föreskrifter.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Förvaltningsrätten i Stockholm* noterar att hänvisningen till ersättningsrättens inträde skiljer sig åt i 9 § och 9 b § i lagförslaget. Det är således oklart om sjudagarsfristen och 24-månadersperioden ska räknas från samma tidpunkt. Förvaltningsrätten påpekar vidare att det av lagförslaget inte framgår vad den administrativa utbetalningskostnaden innefattar. *Juridiska fakulteten vid Stockholms Universitet* anser att begreppet transaktioner bör förtydligas. *Finansförbundet* föreslår att det införs ett maxbelopp för den administrativa kostnaden och att begreppet transaktioner förtydligas. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, erinrar, trots att förslaget ligger i linje med direktivets krav, att den bestämmelse som nu föreslås kan medföra negativa konsekvenser för kunden.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 8.9 i insättningsgaranti-direktivet framgår att återbetalning inte ska ske när det inte har förekommit några transaktioner som avser insättningen under de senaste 24 månaderna och insättningens värde är lägre än de administrativa kostnader som skulle uppstå för insättningsgarantisystemet genom en sådan återbetalning. Det lämnas till medlemsstaterna att fastställa den administrativa utbetalningskostnaden.

Enligt svensk rätt finns det inte någon möjlighet för garantimyndigheten att hålla inne en ersättning avseende ett konto som är vilande och där saldot understiger den administrativa utbetalningskostnaden. För att uppfylla direktivets krav bör det därför införas en sådan bestämmelse i lagen om insättningsgaranti.

Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet och *Finansförbundet* efterfrågar ett förtydligande av begreppet ”transaktioner”. *Finansförbundet* framför att det i dagsläget är oklart om avgifter som institutet tagit ut för kontotjänsten ingår i begreppet och huruvida eventuella kortavgifter för kort kopplade till kontot ska ingå i begreppet transaktion.

Begreppet transaktioner definieras inte i insättningsgaranti-direktivet. I direktivet anges ”transaktioner som avser insättningen”. En transaktion torde dock i detta sammanhang inte anses innefatta den ränta som omfattas av villkoren för kontot om insättaren i övrigt inte har använt kontot under de senaste 24 månaderna. En sådan tolkning innebär att

undantaget bör omfatta de konton där några transaktioner inte har förekommit under de senaste 24 månaderna, utöver en ränteinsättning som har bokförts av institutet och som följer av kontots villkor, och saldot på kontot, inräknat ränta och eventuell upplupen ränta, understiger den administrativa utbetalningskostnaden. Enligt regeringens mening bör inte heller andra transaktioner som följer av villkoren för kontot räknas som en transaktion i direktivets bemärkelse.

Förvaltningsrätten i Stockholm påpekar att det inte framgår vad den administrativa kostnaden innefattar. Regeringen konstaterar att kostnaden för en utbetalning kan variera beroende på vilket utbetalningssätt som garantimyndigheten använder. Kostnaderna kan av naturliga skäl även variera över tid t.ex. beroende på teknikutvecklingen. Det bör därför införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur den administrativa kostnaden ska fastställas samt nivån på densamma. Den administrativa kostnaden för en utbetalning bör således fastställas för varje utbetalningssätt som garantimyndigheten tillämpar.

Förvaltningsrätten i Stockholm påtalar att det är oklart om sjudagarsfristen och 24-månadersperioden ska räknas från samma tidpunkt. Till skillnad från promemorians lagförslag i denna del har i 9 c § införts en hänvisning till 8 § angående tidpunkten för ersättningsrättens inträde.

Svenska Bankföreningen framhåller att bestämmelsen kan medföra negativa konsekvenser för enskilda kunder som har sparkonton med mycket låg behållning. Det är svårt att utgå från att det inte finns sparkonton med mycket låg behållning om 100–200 kronor, som inte rörts de senaste 24 månaderna. Om kontoinnehavarna inte skulle erhålla någon ersättning framstår det inte bara som mycket olyckligt utan även som diskriminerande.

Den bestämmelse som det här är fråga om utgör dock bindande unionsrättslig reglering som ska genomföras i svensk rätt. Inom ramen för detta lagstiftningsärende finns därför inte utrymme att överväga ytterligare åtgärder med anledning av de frågor som tas upp av Bankföreningen, och inte heller att föreslå bestämmelser som avviker från de som finns i insättningsgarantidirektivet.

5.7.5 Utbetalning av värmedlemsstaters insättningsgarantisystem

Regeringens bedömning: Insättningsgarantidirektivets krav på att hemmedlemsstaternas insättningsgarantisystem ska tillhandahålla de medel som krävs för utbetalning till insättare i värderlandet och att medlemsstaterna ska bistå varandra med informationsgivning och hantering av skriftväxling från berörda insättare bör regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av insättningsgarantidirektivet framgår att insättare i filialer som har upprättats av institut i en annan medlemsstat ska ersättas av ett insättningsgarantisystem i värdmedlemsstaten för det i hemmedlemsstaten befintliga insättningsgarantisystemets räkning. Vårdmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska göra återbetalningar i enlighet med instruktioner från hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem. Vårdmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska inte ha någon ansvarsskyldighet vad gäller åtgärder som har vidtagits i enlighet med instruktioner från hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem. Hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska tillhandahålla de medel som krävs före utbetalningen och kompensera värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem för alla kostnader som det ådragit sig (artikel 14.2 första stycket).

Vårdmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska även informera berörda insättare för hemmedlemsstatens insättningsgarantisystems räkning och vara berättigad till att erhålla skriftväxling från dessa insättare för hemmedlemsstatens insättningsgarantisystems räkning (artikel 14.2 andra stycket).

Enligt insättningsgarantidirektivet ska medlemsstaterna se till att lämpliga förfaranden inrättas så att insättningsgarantisystemen kan utbyta information och kommunicera effektivt med andra insättningsgarantisystem, sina anslutna institut, de relevanta myndigheterna inom deras egen jurisdiktion och med andra myndigheter, om så krävs på ett gränsöverskridande sätt (artikel 14.6).

Enligt gällande rätt ansvarar garantimyndigheten för att kommunicera och genomföra utbetalningar till insättare i svenska instituts filialer inom EES. Däremot finns inte något ansvar för myndigheten att kommunicera och administrera utbetalningar för andra insättningsgarantisystems räkning.

Det framgår särskilt av direktivet att värdmedlemsstaternas insättningsgarantisystem inte ska ha någon ansvarsskyldighet för de betalningar som görs för ett annat systems räkning. Det är inte möjligt för en värdmedlemsstat att granska de uppgifter som erhålls från en hemmedlemsstat exempelvis för att säkerställa att utbetalningar endast görs utifrån kraven i direktivet. Det är således värdmedlemsstatens uppgift att endast vidarefördela betalningar i enlighet med hemmedlemsstatens instruktioner.

Garantimyndigheten bör tillsammans med de berörda insättningsgarantisystemen ta fram de rutiner som krävs för att uppfylla de nya kraven kring kommunikation och administration av utbetalningar avseende filialer inom EES.

De nya skyldigheterna för garantimyndigheten vad gäller bl.a. administration av utbetalning till insättare i filialer här i landet bör genomföras genom föreskrifter på längre nivå än lag. Detsamma gäller reglerna om kommunikation med berörda insättningsgarantisystem och informationsgivning och hantering av skriftväxling från berörda insättare.

5.7.6 Övertagande av fordran

Regeringens bedömning: Insättningsgarantidirektivets bestämmelser om övertagande av fordran följer redan av gällande rätt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 9.2 i insättningsgarantidirektivet ska insättningsgarantisystemet träda in i insättarens rätt vid likvidations- eller rekonstruktionsförfaranden för det belopp som systemet har betalat ut. Om ett insättningsgarantisystem gör utbetalningar inom ramen för ett resolutionsförfarande, inbegripet tillämpning av resolutionsverktyg eller vid utövande av resolutionsbefogenheter enligt artikel 11, ska insättningsgarantisystemet ha en fordran mot det berörda kreditinstitutet motsvarande det belopp som det har betalat ut. Denna fordran ska ha samma prioritet som garanterade insättningar.

I fråga om utbetalade ersättningar enligt garantin träder staten in i insättarens rätt mot institutet med företrädesrätt framför insättaren intill det utgivna beloppet (19 § första stycket lagen om insättningsgaranti).

Efter genomförandet av krishanteringsdirektivet (se prop. 2015/16:5) omfattar förmånsrättslagen (1970:979) insättningar som omfattas av insättningsgarantin. Detta innebär att allmän förmånsrätt ska gälla för insättningar som omfattas av garantin i lagen om insättningsgaranti upp till det belopp som motsvarar 100 000 euro. Allmän förmånsrätt gäller också för insättningar som omfattas av insättningsgarantin utöver det belopp som är ersättningsgillt enligt lagen, avseende 1) fysiska personer, 2) mikroföretag samt små- och medelstora företag, och 3) insättningar som har gjorts via en filial utanför EES till ett institut och som skulle betraktas som insättningar från personer eller företag som avses i 1 och 2 om de inte hade gjorts via filialen. Medel från insättningsgarantin får, förutom att användas för att betala ut ersättning till insättare, användas för att finansiera resolution av institut (avsnitt 5.5).

Insättningsgarantidirektivets bestämmelser om övertagande av fordran följer således redan av gällande rätt. Inom ramen för denna proposition görs därför bedömningen att det inte krävs några ytterligare genomförandeåtgärder.

5.8 Återbetalning av ersättning

Regeringens förslag: Om någon har tagit emot ersättning obehörigt eller med för högt belopp, ska återbetalning ske.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret* påpekar att många insättare sannolikt kommer att erhålla ersättning innan de har fått en underrättelse om ett beslut. Därmed skulle det vara svårt att visa att mottagaren befann sig i ond tro när vederbörande mottog beloppet. *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar att antalet överklaganden till

domstolen kan komma att öka eftersom återbetalningsskyldigheten blir strikt. Frågan om särskilda skäl för eftergift förväntas bli mer förekommande och innebörden av särskilda skäl bör därför klargöras i förarbetena. *Konsumentverket* anser inte att det är rimligt att en konsument, som i god tro mottagit en felaktig utbetalning från garanti-myndigheten, kan åläggas att betala ränta för det felaktigt utbetalda beloppet. *Finansförbundet* anser att ränta inte ska tillföras återbetalningsbeloppet om inte uppsåt finns hos den som tagit emot ersättning obehörigt eller den som mottagit för högt belopp.

Skälen för regeringens förslag: I 18 § lagen om insättningsgaranti finns bestämmelser om återbetalning av ersättning. Om någon genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att ersättning betalats ut obehörigt eller med för högt belopp, ska återbetalning ske av vad som har betalats ut för mycket tillsammans med ränta beräknad enligt 6 § räntelagen (1975:635). Sådan återbetalning ska också ske om någon i annat fall har tagit emot ersättning obehörigt eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta. Ränta ska i sådana fall tas ut beräknad enligt 5 § räntelagen. Beslut om återbetalning fattas av garanti-myndigheten och får verkställas enligt utsökningsbalken. Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldigheten efterges helt eller delvis.

Gällande bestämmelser om återbetalningsskyldighet infördes i samband med genomförandet i svensk rätt av 1994 års insättningsgaranti-direktiv. Av förarbetena framgår att en insättare kommer att underrättas om den ersättning som kommer att betalas ut till följd av ersättningsfallet (prop. 1995/96:60 s. 84 f.). I allmänhet bör de uppgifter som kommit in till garantinämnden (numera garantimyndigheten) kunna läggas till grund för bestämmandet av ersättningens storlek. Det måste emellertid förutsättas att i enstaka fall kan det i efterhand konstateras att lämnade uppgifter resulterat i att ersättning betalats ut trots att rätt till ersättning inte funnits eller med för högt belopp. Även om nämnden inte har anledning att misstänka att försök till missbruk av garantisystemet föreligger, bör nämnden ges möjlighet att i särskilda fall besluta att en felaktig utbetalning ska återgå.

Vid införandet av bestämmelsen om återbetalning uppgick tidsfristen för utbetalning från insättningsgarantin till tre månader. Detta innebar att insättaren hade möjlighet att få del av beslutet och därmed inse eller skäligen borde inse att den följande utbetalningen var felaktig. En insättare som har tagit del av beslutet före utbetalningen kan alltså inte i efterhand hävda att han eller hon inte har haft vetskap om utbetalningen och dess storlek.

Med anledning av att utbetalning enligt insättningsgarantidirektivet ska göras tillgänglig för insättaren inom sju arbetsdagar finns en ökad risk för att beslutet om ersättningen inte når insättaren före utbetalningen. Det kan medföra att insättaren inte förstår att han eller hon inte är berättigad till det utbetalade beloppet vid utbetalningstidpunkten. Detta skulle kunna försvåra för garantimyndigheten att återkräva ett felaktigt utbetalat belopp.

Bestämmelsen bör därför ändras på så sätt att återbetalningskravet ska göras strikt. Den föreslagna ändringen innebär att garantimyndigheten kan besluta om återbetalning av ett för högt utbetalat belopp även då mottagaren har varit i god tro vid utbetalningstillfället. *Konsumentverket*

anför att för i synnerhet konsumenter med små marginaler i sin ekonomi kan en sådan bestämmelse få ekonomiska konsekvenser som konsumenten inte rimligen ska få ta ansvar för. *Finansförbundet* anser att den som varit i god tro inte ska påföras ränta eller i vilket fall inte påföras ränta inom en rimlig tid från att insättningen gjorts.

Regeringen konstaterar att garantimyndigheten har möjlighet att helt eller delvis efterge återbetalningsskyldigheten i enlighet med gällande rätt. Detta gäller även kravet på ränta.

Förvaltningsrätten i Stockholm efterfrågar ett förtydligande av särskilda skäl.

I förarbetena anges att frågan om särskilda skäl får avgöras i varje enskilt fall. Om beloppet ifråga är ringa bör dock eftergift kunna övervägas (se prop. 1995/96:60 s. 86 och s. 129). Regeringen finner inte skäl att inom ramen för det här lagstiftningsärendet frångå tidigare ställningstagande. Frågan om särskilda skäl föreligger för eftergift bör även framöver bedömas från fall till fall.

5.9 Information om insättningsgarantin

5.9.1 Information till insättare

Regeringens förslag: Institutens informationsskyldighet till insättarna förtydligas i lagen om insättningsgaranti.

Innan ett avtalsförhållande ingås ska insättaren bekräfta att han eller hon har tagit del av information om garantin. Informationen ska lämnas i pappersform om insättaren begär det.

Informationen ska göras tillgänglig på det språk som insättaren och institutet enades om när kontot öppnades eller på de officiella språken i det EES-land där filialen inrättas.

Ett institut som lämnar garantisystemet ska informera sina insättare om detta inom en månad från det att institutet lämnade systemet.

Vid fusion eller annan form av ombildning av ett institut, som kan påverka insättarens rätt till ersättning, ska institutet informera insättaren minst en månad innan beslutet om ombildningen får laga kraft. Om det finns särskilda skäl får garantimyndigheten tillåta en kortare tidsfrist.

Insättaren har rätt att ta ut den del av insättningen som överstiger det högsta ersättningsbeloppet inom tre månader från det att insättaren har informerats om ombildningen.

Regeringens bedömning: Direktivets krav på att garantimyndighetens webbplats ska innehålla all nödvändig information för insättarna bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens förslag och bedömning. Promemorian föreslår dock inga bestämmelser om språkkrav eller att information, på begäran, ska lämnas i pappersform.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Konsumentverket* anför att det saknas resonemang kring val av sanktioner enligt marknads-

föringslagen (2008:486) om ett institut åsidosätter efterlevnaden av informationsplikten enligt de föreslagna bestämmelserna. Konsumentverket anser också att det är otydligt vilken typ av information som ska lämnas i enlighet med 11 § 3 och 4 lagen om insättningsgaranti mot bakgrund av den nya föreslagna bestämmelsen om tilläggsbelopp.

Riksgäldskontoret anser att garantimyndigheten bör ges möjlighet att föreskriva om hur och på vilket sätt instituten ska lämna information om insättningsgarantin. Ett bemyndigande bör ges till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. *Finansinspektionen* anser att det bör införas en bestämmelse med innebörden att insättaren har rätt att utan kostnad ta ut insatta medel om institut eller filial utesluts eller av annan anledning lämnar systemet. En liknande bestämmelse finns redan för fusion. Eftersom bundna avtal omfattas av garantin, är det motiverat att alltid ha rätt att flytta till garanterat sparande. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, understryker att det är av största vikt att kunderna får relevant information om villkor och rättigheter i god tid och att kunder ges möjlighet att bekräfta mottagandet av informationen på ett så praktiskt sätt som möjligt. Bankföreningen ifrågasätter om informationskravet står i rimlig proportion till den ökade administrativa bördan samt syftet med informationen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Grundläggande information

I 11 § lagen om insättningsgaranti regleras vilken information som institut som tar emot insättningar ska ge till den som har gjort eller avser att göra en insättning. Instituterna ska bl.a. lämna information om huruvida insättningen omfattas av en garanti eller inte, den ersättningsnivå som gäller och formerna för utbetalning av ersättning. Informationen ska lämnas vid marknadsföring och innan ett avtalsförhållande ingås. Informationen ska under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande som rör fordringsförhållandet.

Av insättningsgarantidirektivet följer att institut, innan ett avtalsförhållande ingås, ska informera insättare om skyddet för insättningar. Informationen ska lämnas i form av ett standardinformationsblad, motsvarande det som finns i bilaga I till direktivet. Det handlar bl.a. om grundläggande information om skyddet för ersättningar, såsom skyddets begränsning, om insättaren har fler insättningar hos samma institut, om insättaren har gemensamma konton, ersättningsperioden, valuta, kontaktinformation samt ytterligare information som ska lämnas i tillämpliga fall. Det relevanta insättningsgarantisystemets webbplats är en av uppgifterna som ska anges på informationsbladet. Insättaren ska bekräfta att denne har tagit emot informationen. Informationen ska tillhandahållas insättaren minst en gång per år och en hänvisning till informationen ska också göras på kontoutdraget till insättarna (artikel 16.2 och 16.3). Om en insättare använder sig av nätbaserade banktjänster får den information som ska tillhandahållas enligt insättningsgarantidirektivet förmedlas elektroniskt. Om insättaren kräver det ska denne underrättas i pappersform (artikel 16.8).

För att uppfylla insättningsgarantidirektivets krav avseende information bör ett förtydligande göras i lagen om insättningsgaranti. Det bör

framgå att insättaren, innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås, ska få information om garantin och ett informationsblad med ett innehåll enligt bilaga 1 till insättningsgarantidirektivet och med uppgift om garantimyndighetens webbplats. Insättaren ska bekräfta att denna information har tagits emot. Informationsbladet ska tillhandahållas insättaren minst en gång varje år

Kravet att insättarna ska underrättas om vilka insättningar eller kategorier av insättningar eller andra instrument som inte längre kommer att omfattas av insättningsgarantisystemet bedöms följa av informations-skyldigheten i 11 § lagen om insättningsgaranti (artikel 19.2). *Konsumentverket* anför att det saknas resonemang kring val av sanktioner enligt marknadsföringslagen för det fall ett institut inte iakttar sin informationsplikt. Av 11 a § första stycket lagen om insättningsgaranti framgår att ett åsidosättande av informationsplikten i 11 § samma lag är att betrakta som otillbörligt enligt marknadsföringslagen. Ett åsidosättande av informationsplikten kan även medföra marknadsstörringsavgift. I insättningsgarantidirektivet saknas bestämmelser om sanktioner för åsidosättande av informationsplikt enligt artikel 16.6 och 16.7. Mot denna bakgrund föreslås inga sanktioner i svensk rätt.

Enligt artikel 16.3 andra stycket i insättningsgarantidirektivet ska insättningsgarantisystemets webbplats innehålla all nödvändig information för insättarna, särskilt information om reglerna för förfarandet och villkoren för insättningsgarantier i enlighet med direktivet. *Riksgäldskontoret* anser att ett bemyndigande bör ges till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer för att garantimyndigheten ska få möjlighet att meddela närmare föreskrifter om informationskravet om garantin.

Regeringen har enligt 8 kap. 7 § första stycket 1 regeringsformen, RF, möjlighet att utan riksdagens bemyndigande meddela s.k. verkställighetsföreskrifter. Regeringen har enligt 8 kap. 11 § RF även möjlighet att bemyndiga en myndighet under regeringen att meddela föreskrifter enligt 8 kap. 7 §. Med verkställighetsföreskrifter avses i första hand föreskrifter av rent administrativ karaktär. I viss utsträckning kan visserligen verkställighetsföreskrifter användas för att fylla ut de bestämmelser som finns i lag. Detta förutsätter emellertid att den bestämmelse som ska kompletteras är så detaljerad att regeringen i regleringen inte tillför något väsentligt nytt genom verkställighetsföreskriften (se prop. 1973:90 s. 211). Föreskrifter om hur och på vilket sätt instituten ska lämna information om garantin bör enligt regeringens mening lämpligen meddelas genom verkställighetsföreskrifter. Även praktiska frågor om kundernas olika möjlighet att bekräfta mottagande av den information som lämnas av instituten bör meddelas på lägre nivå än lag.

Svenska Bankföreningen, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, noterar att bedömningen om vilka konton som ska omfattas av garantin görs olika i de nordiska länderna. För att kunderna ska ha samma skydd för samma kontoslag bör en översyn ske av vilka kriterier som läggs till grund för bedömningen av kontoslag. Bankföreningen påpekar även att förslaget till 11 § lagen om insättningsgaranti har sammanförts med informationskravet i direktivet, vilket har fått till följd att kravet på information fått en oproportionerlig omfattning. Bankföreningen föreslår en alternativ formulering av bestämmelsen.

Regeringen konstaterar inledningsvis att det inom ramen för detta lagstiftningsärende inte är möjligt att genomföra en sådan översyn som nu föreslås av Bankföreningen. Frågan om ökad administrativ börda i fråga om institutens skyldighet att lämna information måste ställas i relation till insättarnas tillgång till information, vilket är ett av direktivets huvudsyften. Enligt regeringens mening genomförs insättningsgaranti-direktivets krav på ett väl avvägt sätt.

Information om fusion m.m.

Enligt artikel 16.6 i insättningsgarantidirektivet ska institutet, i händelse av fusion, omvandling av dotterbolag till filialer eller liknande åtgärder, underrätta insättarna minst en månad före det att åtgärden fått laga kraft. Den behöriga myndigheten kan medge en kortare tidsfrist om det är motiverat av hänsyn till företagshemligheter eller finansiell stabilitet.

De aktuella åtgärderna kan medföra att en insättares sammanlagda behållning efter åtgärden överstiger det högsta ersättningsbeloppet.

Insättarna ska, utan att drabbas av någon sanktion, kunna ta ut eller överföra insättningar, inklusive all upplupen ränta och alla förmåner som förvärvats, till ett annat institut, i den mån beloppet överskrider garantinivån vid tidpunkten för åtgärden. Detta gäller dock under tre månader efter det att händelsen har meddelats (artikel 16.6 andra stycket).

Direktivets bestämmelser om institutets informationsskyldighet i samband med fusion m.m. bör införas i lagen om insättningsgaranti.

Institut som lämnar garantisystem

Av artikel 16.7 i insättningsgarantidirektivet framgår att institut som lämnar eller utesluts från ett insättningsgarantisystem ska ha underrättat sina insättare om detta inom en månad.

Bestämmelserna i lagen om insättningsgaranti bör kompletteras med ett informationskrav i enlighet med direktivet. *Finansinspektionen* anser att det bör införas en bestämmelse som ger insättaren rätt att utan kostnad ta ut insatta medel om institut eller filial utesluts eller av annan anledning lämnar systemet. Eftersom bundna avtal omfattas av garantin, är det motiverat att alltid ha rätt att flytta till garanterat sparande.

Som framgår ovan har insättare enligt artikel 16.6 i insättningsgarantidirektivet, utan att drabbas av någon sanktion, möjlighet att ta ut eller överföra insättningar inklusive upplupen ränta och övriga förmåner som förvärvats till ett annat institut i de fall då institutet på något sätt omstruktureras. Enligt insättningsgarantidirektivet saknar insättarna rätt att ta ut eller flytta garanterat sparande då ett institut lämnar eller utesluts från ett insättningsgarantisystem. I dessa fall åläggs instituten enbart en underrättelsesskyldighet gentemot insättarna. Regeringen anser mot denna bakgrund att direktivets konstruktion talar mot att i svensk rätt införa en sådan bestämmelse som *Finansinspektionen* förordar.

Krav på informationsspråk

Insättningsgarantisystemets skriftväxling med insättare ska vara på det språk som institutet använder vid skriftväxling med insättaren, eller på ett

Prop. 2015/16:106 officiellt språk som används i den medlemsstat där insättningen har gjorts (artikel 8.7).

Frågan om språk behandlades i samband med att lagen om insättningsgaranti infördes. Vid genomförandet av 1994 års insättningsgaranti-direktiv uttalades emellertid att informationen bör vara lättillgänglig och utformad på svenska språket. I den mån banken och kunden i sin affärsförbindelse använt annat språk bör informationen om insättningsgarantin också lämnas på det språket (se prop. 1995/96:60 s. 72).

Av artikel 16.4 i insättningsgarantidirektivet följer att instituten ska informera om insättningsgarantin på det språk som institutet och insättaren enades om när kontot öppnades eller på det eller de officiella språken i den medlemsstat där en filial har inrättats. För att uppfylla insättningsgarantidirektivets krav avseende språk bör ett förtydligande om detta göras i lagen om insättningsgaranti.

5.9.2 Institutens skyldighet att lämna information till garantimyndigheten

Regeringens bedömning: Insättningsgarantidirektivets krav på att instituten ska lämna information till garantimyndigheten följer redan av gällande rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av insättningsgarantidirektivet framgår att medlemsstaterna ska se till att ett insättningsgarantisystem när som helst på begäran, får all den information från de deltagande institutet som krävs för att förbereda en återbetalning av insättningar (artikel 4.8). Vidare följer att medlemsstaterna ska se till att institutet märker kvalificerade insättningar på ett sådant sätt att de omedelbart kan identifieras (artikel 5.4). Slutligen föreskriver direktivet att medlemsstaterna ska se till att insättningsgarantisystemet när som helst kan begära information från kreditinstitutet om storleken på varje insättares sammanlagda kvalificerade insättningsbelopp (artikel 7.6).

Enligt 16 § lagen om insättningsgaranti ska ett institut som omfattas av garantin lämna de uppgifter till garantimyndigheten som den behöver för att fastställa institutets avgift. Institutet ska också utan dröjsmål lämna garantimyndigheten de uppgifter den behöver om insättare och deras insättningar samt de uppgifter myndigheten i övrigt behöver för sin verksamhet. Vidare följer av 17 § andra stycket nämnda lag att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana uppgifter som avses i 16 §.

Exempel på information som omfattas av gällande rätt är bl.a. uppgifter som myndigheten behöver för att kunna fastställa institutets avgifter, men även uppgifter för att fastställa ersättningsrätten. För att garantimyndigheten ska ha möjlighet att betala ut ersättning till insättarna inom utbetalningsfristen är det nödvändigt att institutet tillhandahåller

uppgifterna i enlighet med garantimyndighetens begäran. Insättningsgarantidirektivets krav på att institutet ska lämna information till garantimyndigheten följer redan av gällande rätt och kräver därför inte några lagstiftningsåtgärder.

5.10 Övergång till ett annat insättningsgarantisystem

Regeringens förslag: Ett institut som avser att övergå till ett annat garantisystem som omfattas av insättningsgarantidirektivet ska underätta garantimyndigheten senast sex månader före övergången.

Garantimyndigheten ska till det andra systemet överföra sådana avgifter som institutet har betalat in under de senaste tolv månaderna före övergången. En överföring av avgifter ska dock inte ske om institutet har uteslutits från garantin.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret* anser att det bör vara avgifter avseende de senaste tolv månaderna som institutet har tillhört det svenska systemet som ska överföras och inte de avgifter som faktiskt har betalats in.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 14.4 andra stycket i insättningsgarantidirektivet ska ett institut som har för avsikt att övergå från ett insättningsgarantisystem till ett annat anmäla en sådan avsikt minst sex månader i förväg. Även om institutet har anmält en sådan avsikt är institutet fortsatt skyldigt att betala avgifter till det ursprungliga systemet.

Om ett institut övergår till ett annat insättningsgarantisystem, ska de avgifter som har betalats in till det ursprungliga systemet under de senaste tolv månaderna före övergången överföras till det nya insättningsgarantisystemet. Detta gäller dock inte sådana extra avgifter som har tagits ut med stöd av artikel 10.8. Om endast en del av ett instituts verksamhet överförs till ett annat insättningsgarantisystem, ska avgifterna överföras i proportion till de överförda garanterade insättningarna. Detta gäller dock inte om institutet har uteslutits från garantisystemet enligt artikel 4.5 (artikel 14.3).

Av 14 § lagen om insättningsgaranti framgår att instituten ska betala avgifter för den tid garantin har gällt. Det gäller även för de institut som helt eller delvis har för avsikt att byta insättningsgarantisystem. Ett sådant byte kan föranledas exempelvis av en flytt av institutets säte eller att delar av verksamheten läggs i ett nybildat dotterbolag utomlands.

Enligt gällande rätt saknas uttryckliga bestämmelser om ett instituts övergång från ett insättningsgarantisystem till ett annat. Det bör därför i lagen om insättningsgaranti införas bestämmelser som motsvarar direktivets krav om institutets anmälningsskyldighet och garantimyndighetens skyldighet att överföra erhållna avgifter till det nya systemet.

Riksgäldskontoret anser att promemorians förslag överensstämmer med direktivets ordalydelse, men efterlyser ett förtydligande i lagen kring vilka avgifter som ska överföras. Enligt Riksgäldskontoret bör det vara

Prop. 2015/16:106 avgifter avseende de senaste tolv månaderna som institutet har tillfört det svenska garantisystemet som ska överföras, inte de avgifter som faktiskt har betalats in. En sådan tolkning skulle enligt Riksgäldskontoret innebära en enhetlig praktisk tillämpning om vilken finansiering som kommer att överföras och påverkas inte av vid vilken tidpunkt ett årligt avgiftsuttag har genomförts eller hur många dagar ett institut tillhört garantin under det år flytten görs.

Enligt 14 § första och andra styckena ska avgiften fastställas med hänsyn till den tid garantin har gällt. Som anförs ovan följer av insättningsgarantidirektivet vilka avgifter som ska överföras till ett annat insättningsgarantisystem i de fall ett institut helt eller delvis övergår till ett annat insättningsgarantisystem. Det är av vikt att den modell som tillämpas avseende vilken finansiering som kommer att överföras i dessa situationer harmoniseras inom EU. Det föreligger enligt regeringens mening därför inte skäl att ändra i enlighet med Riksgäldskontorets förslag.

5.11 Samarbete och informationsutbyte

Regeringens förslag: Garantimyndigheten, Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten ska samarbeta och utbyta information med varandra, med andra motsvarande utländska myndigheter, med andra utländska garantisystem och med Europeiska bankmyndigheten i den utsträckning som följer av insättningsgarantidirektivet och Sveriges medlemskap i EU.

Garantimyndigheten får hänskjuta frågor till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i enlighet med artikel 14.5 i insättningsgarantidirektivet.

Regeringens bedömning: Garantimyndigheten bör bemyndigas att ingå internationella överenskommelser enligt insättningsgarantidirektivet som inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan.

Direktivets krav att rapportera vissa uppgifter till Europeiska bankmyndigheten bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Garantimyndigheten bör ges dessa uppgifter.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Riksgäldskontoret* påpekar att det inte framgår vem som ska rapportera uppgifter till Europeiska bankmyndigheten (Eba). Riksgäldskontoret anser också att det är nödvändigt med ett bemyndigande såvitt avser rätt att ingå samarbetsavtal vid garantikomplettering enligt 3 § lagen om insättningsgaranti, eftersom möjligheten till sådan komplettering inte följer direkt av direktivet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt insättningsgarantidirektivet ska behöriga myndigheter, utsedda myndigheter, resolutionsmyndigheter och relevanta administrativa myndigheter samarbeta med varandra och utöva sina befogenheter i överensstämmelse

med direktivet (artikel 3.2). Vidare framgår att Europeiska bankmyndigheten (Eba), de behöriga myndigheterna och de utsedda myndigheterna ska samarbeta med varandra och utöva sina befogenheter i enlighet med bestämmelserna i direktivet och i förordning (EU) nr 1093/2010 (artikel 14.7).

Medlemsstaterna ska senast den 31 mars varje år informera Eba om vilket belopp som garanterade insättningar uppgår till i medlemsstaten och de tillgängliga finansiella medel som deras insättningsgarantisystem den 31 december föregående år förfogade över (artikel 10.10). Eba ska också informeras om den metod som används för beräkning av avgifter (artikel 13.2 andra stycket). Vidare ska Eba underrättas om förekomsten och innehållet i samarbetsavtal som har ingåtts med andra insättningsgarantisystem som omfattas av insättningsgarantidirektivet. Om utsedda myndigheter eller insättningsgarantisystem inte kan nå en överenskommelse eller det uppstår oenighet i fråga om tolkning av ett avtal, får endera parten hänskjuta frågan till Eba för tvistlösning (artikel 14.5 andra stycket).

Direktivet föreskriver vidare att medlemsstaterna ska se till att hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem utbyter information med systemen i värdmedlemsstaten (artikel 14.4 första stycket).

Därtill ställer direktivet krav på att medlemsstaterna ska se till att lämpliga förfaranden inrättas så att insättningsgarantisystemen kan utbyta information och kommunicera effektivt med andra insättningsgarantisystem, sina anslutna institut, de relevanta behöriga och utsedda myndigheterna inom deras egen jurisdiktion och med andra myndigheter, om så krävs på ett gränsöverskridande sätt (artikel 14.6).

Det bör införas en generell skyldighet för garantimyndigheten, Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten att utbyta information med andra behöriga och utsedda myndigheter på det sätt som följer av insättningsgarantidirektivet. Det bör i lagen om insättningsgaranti också införas bestämmelser om samarbetsskyldighet i enlighet med insättningsgarantidirektivet.

Riksgäldskontoret anser att ett bemyndigande är nödvändigt för att garantimyndigheten ska kunna ingå samarbetsavtal eftersom en sådan möjlighet inte följer direkt av direktivet. Direktivets krav på lämpliga förfaranden för utbyte av information förutsätter att det upprättas olika former av samarbetsavtal mellan den svenska garantimyndigheten och annan behörig eller utsedd myndighet. Ett sådant samarbetsavtal är emellertid en sådan internationell överenskommelse som huvudregel ska ingås av regeringen. Av 10 kap. 2 § regeringsformen följer dock att regeringen får uppdra åt en förvaltningsmyndighet att ingå sådana internationella överenskommelser som inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan.

Garantimyndigheten bör därför bemyndigas att ingå internationella överenskommelser enligt insättningsgarantidirektivet som inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan. Det bedöms därför finnas anledning att ge garantimyndigheten ett sådant mandat genom ändring i förordningen (2007:1447) med instruktion för Riksgäldskontoret.

Artikel 14.2 i insättningsgarantidirektivet om samarbetet mellan hemmedlemsstaternas och värdmedlemsstaternas insättningsgaranti-

Prop. 2015/16:106 system bör som föreslås i avsnitt 5.7.5 genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Riksgäldskontoret påpekar att det inte framgår vem som ska rapportera uppgifter till Eba. Regeringen anser att insättningsgarantidirektivets krav på att rapportera vissa uppgifter till Eba bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. De uppgifter som ska rapporteras till Eba ligger inom garantimyndighetens ansvarsområde. Garantimyndigheten bör därför ges dessa uppgifter.

5.12 Sekretess

Regeringens förslag: Sekretess hindrar inte att garantimyndigheten får lämna sekretessbelagda uppgifter till ett kreditinstitut eller en clearingorganisation, om dessa behöver uppgifterna för att vid ett ersättningsfall enligt lagen om insättningsgaranti kunna förbereda eller genomföra utbetalningen av ersättningen.

Regeringens bedömning: Insättningsgarantidirektivets krav på att uppgifterna om insättarnas konton ska vara konfidentiella följer redan av gällande rätt.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Av insättningsgarantidirektivet framgår att insättningsgarantisystemet ska se till att uppgifterna om insättarnas konton är konfidentiella och skyddas. Behandlingen av sådana uppgifter ska ske i enlighet med direktiv 95/46/EG (det s.k. dataskyddsdirektivet) (artikel 4.9).

Av 30 kap. 10 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, följer att sekretess gäller hos garantimyndighet för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Sekretess gäller även för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för någon annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som myndighetens verksamhet avser eller med ett utländskt institut med filial i Sverige som endast omfattas av ett utländskt garantisystem. Insättningsgarantidirektivets krav på sekretess tillgodoses redan genom befintlig reglering i OSL och kräver inga ytterligare genomförandeåtgärder.

Det krävs effektiva utbetalningsmetoder för att kunna uppfylla insättningsgarantidirektivets krav på kortare frister för utbetalning vid ett ersättningsfall. Den utbetalningsmetod som föreslås i avsnitt 5.7.3 innebär att garantimyndigheten vid ett ersättningsfall kommer att behöva lämna uppgifter till ett kreditinstitut eller en clearingorganisation om vilka insättare som har rätt till ersättning, för att kreditinstitutet eller clearingorganisationen ska kunna identifiera insättaren och hämta in uppgifter om till vilket konto utbetalning av ersättning ska ske. Detta är uppgifter som omfattas av absolut sekretess enligt 30 kap. 10 § OSL. Det bedöms inte möjligt att lämna ut uppgifterna med stöd av de

sekretessbrytande reglerna i 10 kap. OSL. För att möjliggöra utlämnande av uppgifterna behöver det införas en särskild bestämmelse som bryter sekretessen. En förutsättning för att införa sådana bestämmelser är i princip att behovet av offentlighet uppväger det intrång i den enskildes integritet som bestämmelserna kan komma att innebära. Förhållandet att praktiska skäl och inte offentlighetsintressen varit motivet till sekretessgenombrottet, har inte ansetts stå i något avgörande motsatsförhållande till detta principiella synsätt när det rör sig om genombrott av sekretessen i begränsad omfattning (jfr prop. 1993/94:165 s. 52).

Vid ett ersättningsfall enligt lagen om insättningsgaranti bör garantimyndigheten därför få möjlighet att lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt 30 kap. 10 § OSL till ett kreditinstitut eller en clearingorganisation, förutsatt att det behövs för att förbereda eller genomföra utbetalningen av ersättningen.

Såväl clearingorganisationer som kreditinstitut omfattas av tystnadsplikt enligt 1 kap. 11 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden respektive 1 kap. 10 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

5.13 Stresstester

Regeringens bedömning: Skyldigheten att utföra stresstester av garantinsystemet bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 4.10 i insättningsgarantidirektivet ska medlemsstaterna se till att insättningsgarantisystemet stresstestar sina system. Sådana tester ska genomföras minst vart tredje år eller oftare i de fall det anses vara lämpligt. Med utgångspunkt i resultaten av stresstesterna ska Eba minst vart femte år utföra inbördes utvärderingar för att undersöka motståndskraften hos insättningsgarantisystemen.

Insättningsgarantidirektivets krav på stresstester bör genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

5.14 Överklagande

Regeringens förslag: Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.

Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut utmönstras från lagen om insättningsgaranti.

Regeringens bedömning: Insättningsgarantidirektivets krav på att insättare ska kunna föra talan mot garantisystemet i övrigt följer redan av gällande rätt.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* anser att det finns ett behov av en särskild ordning för överklagande av inspektionens beslut om ersättningsrättens inträde. En särskild instansordning bör införas. Denna fråga behöver utredas ytterligare. Även frågan om domstolens möjlighet att besluta om inhibition av inspektionens beslut aktualiseras. *Finansinspektionen* bedömer också att bestämmelserna om överklagande bör innehålla en tidsfrist för ingivande av överklagan och en begränsad möjlighet att överklaga överprövningsinstansens beslut. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser inte att det finns behov av att ge *Finansinspektionen* möjlighet att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart. Att införa en tidsgräns för prövningen i domstol är inte lämpligt, men ett skyndsamhetskrav bör övervägas. Det bör även klargöras vem som har talerätt i denna typ av mål, dvs. om även privatpersoner kan föra talan. *Förvaltningsrätten* anser vidare att förhållandet mellan överklagandetiden av *Finansinspektionens* beslut och utbetalningsfristen bör utredas närmare. *Riksgäldskontoret* föreslår att *Finansinspektionens* beslut ska gälla omedelbart i likhet med vad som följer av lagen om resolution och konkurslagen. Vidare bör domstolens möjligheter att meddela inhibition av *Finansinspektionens* beslut begränsas såsom i lagen om resolution. *Riksgäldskontoret* anser också att *Finansinspektionen* bör få rätt att återkalla ett beslut enligt 8 § lagen om insättningsgaranti, om det sker innan garantimyndigheten har påbörjat utbetalning av ersättningen. *Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut* understryker vikten av att det byggs upp en beredskap hos de domstolar som kan komma att pröva myndigheters beslut i samband med finansiella kriser. Sådana beslut avser ofta mycket stora värden och ger upphov till ytterst svåra ekonomiska och processuella bedömningar.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: *Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut*, som inrättades hösten 2008, har till uppgift att pröva tvister enligt 3 och 4 kap. lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut (kallad stödlagen). I stödlagen finns det också bestämmelser om nämndens sammansättning, utseende av ledamöter och ersättare, förordnande av ordförande och vice ordförande samt om handläggning av ärenden enligt stödlagen. *Prövningsnämnden* har även till uppgift att pröva ansökningar enligt 9 § tredje stycket och överklaganden enligt 25 § lagen om insättningsgaranti.

De bestämmelser om *Prövningsnämnden* som finns i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut överförs den 1 februari 2016 till lagen om insättningsgaranti (se SFS 2015:1026). Motivet för det är att *Prövningsnämnden* inte längre kommer att ha några uppgifter enligt det nya krishanteringsregelverket, dvs. inte kommer att pröva tvister om stöd, utan enbart i fråga om prövning av vissa beslut enligt lagen om insättningsgaranti. I prop. 2015/16:5 framhålls att det mot denna

bakgrund framstår som lämpligast att bestämmelser om Prövningsnämnden förs in i lagen om insättningsgaranti (s. 180).

Prövningsnämndens uppgifter enligt lagen om insättningsgaranti består dels av att pröva ansökningar om en förlängd utbetalningsfrist (9 § tredje stycket), dels av att pröva överklaganden av Finansinspektionens beslut enligt 8 § första stycket 1 om garantins inträde (25 §). Denna instansordning infördes vid genomförandet av ändringsdirektivet (prop. 2010/11:109).

Mot bakgrund av att möjligheten till en generell förlängning tagits bort i insättningsgarantidirektivet föreslås att Prövningsnämndens uppgift avseende utbetalningsfristen tas bort (se avsnitt 5.7.1). Den enda kvarstående uppgiften för Prövningsnämnden är därmed överprövning av Finansinspektionens beslut om garantins inträde.

Med beaktande av att Prövningsnämndens uppgifter numera så kraftigt begränsats i förhållande till nämndens ursprungliga ändamål kan det ifrågasättas om det är rimligt att ha en särlösning för en enda typ av beslut. Det kan också konstateras att ett sådant beslut om garantins inträde, som det här är fråga om, hittills aldrig har fattats och att det följaktligen inte heller har funnits något att överklaga.

Vid en sammantagen bedömning framstår det i nuläget som en rimligare ordning att Finansinspektionens beslut, på samma sätt som alla andra beslut som Finansinspektionen fattar, i stället får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det föreslås därför att ett överklagande av Finansinspektionens beslut enligt lagen om insättningsgaranti bör följa den ordinarie instansordningen. Prövningsnämnden bör därmed utmönstras från lagen om insättningsgaranti. Det bör också förtydligas i lagen att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.

Finansinspektionen anser emellertid att det finns ett behov av en särskild ordning för överklagande av inspektionens beslut om ersättningsrättens inträde. *Förvaltningsrätten i Stockholm* påtar att det finns behov av att se över överklagandeförfarandet och därmed förknippade processuella frågor. Även *Riksgäldskontoret* framför förslag avseende handläggningen av nu aktuella beslut samt förfarandet i domstol.

Regeringen instämmer i att det är viktigt att dessa frågor analyseras ytterligare. Regeringen konstaterar dock att det saknas såväl utrymme som underlag för att inom ramen för detta lagstiftningsärende beakta remissinstansernas synpunkter i dessa delar. Enligt regeringens mening bör dessa frågor därför hanteras i särskild ordning.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att det bör klargöras om talerätten också omfattar privatpersoner. Enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. Regeringen anser därmed att frågan om talerätt får prövas i varje enskilt fall.

Insättningsgarantidirektivets krav på att insättare ska kunna föra talan mot garantisystemet i övrigt följer redan av gällande rätt och föranleder inga lagändringar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2016.

Äldre föreskrifter ska gälla för årliga avgifter som beslutas under 2016.

Promemorians förslag innebär ett ikraftträdande den 1 maj 2016.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Riksgäldskontoret* anser att det bör införas en övergångsbestämmelse som avser tidigare ingångna överenskommelser om komplettering enligt 3 §. Beslut som fattats före de nya bestämmelsernas ikraftträdande bör gälla till och med den 30 juni 2017, eftersom filialerna då i god tid kan ansöka om förnyat beslut. *Svenska Bankföreningen*, med instämmande av *Svenska Fondhandlareföreningen*, erinrar om att företagen måste ges tillräckligt med tid för att kunna ta omhand de nya kraven internt i organisationen, bl.a. avseende nya it-lösningar. Att företagen endast ges någon eller några månader på sig att införliva beslutade nya krav är inte en rättssäker process. Om företagen inte följer gällande regler riskerar företaget och/eller dess ledning att påföras en sanktion. Mot denna bakgrund är det av största vikt att företagen ges tillräckligt med tid för att anpassa sin verksamhet till nya krav.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 20 i insättningsgaranti-direktivet ska medlemsstaterna senast den 3 juli 2015 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Det har inte varit möjligt att genomföra direktivet i svensk rätt inom föreskriven tidsfrist. Det är emellertid angeläget att genomförandet av direktivet sker så snart som möjligt för att minimera de negativa konsekvenserna av förseningen. De föreslagna lagändringarna bör därför träda i kraft så snart det är möjligt, vilket bedöms vara den 1 juli 2016.

Eftersom den avgiftsmodell som ska användas för att beräkna den årliga avgiften ännu inte har fastställts (avsnitt 5.4.2) bör äldre föreskrifter gälla för årliga avgifter som beslutas under 2016.

Riksgäldskontoret föreslår att beslut om komplettering som fattats med stöd av 3 § ska gälla till och med den 30 juni 2017 och att det därför behöver införas en övergångsbestämmelse i lagen. En förutsättning för att garantimyndigheten ska hantera ersättningsfall för filialer i Sverige som beviljats komplettering enligt 3 § är att det finns en överenskommelse om samarbete mellan garantimyndigheten och den utländska garantiorganisationen.

Enligt insättningsgarantidirektivet finns inte längre någon skyldighet för värdländer att erbjuda utländska filialer möjlighet till kompletterande anslutning. Det är däremot fortfarande tillåtet att behålla denna möjlighet. Följaktligen föreligger ingen skyldighet men inte heller något hinder att behålla de samarbetsöverenskommelser rörande kompletterande anslutning till ett värdlands garantisystem alternativt ingå nya avtal. *Riksgäldskontoret* anför att det framöver kommer att vara oklart huruvida garantiorganisationerna i hemländerna för de filialer som har beviljats komplettering kommer att förhålla sig till samverkan och att det

därför behövs övergångsbestämmelser till de beslut som Riksgälds-kontoret har meddelat. Regeringen gör bedömningen att det inte är möjligt att införa övergångsbestämmelser som avser giltighet av förvaltningsbeslut som garantimyndigheten har meddelat enligt gällande rätt. Garantimyndigheten har i stället enligt allmänna förvaltningsrättsliga grundsatser möjlighet att fatta nya beslut enligt 3 §, om någon ansökan därom ges in till myndigheten alternativt, om förutsättningar föreligger, ompröva eller återkalla tidigare meddelade beslut.

7 Förslagets konsekvenser

7.1 Samhällsekonomiska konsekvenser

Inom EU finns ett stort antal insättningsgarantisystem med olika särdrag. Genom det omarbetade insättningsgarantidirektivet som enligt förslagen i denna proposition ska genomföras i svensk rätt kommer insättare att ges en mer enhetlig skyddsnivå och samtidigt garanteras en likvärdig stabilitet inom insättningsgarantisystemen. Det är angeläget att det finansiella systemet omfattas av regler som gör att verksamheterna håller hög kvalitet. De positiva samhällsekonomiska effekterna av detta är flera, bl.a. ett ökat konsumentskydd och förstärkt finansiell stabilitet som i förlängningen även är gynnsamt ur ett statsfinansiellt perspektiv.

Regelrådet anser att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Enligt *Regelrådet* ska konsekvensutredningen innehålla en separat redovisning av alternativa lösningar och effekter om någon reglering inte skulle komma till stånd. *Regelrådet* menar vidare att konsekvensutredningen ska innehålla en separat redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten.

En medlemsstat är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra direktivet i nationell rätt. Om medlemsstaterna inte vidtar åtgärder på nationell nivå kan kommissionen inleda ett förfarande om fördragsbrott, vilket i sin tur kan medföra att böter utdöms. Förslaget utgör ett genomförande av ett EU-direktiv. Förslagen är därmed utformade för att vara förenliga med EU-rätten.

Konsumentskydd

Konsumentskyddet för den enskilde insättaren är en viktig utgångspunkt och stärks bl.a. genom förslagen på skärpta informationskrav och att en insättare kommer att få snabbare tillgång till sina pengar då utbetalningstiden förkortas från tjugo till sju arbetsdagar. Vidare kommer förslagen i propositionen att bidra till ett utökat konsumentskydd för privatpersoner genom att ett högre ersättningsbelopp (tilläggsbelopp) kan medges om insättningen är hänförlig till vissa särskilda transaktioner, t.ex. försäljning av privatbostad.

Många konsumenter befinner sig i ett informationsunderläge gentemot t.ex. sin bank och har därför svårt att skaffa sig en god och tillförlitlig

Prop. 2015/16:106 bild av bankens stabilitet. Ett tilläggsbelopp är därför viktigt utifrån ett konsumentskyddsperspektiv. Tilläggsbeloppet kan bidra till att skydda konsumenter från förluster av större banktillgodohavanden av tillfällig karaktär, exempelvis om insättningen är hänförlig till försäljning av privatbostad. Den utökade garantin förväntas därmed bidra till en tryggare tillvaro för alla hushåll.

Finansiell stabilitet och statsfinanser

En annan central utgångspunkt för förslagen är betydelsen som en förstärkt insättningsgaranti har för den finansiella stabiliteten. Att verka för finansiell stabilitet – i det här fallet genom en förstärkt och utökad insättningsgaranti – medför dock också en ökad risk för att statsfinanserna potentiellt belastas eftersom det är staten som i förlängningen ansvarar för betalningarna som garanteras. Insättningsgarantin omfattar insättningar som finns hos ett svenskt institut här i landet eller hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut och innebär att insättarna får ersättning om ett sådant institut saknar betalningsförmåga. Ett institut som får finansiella problem kan drabbas av en uttagsanstormning (s.k. ”bank run”), dvs. att många insättare omgående vill ta ut sina medel. En förstärkt insättningsgaranti syftar således till att ha en motverkande och dämpande effekt på en sådan utveckling. Ur det perspektivet kan avsaknaden av ett väl utformat tilläggsbelopp på marginalen bidra till en osäkerhet kring insättningsgarantin och därmed ändå öka risken för uttagsanstormningar. Sådana kan i förlängningen medföra spridningsrisker till andra institut och därmed bidra till att hota den finansiella stabiliteten.

Ett tilläggsbelopp innebär dock att ett totalt sett större belopp kan komma att betalas ut vid ett ersättningsfall. Risken för att stora utbetalningar kommer att behöva göras från insättningsgarantin begränsas dock till följd av genomförandet av krishanteringsdirektivet i svensk rätt. Den faktiska extra kostnad som staten riskerar att få på kort sikt bedöms därför som begränsad. Att öka konsumentskyddet och stärka förutsättningarna för finansiell stabilitet är positivt för statsfinanserna och det är regeringens bedömning att detta sammantaget i betydande grad bör väga upp eventuellt ökade kostnader för staten.

Ett försök har dock gjorts för att beräkna de kvantitativa konsekvenserna av tilläggsbeloppet på statens finanser om fyra av de mindre finansiella instituten fallerar samtidigt. Detta sker med utgångspunkt från statistik från Statistiska centralbyrån och givet ett antal antaganden.

För småhus (villor) uppgick under perioden kvartal 3 år 2012 till kvartal 3 år 2014 medelpriset till 2 244 000 kronor och dagligen genomfördes 143 transaktioner (totalt 117 121 transaktioner). Motsvarande uppgick medelpriset för bostadsrätter under åren 2012–2013 till 1 472 000 kronor och dagligen genomfördes 265 transaktioner (totalt 193 506).

Det första antagandet som görs är att bankkunderna i genomsnitt har tillfälliga medel på sina bankkonton i 90 arbetsdagar. Banksystemets samtliga kunder beräknas därför ha tillfälliga medel utöver det normala (tilläggsbelopp) som uppgår till 64 miljarder kronor samma dag som fallissemang inträffar. Av dessa utgörs 75 procent (dvs. ca 48 miljarder) av

tillgodohavanden hos de fyra storbankerna och resten ca 16 miljarder av tillgodohavanden hos övriga institut. Prop. 2015/16:106

Det andra antagandet är att händelsen endast kommer att gälla svenska bankaktiebolag. Utöver storbankerna finns det 33 sådana bolag. Givet det tredje antagandet om en jämnt fördelad marknadsandel uppgår därmed de tillfälliga medlen till ca 500 miljoner kronor per mindre institut. Om fyra av dessa institut fallerar samtidigt skulle därmed det utökade behovet av tilläggsbelopp kunna uppgå till ca två miljarder kronor.

I sammanhanget är det värt att kort beröra risken för s.k. ”moral hazard”, dvs. ett osunt riskbeteende till följd av alltför generös insättningsgaranti. Generellt är det så att skyddsnät som på olika sätt gör finansärer immuna mot vissa av de risker som institutens verksamhet ger upphov till kan ge incitament till överdrivet risktagande. Skyddsnätet minskar i de fallen kostnaderna för att tillämpa mer riskfyllda strategier och bidrar till att undergräva den försiktighet som följer av att man själv får stå för följderna av sina misstag. Förslaget om ett högre ersättningsbelopp, det s.k. tilläggsbeloppet, utökar skyddsnätet. Ett tilläggsbelopp kan dock inte utnyttjas, eller ses som en grund för ett ökat riskbeteende, då det blir aktuellt enbart i specifika situationer när individer och hushåll är extra utsatta och i behov av skydd. Sammantaget görs därför bedömningen att risken för moral hazard inte kan anses öka till följd av införandet av ett tilläggsbelopp.

Något som också skulle kunna motverka ett negativt riskbeteende är förslaget om införande av riskbaserade avgifter. Detta innebär att instituten i högre utsträckning betalar för den risk som institutet utgör för insättningsgarantin.

I ett avseende blir insättningsgarantin snävare. Enligt förslaget kommer vissa insättare, exempelvis försäkringsföretag och offentliga myndigheter, inte längre att omfattas av insättningsgarantin. Det innebär att dessa insättare kommer att gå miste om 100 000 euro för sina eventuella kontotillgodohavanden hos en bank. Dock förväntas det inte få några effekter för den finansiella stabiliteten eller statsfinanserna eftersom de garanterade beloppen är för små i relation till eventuella kontotillgodohavanden för att i praktiken ha någon effekt på dessa insättares vilja att behålla medel på kontot vid en förtroendekris.

Förslaget om ersättningsbelopp för svenska instituts filialer i andra EES-länder bedöms inte heller ha någon större effekt på statens finanser, eftersom insättningsgarantin finansieras av institutens avgifter.

Om denna bestämmelse inte skulle komma till stånd riskerar det att leda till att konsumenter med insättningar i svenska instituts filialer i EES-länder exponeras för valutarisk och utsätts för svårigheter att bedöma omfattningen av insättningsgarantin i lokal valuta. Om insättningsgarantin behöver låna medel av Riksgäldskontoret för att uppfylla garantin för svenska instituts filialer i EES-länder kan kostnaden för upplåningen bli något högre än normalt på grund av valutarisk och en eventuellt stigande riskpremie på svenska statspapper. Det är dock inte möjligt att kvantifiera kostnadsökningen dels på grund av att tillförlitliga uppgifter om ersättningsbelopp i svenska bankers filialer i EES inte finns att tillgå, dels för att det på förhand inte går att fastställa riskpremien och den svenska kronans växelkurs.

Förslaget om insättningsgarantins tak för bidrag i resolution innebär en förbättrad möjlighet att resolution kan genomföras. Förslaget minskar risken för att det uppstår en situation där medel saknas för att fullfölja resolution. Alternativet är sannolikt att staten och skattebetalarna får bidra. Förslaget bedöms därmed inte ha någon negativ påverkan på statens finanser. På kort sikt kan en kostnad för staten uppstå om insättningsgarantin behöver låna medel från Riksgäldskontoret för att bidra i resolution. Den kostnaden är dock temporär och kostnaden av att resolution inte går att genomföra, eventuellt med konsekvenser för den finansiella stabiliteten, är hög. Om taket inte höjs och bidraget från insättningsgarantin i resolution begränsas av taket så är det inte reglerat hur underskottet ska hanteras. Om institutet får bära dessa kostnader skulle det medföra att insättarna skyddas på andra borgenärs bekostnad. För det fall det inte finns några återstående nedskrivningsbara skulder skulle det dessutom innebära att kapitalbristen i företaget inte kommer att kunna lösas. Den rimliga tolkningen är i stället att finansieringen måste komma från en extern källa. Resolutionsreserven får tas i anspråk om villkoren för att få använda det finansieringsarrangemanget för förlusttäckning är uppfyllda. Om villkoren däremot inte är uppfyllda, måste finansieringen komma från ett annat håll för att resolution ska kunna genomföras utan skada för insättarna. Eftersom krishanteringsdirektivet inte anger hur detta ska gå till kan sannolikt enbart statliga stödåtgärder kunna komma ifråga. Dessa måste i vanlig ordning prövas mot EU:s statsstödsregler.

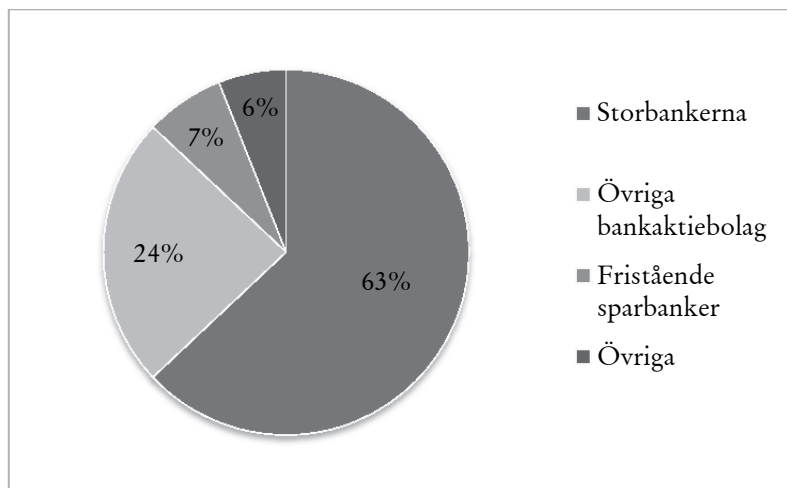
7.2 Konsekvenser för berörda institut

Förslagen kommer att påverka sådana institut som tar emot insättningar som omfattas av insättningsgarantin och således inte samtliga institut som är anslutna till insättningsgarantin.

Enligt uppgifter från Riksgäldskontoret omfattade insättningsgarantin 135 institut i Sverige i mars 2015.

De institut som omfattas fördelades i mars 2015 på 39 bankaktiebolag, 37 kreditmarknadsbolag, 48 sparbanker, 2 medlemsbanker, 5 utländska bankfilialer och 4 värdepappersbolag. De fyra största bankerna har cirka 31 000 anställda i Sverige. I december 2013 uppgick det totala antalet anställda inom bankaktiebolag, utländska bankfilialer och sparbanker till cirka 40 000, varav 37 000 av dessa var anställda inom bankaktiebolag.

Av de insatta medlen återfinns cirka 63 procent på konton i de fyra storbankerna. Övriga bankaktiebolag och fristående sparbanker har 24 procent respektive 7 procent av kundernas insatta medel, övriga 6 procent av insättningarna återfinns därmed inom kategorierna medlemsbanker, utländska bankfilialer och värdepappersbolag.

Regelrådet gör bedömningen att redovisningen av berörda företags storlek är bristfällig eftersom det saknas information om företagens storlek fränsett hur många anställda de har. Ett annat relevant sätt att redovisa eller bedöma storleken på berörda företag är i det här sammanhanget inlåning och utlåning. Inlåningen till sektorn uppgick till 3 633 miljarder kronor i december 2014. Sektorns totala utlåning uppgick under samma tidpunkt till 3 743 miljarder kronor. Den procentuella fördelningen av inlåningen (insatta medel) illustreras i diagrammet ovan.

Administrativa och övriga kostnader

Enligt förslagen införs en skyldighet för medlemsstaterna att utöver det befintliga högsta ersättningsbeloppet om 950 000 kronor också säkerställa att garantin täcker ett belopp utöver den högsta ersättningsnivån om insättningarna är hänförliga till vissa transaktioner, ett s.k. tilläggsbelopp. I likhet med det befintliga högsta ersättningsbeloppet kommer även tilläggsbeloppet att finansieras via institutens avgifter till insättningsgarantin och detta innebär att kostnaden (dvs. avgiften) för institutens garanti kan förväntas stiga. Även de administrativa kostnaderna relaterade till beräkningen av avgifternas storlek kan komma att öka något. Det är sammantaget svårt att göra en exakt bedömning av de ökade administrativa kostnaderna eftersom omfattningen av dessa är direkt avhängiga av befintliga it-system och rutiner som redan finns hos instituten. *Regelrådet* efterlyser exempel på hur stora de administrativa och de andra kostnaderna skulle kunna bli för ett enskilt institut och en ungefärlig uppskattning av kostnadsökningen för hela företagsgruppen. Den bedömning som görs är att kostnadsökningen är mycket svår att bedöma då den är beroende av de enskilda företagens it-infrastruktur och befintliga processer. Ur den aspekten är därtill företagsgruppen som helhet inte homogen, vilket innebär att ett enskilt exempel inte bidrar till bättre information om kostnadsökningarna för andra institut. Dessutom finns inte flertalet av de uppgifter, som skulle krävas för att kunna göra

en uppskattning av kostnadsökningen för företagsgruppen som helhet, att tillgå i offentliga databaser (som t.ex. SCB:s företagsdatabas).

En tydligare reglering av omfattningen av insättningsgarantin kommer att underlätta för instituten att ge insättare korrekt information om vilket skydd som erbjuds. Förslaget om det standardinformationsblad som instituten ska tillhandahålla insättarna bedöms inte innebära några större administrativa kostnader eller kostnader i övrigt för instituten. En initial administrativ kostnad bedöms kunna uppstå för berörda institut vad gäller förslaget om information till de insättare som inte längre omfattas av insättningsgarantin. Omfattningen av denna kostnad bedöms dock vara begränsad. Därtill kan också vissa administrativa kostnader uppstå som är kopplade till de ändringar som behöver genomföras i den information som instituten är skyldiga att lämna om insättningsgarantin.

De uppgifter som Riksgäldskontoret behöver få från instituten för att betala ut ersättningar skulle kunna påverkas i och med genomförandet av insättningsgarantidirektivet. De krav som ställs på vilka uppgifter som instituten ska lämna framgår av de föreskrifter (RGKFS 2011:2) som Riksgäldskontoret har meddelat enligt 16 § och 17 § första stycket lagen om insättningsgaranti. Bedömningen är dock att det inte borde röra sig om alltför stora förändringar då den tekniska lösningen som har byggts för filöverföringen utifrån Riksgäldskontorets föreskrifter inte förutses påverkas.

Förändringarna av insättningsgarantin bedöms sammanfattningsvis inte vara så stora att de kan förväntas medföra omfattande kostnader för instituten. De initialt ökade kostnaderna (administrativa och övriga) som skulle kunna drabba instituten bör därtill kunna vägas upp av en ökad finansiell stabilitet, ett stärkt och utökat konsumentskydd, samt en minskad risk för att kunder vidtar försiktighetsåtgärder såsom att flytta över medel till andra institut när belopp som omfattas av en utökad garanti (tilläggsbeloppet) sätts in på konto.

Förslaget om ersättningsbelopp för svenska instituts filialer i EES införs för att underlätta för svenska instituts filialer utomlands att informera sina kunder om insättningsgarantins täckningsnivå på relevant sätt och samtidigt öka konsumentskyddet för denna kundgrupp. Förslaget har inga negativa effekter för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Införandet av bestämmelsen bidrar dock till ökad konkurrensneutralitet på den inre europeiska marknaden, vilket därmed även bidrar till en bättre överensstämmelse med insättningsgarantidirektivets syfte. Vidare skapas ökad harmonisering mellan det skydd den svenska insättningsgarantin erbjuder och skyddet i de värdländer där svenska institut verkar genom filial.

Förslaget om insättningsgarantins tak för bidrag i resolution införs i syfte att säkerställa att resolution av finansiella institut är möjligt. Förslaget bedöms inte ha några negativa effekter för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Förändringarna bedöms inte heller i övrigt ge några internationella konkurrensnackdelar för de svenska instituten. *Regelrådet* uppger att konsekvensutredningen saknar en redogörelse för förslagens påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. Syftet med förslaget är att genomföra insättningsgarantidirektivet i svensk rätt. Till stora delar innebär direktivet en fullharmonisering av lagstiftningen avseende

insättningsgarantin inom EU. Förslaget bör därmed inte innebära vare sig positiva eller negativa effekter på konkurrensförhållandena vare sig mellan svenska aktörer eller mellan svenska och europeiska aktörer. I strikt mening kan det förväntas att kostnadsandelen för att uppnå lagkraven kommer att vara större för ett mindre institut än för ett större institut. Samtidigt bedöms dock även de mindre institutens administrativa kostnader vara så pass stora i förhållande till eventuella merkostnader som tillkommer på grund av förslaget, att det i konkurrenshänseende inte kommer att ha någon avgörande betydelse.

Regelrådet uppger också att det saknas en separat redogörelse för om särskilda hänsyn till små företag har tagits vid reglernas utformning. Någon särskild hänsyn har inte tagits till mindre företag i det omarbetade insättningsgarantidirektivet. Samtidigt kan det dock konstateras att de mindre företag som omfattas av direktivet och förslaget kan anses ha en konkurrensfördel relativt mindre företag som inte omfattas. De mindre företagen som omfattas kan, till skillnad från institut som står utanför insättningsgarantin, marknadsföra till potentiella kunder att de omfattas av insättningsgarantin. Det kan även noteras att det är mer sannolikt att det, för den händelse insättningsgarantin utnyttjas, kommer att ske för mindre institut snarare än för större institut. Anledningen är dels att sannolikheten är högre för att mindre institut hamnar i ett läge som kan föranleda att insättningsgarantin löses ut, dels att större institut som hamnar i problem i första hand kommer att omfattas av annan lagstiftning.

7.3 Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Förslagen i propositionen innebär att garantimyndigheten (Riksgäldskontoret) bl.a. ska betala ut ersättning till insättare snabbare än tidigare, beräkna och ta ut riskbaserade avgifter, och i övrigt möta de nya krav som ställs vad gäller bl.a. information till insättare samt stresstester. Kostnaderna för detta arbete bedöms dock kunna rymmas inom befintliga anslag. *Regelrådet* anser att redovisningen om huruvida speciella informationsinsatser krävs i samband med att lagförslaget träder i kraft är bristfällig. De institut som berörs har ett starkt egenintresse av att uppdatera informationen till sina kunder i samband med att lagförslaget träder i kraft, bl.a. med anledning av att konsumentskyddet ökar. Vidare kommer Riksgäldskontoret att sprida information via sin hemsida. Behovet av speciella informationsinsatser bedöms därmed vara lågt.

Finansinspektionens ansvar ökar också något genom förslagen bl.a. vad gäller möjligheten och behovet av ta ut extra avgifter. Det kan dock noteras att eftersom de behållna avgiftsmedlen överstiger den lägsta målnivå som fastställs i insättningsgarantidirektivet, samt att de ordinarie avgiftsuttagen fortsätter, bedöms sannolikheten för att Riksgäldskontoret ska behöva ta ut extra avgifter som låg. Därmed bedöms också Finansinspektionens arbetsinsats som mycket begränsad. Finansinspektionens tillkommande uppgifter bedöms därmed rymmas inom befintligt anslag.

Det finns en möjlighet att överklaga beslut enligt lagen om insättningsgaranti till allmän förvaltningsdomstol. *Förvaltningsrätten i Stockholm*

anser att institutens möjlighet att överklaga såväl garantimyndighetens beslut som Finansinspektionens beslut till domstolen kommer att medföra en generell ökning av antalet mål. Förvaltningsrätten bedömer också att förslaget om tilläggsbelopp kommer att medföra fler individualiserade beslut och sannolikt därmed leda till fler överklaganden från enskilda personer. Även förslagen att införa strikt ansvar vid återbetalning av felaktigt utbetald ersättning bedöms leda till fler överklaganden. Förvaltningsrätten anser vidare att en analys av de ekonomiska konsekvenserna för förvaltningsrätten saknas.

Enligt regeringens mening bör förslagen inte innebära någon nämnvärd ökning av antalet mål i domstolarna. Med hänsyn till att beslut om utbetalning av insättningsgarantin förväntas inträffa mycket sällan och då i första hand för mindre institut bedöms de budgetära konsekvenserna kunna hanteras inom befintliga budgetramar.

Riksgäldskontoret kommer till följd av förslaget om ersättningsbelopp för svenska bankers filialer i andra EES-länder behöva administrera valutarisker och eventuella utbetalningar i andra valutor än svenska kronor. Riksgäldskontoret hanterar utländska valutaflöden kontinuerligt och bedöms kunna hantera eventuella tillfälliga extra behov inom befintliga budgetramar. Förslagen bedöms därmed inte medföra några kostnadskonsekvenser för vare sig myndigheter eller domstolar.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

2 §

Paragrafen innehåller definitioner av i lagen centrala begrepp.

Ändringen innebär att katalogen av definitioner utökas med begreppen ”insättningsgarantidirektivet” och ”betalningsåtaganden” samt att definitionerna anges i bokstavsordning.

3 §

I paragrafen anges hos vilket institut en insättning ska finnas för att den ska kunna omfattas av det svenska garantisystemet och därmed kunna grunda rätt till ersättning från garantin.

Ett nytt *tredje stycke* införs. Tillägget innebär att en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut kan ansöka om att få omfattas av den svenska garantin när det gäller vissa insättningar som annars inte skulle ha omfattats. Detta förutsätter att värdlandet har ett mer omfattande skydd eller ger högre ersättning avseende vissa särskilt skyddsvärda insättningar enligt artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet (se 4 c §) och att det andra landets insättningsgaranti inte erbjuder ett sådant skydd för filialens insättningar.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.2.

Paragrafen genomför artikel 6.1 och 6.5 i insättningsgarantidirektivet.

I paragrafen anges vilken ersättningsnivå som omfattas av insättningsgarantin.

Ändringen i *andra stycket* innebär att det högsta ersättningsbeloppet anges i svenska kronor, det belopp som per den 3 juli 2015 i svenska kronor motsvarar 100 000 euro, sedan viss avrundning gjorts.

Ett nytt *tredje stycke* införs som innebär att en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får ange ersättningsbeloppet i euro eller, om det är aktuellt, dess motsvarighet i landets nationella valuta. Härigenom tydliggörs att en insättare hos en svensk filial utomlands skyddas av ett ersättningsbelopp som är detsamma som värdlandets ersättningsbelopp. I likhet med vad *Riksgäldskontoret* anför innebär bestämmelsen inte en valmöjlighet för instituten att i händelse av ett ersättningsfall välja det mest förmånliga ersättningsbeloppet.

I *fjärde stycket* anges vilken valutakurs som ska användas vid beräkningen om beloppet ska betalas ut i en annan valuta än svenska kronor.

Övervägandena finns i avsnitten 5.3.1 och 5.7.2.

4 c §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet.

Enligt *första stycket* finns det en möjlighet att få ett högre ersättningsbelopp (tilläggsbelopp) om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att insättningarna avser medel som hänförs till vissa särskilt angivna livshändelser. Såsom *Svensk Försäkring* påpekar omfattas även utbetalning av försäkringar av ett högre ersättningsbelopp. Ersättningsbeloppet som kan betalas ut får sammanlagt uppgå till högst fem miljoner kronor. Det högsta totala ersättningsbeloppet från garantin kan därmed uppgå till 950 000 kronor, eller i fråga om filialer i ett annat EES-land 100 000 euro eller motsvarande belopp i en nationell valuta, plus fem miljoner kronor.

Lagrådet påpekar att rekvisiten ”grundar sig på medel som hänför sig till” är ägnade att skapa osäkerhet i fråga om omfattningen av den höjda garantinivån och att bestämmelsen därför bör förtydligas.

Regeringen konstaterar att skydd för tilläggsbelopp endast ska utgå för den del av ett tillgodohavande som *avser* medel som kan hänföras till någon av de i paragrafen uppräknade händelserna. Första stycket har förtydligats i enlighet med *Lagrådets* synpunkt.

I *andra stycket* anges att en högre ersättning från garantin endast medges om insättningen har gjorts högst tolv månader från den tidpunkt då beloppet i fråga krediterades på insättarens konto eller från och med den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar.

Lagrådet anser att det är oklart vad som avses med ”beloppet” och med att detta belopp har krediterats på insättarens konto, synbarligen utan att det är fråga om en insättning. Det är också oklart på vilket sätt de ersättningsgilla insättningarna under den följande tolv månadersperioden förhåller sig till detta ”belopp”. *Lagrådet* framhåller också att det av

Prop. 2015/16:106 förslaget inte framgår hur tolv månadersperioden ska bestämmas om t.ex. en ersättning från ett försäkringsbolag har betalats ut i rater.

Regeringen konstaterar att rekvisiten ”beloppet har krediterats” följer av insättningsgarantidirektivet. Enligt regeringens mening avser detta att särskilja den tidpunkt då medel har tillförts ett konto från den tidpunkt då beloppet fortfarande är föremål för genomförande av en viss betalnings-transaktion.

Det förhöjda skyddet om fem miljoner kronor avser enbart insättningar som har gjorts från den tidpunkt då beloppet krediterades på insättarens konto eller från och med den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar. Skyddet gäller som längst under en period om tolv månader, som enligt direktivet inte kan förlängas. Den omständigheten att viss ersättning t.ex. betalas ut i rater medför ingen annan bedömning.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2.

5 §

Paragrafen genomför artikel 5.1 i insättningsgarantidirektivet.

I paragrafen anges vilka kategorier av insättare som är undantagna från rätten till ersättning från garantin.

Ändringen innebär att den krets som inte kan få ersättning från garantin utvidgas.

Övriga ändringar är endast redaktionella.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.1.

7 b §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 109.5 andra stycket i kris-hanteringsdirektivet.

I paragrafen anges högsta nivån för de medel som insättningsgarantin kan bidra med om ett institut sätts i resolution.

Ett tak på 200 procent av målnivån innebär att insättningsgarantin kan bidra med ett belopp motsvarande 1,6 procent av garanterade insättningar till ett institut i resolution. Insättningsgarantin kan dock aldrig tillskjuta ett större belopp än vad den hade fått ansvara för om institutet hade gått i konkurs. Dessa begränsningar avser insättningsgarantins bidrag totalt sett, dvs. enligt 7 och 7 a §§.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

7 c §

Paragrafen, som är ny, behandlar hur de kapitalinstrument som erhålls i utbyte mot medel för kapitalisering av institut i resolution ska hanteras.

I *första stycket* anges att sådana tillgångar ska föras till insättningsgarantin. Kapitalinstrument har samma innebörd som relevanta kapital-instrument enligt 2 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution. Det torde i de flesta fall röra sig om aktier som erhålls i utbyte mot kapitalisering.

Av *andra stycket* framgår att tillgångarna inte behöver avyttras innan insättningsgarantin får låna i Riksgäldskontoret. Dessa tillgångar hör till insättningsgarantin men ingår inte i behållna avgiftsmedel och kan följaktligen inte tas med i beräkningen för att nå målnivån enligt 15 a §.

Enligt *tredje stycket* ska den ersättning som garantimyndigheten erhåller när tillgångarna säljs tillgodoräknas behållna avgiftsmedel. Prop. 2015/16:106

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

9 §

Paragrafen genomför artikel 8.1 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utbetalningsfristens längd och sättet för utbetalning.

Ändringen i *andra stycket* innebär att utbetalningsfristen för det högsta ersättningsbeloppet förkortas. Ersättningen ska som huvudregel göras tillgänglig för insättaren inom sju arbetsdagar, om inget annat följer av 9 a eller 9 b §.

Nuvarande tredje stycket upphävs.

I det nya *tredje stycket* (nuvarande fjärde stycket) förtydligas att garantimyndigheten får hämta in uppgifter via ett kreditinstitut eller en clearingorganisation om till vilket konto utbetalning av ersättning ska ske.

Övervägandena finns i avsnitten 5.7.1 och 5.7.3.

9 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 7.3 och 8.3 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en längre utbetalningstid i vissa fall.

Ersättning ska betalas ut så snart som möjligt och senast inom tre månader från ersättningsrättens inträde för det fall att kontohavaren inte faktiskt är berättigad till insättningen. Den förlängda utbetalningsfristen kan exempelvis tillämpas för s.k. klientmedelskonto där pengar satts in av exempelvis en advokatbyrå eller ett värdepappersbolag för flera kunders räkning. Huvudregeln för ett klientmedelskonto är att var och en av de bakomliggande ägarna till pengarna ska få ersättning upp till det högsta ersättningsbeloppet.

Paragrafen har utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.1.

9 b §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 8.5 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en längre utbetalningstid.

I paragrafen anges att garantimyndigheten får skjuta upp utbetalningen av ersättningen i vissa särskilt angivna fall, t.ex. där det krävs mer information för att kunna göra en korrekt utbetalning. Ett annat exempel då återbetalning skulle kunna skjutas upp är om insättningen är föremål för dispositionsförbud eller penningbeslag.

Riksgäldskontoret påtalar att den första punkten i paragrafen bör utformas så att begreppet ”person” används i stället för ”insättaren”. Bestämmelsen har justerats i enlighet härmed.

Lagrådet förordar att paragrafen justeras så att det framgår hur länge en utbetalning får skjutas upp.

Regeringen konstaterar att det i insättningsgarantidirektivet saknas bestämmelser om en övre tidsgräns för när sådana utbetalningar ska vara genomförda.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.1.

9 c §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 8.9 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innebär att ersättning inte ska betalas ut för vilande konton där ersättningsbeloppet understiger garantimyndighetens administrativa kostnader för utbetalningen. Med vilande avses att inga transaktioner hänförliga till insättningen har förekommit under en period av 24 månader före ersättningsrättens inträde enligt 8 §. Transaktioner som automatiskt följer av kontots villkor räknas inte som transaktioner enligt bestämmelsen.

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana administrativa kostnader som avses i första stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.4.

11 §

Paragrafen genomför artiklarna 16.2, 16.3, 16.4, 16.8 och 19.2 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om institutets informations-skyldighet mot insättare och potentiella sådana.

Ändringen i *första stycket 2* är en följdändring med anledning av att 3 a § bytt beteckning till 3 b § (se SFS 2015:1026).

Tredje stycket, som är nytt, anger vilken information insättaren ska få innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås. Delar av denna information ska tillhandahållas insättaren minst en gång varje år. Det framgår vidare att informationen ska lämnas i pappersform om insättaren begär det. Detta stycke innehåller även delar av nuvarande andra stycket.

Fjärde stycket, som är nytt, anger på vilket eller vilka språk som informationen enligt första stycket ska göras tillgänglig på.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.1.

11 b §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 16.6 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information vid ombildning av institut.

I *första stycket* anges att institutet är skyldigt att minst en månad innan en ombildning informera insättarna om sådana ombildningar som kan påverka insättarens rätt till ersättning. Om insättaren exempelvis har insättningar hos två institut som fusioneras kan detta komma att påverka ersättningens storlek, eftersom alla insättningar hos ett och samma institut ska läggas samman och det sammanlagda beloppet inte får överstiga det högsta ersättningsbeloppet 950 000 kronor.

I *andra stycket* anges i vilka fall som garantimyndigheten får tillåta en kortare tidsfrist.

I *tredje stycket* anges att insättaren har rätt att inom tre månader, från det att insättaren informerats om ombildningen, ta ut eller till ett annat institut överföra insättningar som överstiger den högsta ersättningsnivån. Detta innebär t.ex. att en insättare som har 1 000 000 kronor, varav 900 000 kommer från konto i det övertagande institutet och 100 000 kronor från konto i det överlåtande institutet, har rätt att ta ut 50 000 kronor under övergångsperioden, även om insättaren har avtalat om en längre bindningstid. Insättaren har rätt att vidta åtgärderna utan att drabbas av några sanktioner från institutet i fråga.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.1.

11 c §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 16.7 i insättningsgarantidirektivet.

Genom paragrafen införs ett krav på att institutet ska informera sina insättare om att det har lämnat garantisystemet och att insättningarna inte längre omfattas av garantin.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.1.

12 §

Av paragrafen följer att sådana institut som omfattas av garantin ska betala en årlig avgift.

Ändringen i *tredje stycket 1* innebär att hänvisningen till 14 § ändras till 14 § första och andra styckena, vilket endast är en följdändring.

Övriga ändringar är endast språkliga.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2.

13 §

Paragrafen genomför artikel 13.1 och 13.2 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen behandlar metoden för beräkningen av den årliga avgiften till insättningsgarantin.

Ändringen i *andra stycket* innebär att avgiften blir mer riskbaserad än för närvarande. Detta medför att avgiften i större utsträckning än tidigare kommer att grundas på den risk som institutet utgör för insättningsgarantisystemet. Härigenom kommer sådana institut som har en affärsmodell som medför en högre risk att få betala en högre avgift än andra institut.

Fjärde stycket, som är nytt, innebär att det införs en möjlighet att meddela föreskrifter om hur avgiftsmodellen ska utformas och de omständigheter som ska beaktas vid fastställandet av den riskbaserade avgiftsnivån. Bemyndigandet avser avgifter för garantin enligt lagen.

Övriga ändringar är endast språkliga.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2.

13 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 10.8 första stycket i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om extra avgifter utöver de avgifter som tas ut enligt 13 §. Om det vid ersättningsrättens inträde konstateras att behållna avgiftsmedel inte är tillräckliga för att betala ut ersättning till insättare, ska garantimyndigheten besluta om en extra avgift. Den extra avgiften får uppgå till högst 0,5 procent av institutens sammanlagda insättningar, såvida inte synnerliga skäl föreligger.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2.

13 b §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 10.8 andra stycket i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om anstånd med betalning av extra avgifter.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2.

14 §

Paragrafen genomför artikel 14.3 i insättningsgarantidirektivet

I paragrafen anges hur avgiften ska bestämmas då institutet inte har omfattats av insättningsgarantin under ett helt kalenderår. *Tredje* och *fjärde* styckena är nya.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

15 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse som förpliktar garantimyndigheten att placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin. Ändringen innebär att den del av första stycket som avser avräkning av förvaltningskostnader för Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut tas bort.

Övervägandena finns i avsnitt 5.14.

15 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 10.2 första och tredje styckena och artikel 10.3 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om målnivå på behållna medel och tidsfristen för återställande av målnivån.

I *första stycket* preciseras vilken den lägsta tillåtna målnivån är för de behållna avgiftsmedlen i insättningsgarantissystemet.

I *andra stycket* anges tidsfristen för återställande av målnivån om avgiftsmedlen minskat till mindre än två tredjedelar. Det anges vidare att avgiften vid sådana omständigheter får fastställas till ett högre belopp än vad som följer av 12 § andra stycket.

I *tredje stycket* anges att betalningsåtaganden får beaktas i beräkningen för att nå den s.k. målnivån. Andelen betalningsåtaganden får inte överstiga 30 procent av insättningsgarantins behållna avgiftsmedel. Det är garantimyndigheten som avgör om betalningsåtaganden ska beaktas.

Europeiska bankmyndigheten (Eba) har utfärdat riktlinjer om betalningsåtaganden (se EBA/GL/2015/09). Prop. 2015/16:106

Paragrafen har i allt väsentligt justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1.

16 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 14.4 andra stycket i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för institut att underrätta garantimyndigheten när det har för avsikt att övergå till ett annat garantisystem. En sådan övergång kan föranledas av exempelvis byte av säte. Anmälan ska ske minst sex månader innan övergången.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

17 b §

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 3.2, 10.10, 13.2 andra stycket, 14.4 första stycket och 14.5–14.7 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om samarbete och utbyte av information.

Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

17 c §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 14.5 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innebär att garantimyndigheten får hänskjuta frågor till Europeiska bankmyndigheten (Eba) för tvistlösning.

Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

18 §

Paragrafen innehåller bestämmelser som rör återbetalning av felaktig utbetald ersättning.

Ändringen i *andra stycket* innebär att garantimyndigheten ska återkräva felaktig utbetald ersättning även om insättaren inte insett eller bort inse att ersättningen var felaktig (strikt återbetalningskrav).

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

24 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

Ändringen i *första stycket* innebär att också Finansinspektionens beslut enligt lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

I det nya *tredje stycket* anges att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om garantins inträde ska gälla omedelbart.

Övervägandena finns i avsnitt 5.14.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

4 kap.

4 §

Paragrafen genomför artikel 15.1 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser rörande förutsättningar för att ett utländskt kreditinstitut hemmahörande utanför EES ska få tillstånd att etablera en filial i Sverige. Enligt insättningsgarantidirektivet ska insättarna åtnjuta åtminstone samma garantinivå och räckvidd som föreskrivs i insättningsgarantidirektivet.

Ändringen är en följd av att ersättningsbeloppet i 4 § lagen om insättningsgaranti ändras och att det i enlighet med 4 c § samma lag införs en möjlighet att få ett högre ersättningsbelopp.

Övriga ändringar är endast språkliga.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

4 kap.

6 §

Ändringen i paragrafen genomför artikel 15.1 i insättningsgarantidirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser rörande förutsättningar för företag som hör hemma utanför EES och önskar driva värdepappersrörelse från filial i Sverige. Enligt insättningsgarantidirektivet ska insättarna åtnjuta åtminstone samma garantinivå och räckvidd som föreskrivs i insättningsgarantidirektivet.

Ändringen i *andra stycket* 2 är en följd av att ersättningsbeloppet i 4 § lagen om insättningsgaranti ändras och att det i enlighet med 4 c § samma lag införs en möjlighet att få ett högre ersättningsbelopp.

Övriga ändringar är endast språkliga.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

8.4 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2015/16:106

30 kap.

12 c §

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse som bryter sekretessen enligt 10 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.12.

8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

2 kap.

1 §

Paragrafen innehåller definitioner av i lagen centrala begrepp.

Ändringen innebär att definitionen ”garanterade insättningar” utvidgas till att också omfatta 4 c § lagen om insättningsgaranti. Detta medför att garanterade insättningar omfattar dels garantinivån upp till 950 000 kronor, dels eventuella täckningsbelopp enligt artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet. Ändringen är en följd av att insättningsgarantidirektivet genomförs i svensk rätt (jfr artikel 2.1.5 i insättningsgarantidirektivet).

Europeiska kommissionen har vid genomförandemöten avseende krishanteringsdirektivet uttalat att definitionen av garanterade insättningar bör tolkas enligt den metod som har etablerats i enlighet med EU-domstolens praxis. Detta skulle innebära att det utöver den rent språkliga innebörden läggs särskild vikt vid bestämmelsens syfte och i vilket sammanhang den är placerad. I enlighet med detta har kommissionen uttalat att en snävare tolkning av definitionen, som innebär att garanterade insättningar endast omfattar garantinivån på 950 000 kronor, är påkallad när det refereras till garanterade insättningar i beräknings-sammanhang, exempelvis artiklarna 2.1.11, 10, 12.1 f, 13.1 och 14.3 i insättningsgarantidirektivet samt artiklarna 44.8 b, 102.1, 102.2, 103.2 och 106.5 i krishanteringsdirektivet.

Definitionen av ”tillsynsförordningen” ändras genom att hänvisningen till lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU tas bort.

Lagrådet noterar att ändringen inte har kommenterats. Lagrådet har dock ingen erinran mot en dynamisk hänvisning i definitionen.

Vid genomförandet av direktiv 2014/59/EU har i definitionen av tillsynsförordningen hänvisats till förordningens lydelse enligt direktivet. Direktivet har emellertid inte ändrat tillsynsförordningen, varför hänvisningen är felaktig och därför bör tas bort. Ändringen är således av ren rättelsekaraktär. Regeringen ser ingen anledning att ersätta den felaktiga statiska hänvisningen med en annan statisk hänvisning. I direktivet finns inga statiska hänvisningar i de artiklar som hänvisar till tillsynsförordningen, således bör hänvisningar i lagen om resolution till tillsynsförordningen vara dynamiska.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/49/EU

av den 16 april 2014

om insättningsgarantisystem

(omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 53.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG ⁽³⁾ har ändrats på väsentliga punkter ⁽⁴⁾. Med anledning av nya ändringar bör det direktivet av tydlighetsskäl omarbetas.
- (2) För att göra det lättare att starta och driva verksamhet i kreditinstitut är det nödvändigt att undanröja vissa skillnader mellan de nationella rättsregler för insättningsgarantisystem som de kreditinstituten omfattas av.
- (3) Detta direktiv utgör ett viktigt instrument för att förverkliga den inre marknaden med avseende på etableringsfrihet för kreditinstitut och friheten för sådana institut att tillhandahålla tjänster, samtidigt som banksystemet görs stabilare och skyddet för insättarna ökas. Med hänsyn till samhällets kostnader för ett fallerat kreditinstitut och de negativa effekterna på den finansiella stabiliteten och insättarnas förtroende bör insättningsgarantisystemen inte bara ha en funktion för återbetalning till insättarna utan även ge medlemsstaterna tillräcklig flexibilitet för att insättningsgarantisystemen ska kunna vidta åtgärder i syfte att minska sannolikheten för anspråk på insättningsgarantisystemet i framtiden. De åtgärderna bör i samtliga fall överensstämma med bestämmelserna om statligt stöd.
- (4) Med hänsyn till den inre marknads fortsatta integration bör det vara möjligt att slå samman insättningsgarantisystem i olika medlemsstater eller skapa egna gränsöverskridande system på frivillig basis. Medlemsstaterna bör säkerställa tillräcklig stabilitet och en välbalanserad sammansättning av nya och befintliga insättningsgarantisystem. Negativa effekter på den finansiella stabiliteten bör undvikas, exempelvis när endast kreditinstitut med högriskprofil överförs till ett gränsöverskridande insättningsgarantisystem.

⁽¹⁾ EUT C 99, 31.3.2011, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 16 februari 2012 (EUT C 249 E, 30.8.2013, s. 81) och rådets beslut vid första behandlingen av den 3 mars 2014 (ännu ej offentliggjort i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 16 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar (EGT L 135, 31.5.1994, s. 5).

⁽⁴⁾ Se bilaga III.

- (5) I direktiv 94/19/EG föreskrivs det att kommissionen vid behov ska lägga fram förslag om ändring av det direktivet. Det här direktivet omfattar harmoniseringen av finansieringsmekanismerna för insättningsgarantisystem, införande av riskbaserade avgifter och harmonisering av de produkter och insättare som täcks.
- (6) Direktiv 94/19/EG bygger på principen om minsta harmoniseringsnivå. Följaktligen finns det för närvarande inom unionen ett stort antal insättningsgarantisystem med olika särdrag. Genom de gemensamma kriterier som fastställs i detta direktiv bör insättarna ges en enhetlig unionsomfattande skyddsnivå samtidigt som en likvärdig stabilitet i insättningsgarantisystemen garanteras. Samtidigt är dessa gemensamma bestämmelser synnerligen viktiga för att marknadssnedvridning ska kunna elimineras. Detta direktiv bidrar därför till fullbordandet av den inre marknaden.
- (7) Som en följd av detta direktiv kommer insättare att få betydligt bättre tillgång till insättningsgarantisystem tack vare utvidgad och förtydligad täckning, kortare återbetalningsperioder, bättre information och krav på stabil finansiering. Detta kommer att stärka konsumenternas tilltro till finansiell stabilitet på hela den inre marknaden.
- (8) Medlemsstaterna bör se till att deras insättningsgarantisystem har inrättat sunda styrningsmetoder och att de tar fram en årsrapport om verksamheten.
- (9) Om ett insolvent kreditinstitut stängs bör insättarna hos filialer i andra medlemsstater än den medlemsstat i vilken kreditinstitutet har sitt huvudkontor skyddas av samma insättningsgarantisystem som kreditinstitutets övriga insättare.
- (10) Detta direktiv bör inte hindra medlemsstaterna att i dess tillämpningsområde låta ingå kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁽¹⁾, som inte omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽²⁾, enligt artikel 2.5 i det direktivet. Medlemsstaterna bör kunna besluta att den centrala företagsenheten och samtliga kreditinstitut som underställs den centrala företagsenheten behandlas som ett enda kreditinstitut vid tillämpning av det här direktivet.
- (11) Enligt detta direktiv måste i princip varje kreditinstitut ansluta sig till ett insättningsgarantisystem. En medlemsstat som tillåter filialer till kreditinstitut med huvudkontor i ett tredjeland bör dels besluta hur detta direktiv ska tillämpas på sådana filialer, dels beakta behovet av att skydda insättarna och bevara det finansiella systemets stabilitet. Sådana filialers insättare bör ha full kännedom om de skyddsåtgärder som berör dem.
- (12) Det bör tas hänsyn till att det finns institutionella skyddssystem som skyddar själva kreditinstitutet och som särskilt garanterar dess likviditet och solvens. I de fall där ett sådant system är åtskilt från ett insättningsgarantisystem, bör dess kompletterande skyddsfunktion beaktas vid fastställandet av dess deltagares avgifter till insättningsgarantisystemet. Den harmoniserade täckningsnivån som föreskrivs i detta direktiv bör inte påverka system som skyddar själva kreditinstitutet utom om dessa system ersätter insättaren.
- (13) Varje kreditinstitut bör ingå i ett insättningsgarantisystem som godkänns enligt detta direktiv, vilket borgar för hög nivå på konsumentskyddet och lika villkor för kreditinstitutet samt förebygger regleringsarbitrage. Insättningsgarantisystemen bör ständigt erbjuda detta skydd.
- (14) Insättningsgarantisystemens huvuduppgift är att skydda insättaren från följderna av att ett kreditinstitut hamnar i insolvens. Insättningsgarantisystemen bör garantera detta skydd på olika sätt. Insättningsgarantisystem bör främst användas för att ersätta insättare i enlighet med detta direktiv (ren återbetalningsfunktion).

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

- (15) Insättningsgarantisystem bör också bidra till att finansiera resolution av kreditinstitut i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU ⁽¹⁾.
- (16) Insättningsgarantisystem bör också, i de fall där nationell rätt tillåter det, kunna gå längre än den rena återbetalningsfunktionen och använda de tillgängliga finansiella medlen för att förhindra kreditinstitutfallissemang i syfte att undvika kostnaderna för ersättning till insättare och andra negativa effekter. De åtgärderna bör dock vidtas inom en tydligt fastställd ram och bör i samtliga fall överensstämma med bestämmelserna om statligt stöd. Insättningsgarantisystemen bör bland annat ha lämpliga system och förfaranden för att välja och genomföra sådana åtgärder och övervaka därmed förbundna risker. Genomförandet av sådana åtgärder bör ske i enlighet med vissa villkor för kreditinstitutet, bland annat att underställa sig skärpt riskövervakning och mer omfattande kontroller från insättningsgarantisystemets sida. Kostnaden för de åtgärder som vidtas för att förhindra kreditinstitutfallissemang bör inte överstiga kostnaderna för att respektive insättningsgarantisystems avtalsgrundade eller lagstadgade mandat ska kunna fullgöras vad gäller skyddet för garanterade insättningar hos kreditinstitutet eller institutet självt.
- (17) Insättningsgarantisystemen bör också kunna fungera som institutionella skyddssystem. Behöriga myndigheterna bör kunna godkänna institutionella skyddssystem som insättningsgarantisystem om de uppfyller samtliga kriterier i detta direktiv.
- (18) Detta direktiv bör inte tillämpas på system eller institutionella skyddssystem som regleras genom avtal och som inte officiellt godkänns som insättningsgarantisystem, med undantag för de begränsade kraven om reklam och om information till insättare i händelse av att ett kreditinstitut utesluts eller drar sig ur. Under alla omständigheter omfattas system och institutionella skyddssystem som regleras genom avtal av bestämmelserna om statligt stöd.
- (19) I samband med den senaste tidens finanskris har en okontrollerad ökning av garantinivåerna i hela unionen i några fall lett till att insättare fört över pengar till kreditinstitut i länder med högre insättningsgarantier. Sådana icke samordnade ökningar har resulterat i att kreditinstitut i kristider drabbats av likviditetsbrist. När finansläget är stabilt kan varierande täckning resultera i att insättare väljer det högsta insättningsskyddet i stället för lämpligaste sparprodukt. Sådana skillnader i garantinivå kan förorsaka snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden. Det är därför nödvändigt att säkerställa en harmoniserad nivå för insättningskydd för alla godkända insättningsgarantisystem oavsett var i unionen insättningen är gjord. Vissa insättningar som är kopplade till insättares personliga situation bör för en begränsad tid kunna omfattas av en högre garantinivå.
- (20) Samma garantinivå bör gälla för alla insättare, oberoende av om en medlemsstat har euron som valuta eller ej. Medlemsstater som inte har euron som valuta bör dock ha möjlighet att avrunda de konverterade beloppen, om det motsvarande skyddet för insättarna inte påverkas negativt.
- (21) Å ena sidan bör den täckningsnivå som föreskrivs i detta direktiv inte lämna en allt för stor del av insättningarna utan skydd, av hänsyn såväl till konsumentskydd som till stabiliteten i det finansiella systemet. Å andra sidan bör kostnaden för att finansiera insättningsgarantisystemen också beaktas. Det är därför rimligt att fastställa den gemensamma garantinivån till 100 000 EUR.
- (22) Detta direktiv bibehåller principen om en gemensam nivå per insättare snarare än per insättning. Det är därför lämpligt att beakta de insättningar som har gjorts av insättare som inte står som kontohavare eller som inte är ensamma kontohavare. Nivån bör tillämpas på varje identifierbar insättare. Principen att nivån tillämpas på varje identifierbar insättare bör inte vara tillämplig på företag för kollektiva investeringar som är föremål för särskilda skyddsbestämmelser vilka inte är tillämpliga på sådana insättningar.
- (23) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG ⁽²⁾ infördes en fast garantinivå som fastställdes till 100 000 EUR, vilket har gjort att vissa medlemsstater försatts i en situation där de behöver sänka sin garantinivå, något som riskerar att undergräva förtroendet hos insättarna. Även om harmonisering är av avgörande betydelse för att säkerställa likvärdiga förutsättningar och finansiell stabilitet på den inre marknaden bör risken att undergräva förtroendet hos insättare beaktas. Därför bör medlemsstater kunna tillämpa en högre garantinivå om de före

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG och 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (Se sidan 190 i detta nummer av EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen (EUT L 68, 13.3.2009, s. 3).

tillämpningen av direktiv 2009/14/EG föreskrev en garantinivå som var högre än den harmoniserade nivån. En sådan högre garantinivå bör vara begränsad i tid och omfattning, och den berörda medlemsstaten bör göra en proportionell justering av målnivån och de avgifter som betalas in till deras insättningsgarantisystem. Eftersom det inte är möjligt att justera målnivån om täckningsnivån är obegränsad, är det lämpligt att inskränka möjligheten till medlemsstater som den 1 januari 2008 tillämpade en garantinivå inom en spännvidd på 100 000–300 000 EUR. För att minska inverkan av skiljaktiga garantinivåer är det, med tanke på att kommissionen kommer att se över genomförandet av detta direktiv senast den 31 december 2018, lämpligt att tillåta denna möjlighet fram till det datumet.

- (24) Insättningsgarantisystem bör endast få kvitta en insättares skulder mot dennes återbetalningskrav om dessa skulder förfaller till betalning den dag då insättningen blir indisponibel eller tidigare. En sådan kvittning bör inte hindra insättningsgarantisystemen från att kunna återbetala insättningar inom den tidsfrist som fastställs genom detta direktiv. Medlemsstaterna bör inte förhindras att vidta lämpliga åtgärder i fråga om insättningsgarantisystems rättigheter vid ett kreditinstituts avvecklings- eller omstruktureringsförfarande.
- (25) Det bör vara möjligt att från återbetalning utesluta insättningar där de insatta medlen enligt nationell rätt inte står till insättarens förfogande, eftersom insättaren och kreditinstitutet har avtalat att insättningen endast skulle syfta till att återbetala ett lån som ingåtts för förvärv av fast egendom. Sådana insättningar bör kvittas mot det utestående lånebeloppet.
- (26) Medlemsstater bör se till att skyddet för insättningar som följer av vissa särskilda transaktioner, eller som har vissa särskilda sociala eller andra syften, är mer än 100 000 EUR för en i förväg angiven tidsperiod. Medlemsstaterna bör besluta om en tillfällig maximalgarantinivå för sådana insättningar och därvid beakta skyddets betydelse för insättare och levnadsförhållandena i medlemsstaterna. Under alla sådana omständigheter bör bestämmelserna avseende statligt stöd följas.
- (27) Det är nödvändigt att harmonisera metoderna för finansiering av insättningsgarantisystem. Dels bör kostnaderna för finansiering av insättningsgarantisystemen i princip bäras av kreditinstituten själva, dels bör den finansiella styrkan hos insättningsgarantisystemen stå i proportion till institutens åtaganden. För att säkerställa att insättare i alla medlemsstater åtnjuter samma höga skyddsnivå bör finansiering av insättningsgarantisystem harmoniseras på hög nivå, med en enhetlig och på förhand fastställd målnivå för finansiella medel för alla insättningsgarantisystem.
- (28) Under vissa omständigheter kan det dock hända att kreditinstitut är verksamma på en ytterst koncentrerad marknad där de flesta kreditinstitut är så stora och så nära sammanbundna att det är osannolikt att de skulle avvecklas inom ramen för ett normalt insolvensförfarande utan att detta äventyrar den finansiella stabiliteten och det därför är sannolikare att de skulle bli föremål för förfaranden för resolution under ordnade former. Under sådana omständigheter skulle system kunna bli föremål för en lägre målnivå.
- (29) Elektroniska pengar och medel som erhållits i utbyte mot elektroniska pengar bör, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG⁽¹⁾, inte behandlas som en insättning och bör därmed inte omfattas av tillämpningsområdet för det här direktivet.
- (30) För att kunna begränsa insättningskyddet till den räckvidd som är nödvändig för att ge insättarna rättslig säkerhet och för att undvika att investeringsrisker överförs till insättningsgarantisystem, bör finansiella instrument inte omfattas av täckningen, med undantag för redan befintliga sparprodukter styrkta med ett bankcertifikat utställt till en namngiven person.
- (31) Vissa insättare bör inte omfattas av insättningskydd, framför allt inte myndigheter och andra finansiella institut. Deras ringa antal jämfört med alla andra insättare minimerar effekterna på den finansiella stabiliteten om ett kreditinstitut fallerar. Myndigheter har dessutom bättre kreditmöjligheter än enskilda personer. Medlemsstater bör dock kunna ha möjlighet att besluta att insättningar tillhörande lokala myndigheter med en årsbudget på högst 500 000 EUR täcks. Företag utanför finanssektorn bör i princip omfattas oavsett storlek.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

- (32) Insättare vars verksamhet inbegriper penningtvätt i den mening som avses i artikel 1.2 eller 1.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG ⁽¹⁾ bör inte omfattas av återbetalningar från ett insättningsgarantisystem.
- (33) Kreditinstitutens kostnad för deltagande i ett insättningsgarantisystem står inte i relation till den kostnad som skulle bli följden av mycket stora uttag av insättningar, inte bara från kreditinstitut i svårigheter utan också från institut med god ekonomisk ställning, på grund av att insättarna förlorat förtroendet för banksystemets soliditet.
- (34) Det är nödvändigt att tillgängliga finansiella medel i insättningsgarantisystem uppgår till en viss målnivå och att extraordinära avgifter kan tas ut. Under alla omständigheter bör insättningsgarantisystemen förfoga över lämpliga alternativa finansieringsmöjligheter för att kunna erhålla kortfristig finansiering för att tillgodose krav. De tillgängliga finansiella medlen i insättningsgarantisystemen bör kunna innefatta kontanter, insättningar, betalningsåtaganden och lågrisktillgångar, som kan likvideras inom kort tid. Avgifterna till insättningsgarantisystemen bör ta vederbörlig hänsyn till konjunkturyckeln, stabiliteten i sektorn för mottagande av insättningar och insättningsgarantisystemets befintliga skulder.
- (35) Insättningsgarantisystem bör investera i lågrisktillgångar.
- (36) Avgifter till insättningsgarantisystem bör baseras på beloppet på respektive deltagares garanterade insättningar och den risk som respektive deltagare tar. Detta gör det möjligt att beakta enskilda kreditinstituts riskprofil, inklusive deras olika affärsmodeller. Det bör också leda till att avgifterna beräknas rättvist samtidigt som det uppmuntrar till att välja mindre riskfyllda affärsmodeller. Insättningsgarantisystemen bör kunna använda egna riskbaserade metoder för att anpassa avgifterna till marknadsförhållanden och riskprofiler. Med hänsyn till marknadsområden med särskilt låg risk, som regleras genom nationell rätt, bör medlemsstaterna i motsvarande mån få minska avgifterna samtidigt som de lever upp till målnivån för respektive insättningsgarantisystem. Under alla omständigheter bör beräkningsmetoderna godkännas av behöriga myndigheter. Europeiska tillsynsmyndigheten (den europeiska bankmyndigheten) (EBA) som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 ⁽²⁾ bör utfärda riktlinjer om metoder för beräkning av avgifter.
- (37) Skydd för insättningar är en viktig komponent i genomförandet av den inre marknaden och ett nödvändigt komplement till tillsynen över kreditinstitut på grund av den solidaritet det skapar mellan alla institut på en viss finansiell marknad om ett av dem inte skulle kunna infria sina förpliktelser. Därför bör medlemsstaterna tillåta insättningsgarantisystem att på frivillig basis kunna låna pengar till varandra.
- (38) Den nuvarande återbetalningsperioden är inte förenlig med behovet att bevara insättnarnas förtroende och motsvarar inte deras behov. Återbetalningsperioden bör därför inskränkas till sju arbetsdagar.
- (39) Ofta saknas dock de förfaranden som behövs för en kort tidsfrist för återbetalningar. Därför bör medlemsstaterna få möjlighet att under en övergångsperiod gradvis förkorta återbetalningsperioden till sju arbetsdagar. Den längsta tidsfrist för återbetalning som anges i detta direktiv bör inte förhindra insättningsgarantisystem att återbetala insättare tidigare. För att se till att insättare under övergångsperioden inte hamnar i finansiellt trångmål om deras kreditinstitut fallerar, bör insättarna emellertid kunna ha tillgång till ett lämpligt belopp av sina garanterade insättningar för att täcka levnadskostnader. Sådan tillgång bör endast ges på grundval av uppgifter som lämnas av kreditinstitutet. Med tanke på att levnadskostnaderna skiljer sig åt mellan olika medlemsstater bör det beloppet fastställas av medlemsstaterna.
- (40) Vid fastställandet av den period som behövs för återbetalning av insättningar bör hänsyn tas till fall där system har svårt att bestämma återbetalningsbeloppet och insättarens rättigheter, särskilt om insättningarna härrör från bostadstransaktioner eller vissa livssituationer, om en insättare inte är faktiskt berättigad till beloppen på ett konto, om insättningen är föremål för en rättstvist eller motstridiga anspråk på beloppen på ett konto eller om insättningen är föremål för ekonomiska sanktioner som utfärdats av nationella regeringar eller internationella organ.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

- (41) För att säkra att återbetalning sker bör insättningsgarantisystemen ha rätt att överta de rättigheter som insättare som erhållit ersättning har gentemot fallerade kreditinstitut. Medlemsstaterna bör ha möjlighet att begränsa den tid inom vilken insättare, vars insättningar inte återbetalts eller erkänts inom tidsfristen för återbetalning, kan kräva återbetalning av sina insättningar så att insättningsgarantisystemet ska kunna utöva de rättigheter det övertagit senast vid den tidpunkt då dessa rättigheter ska upptas i insolvensförfarandet.
- (42) Insättningsgarantisystem i en medlemsstat där ett kreditinstitut har upprättat filialer bör för insättningsgarantisystemet i den medlemsstats räkning där kreditinstitutet auktoriserats informera och ersätta insättare. Det krävs säkerhetsmekanismer för att garantera att det insättningsgarantisystem som gör återbetalningar till insättare får de finansiella medel och instruktioner som krävs från hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem innan återbetalningen görs. För att underlätta dessa uppgifter bör de insättningsgarantisystem som kan komma att beröras ingå avtal på förhand.
- (43) Information är en betydande del av insättningsgarantisystemet. Därför bör insättare på sina kontoutdrag informeras om sin täckning och om det ansvariga insättningsgarantisystemet. De som avser att göra insättningar bör ges samma information genom ett standardinformationsblad vars mottagande de bör ombes att bekräfta. Samma information bör ges till alla insättare. En oreglerad användning i marknadsföring av hänvisningar till täckningsnivån på och omfattningen av ett insättningsgarantisystem skulle kunna påverka stabiliteten i banksystemet eller insättarnas förtroende. När det i reklam hänvisas till insättningsgarantisystem bör hänvisningen därför begränsas till en kortfattad förklaring av fakta.
- (44) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ⁽¹⁾ är tillämpligt på behandling av personuppgifter som sker till följd av detta direktiv. Insättningsgarantisystem och relevanta myndigheter bör behandla uppgifter om enskilda insättningar med utomordentlig aktsamhet och iakta högt ställda normer för skydd av personuppgifter i enlighet med det direktivet.
- (45) Om ett eller flera system, som garanterar insättningar eller kreditinstitutet som sådana och säkerställer kompensation eller skydd för insättare enligt de villkor som föreskrivs i detta direktiv, har införts och officiellt erkänts, bör detta direktiv inte medföra att medlemsstaterna eller deras relevanta myndigheter blir ansvariga gentemot insättare.
- (46) Genom förordning (EU) nr 1093/2010 tilldelades EBA ett antal uppgifter med avseende på direktiv 94/19/EG.
- (47) EBA ska, med beaktande av medlemsstaternas behörighet att utöva tillsyn över insättningsgarantisystemen, medverka till att underlätta för kreditinstitut att starta och driva verksamhet samtidigt som ett effektivt skydd för insättare säkerställs och riskerna för skattebetalarna minimeras. Mot bakgrund av kravet på samarbete mellan EBA och utsedda myndigheter enligt detta direktiv bör medlemsstaterna hålla kommissionen och EBA underrättade om vilken som är deras utsedda myndighet.
- (48) För att säkerställa likvärdiga konkurrensvillkor och adekvat skydd för insättare i hela unionen är det nödvändigt att införa riktlinjer för finansiella tjänster. Sådana riktlinjer om metoden för beräkningen av riskbaserade avgifter bör utfärdas.
- (49) För att se till att insättningsgarantisystemen fungerar effektivt och ändamålsenligt och att väl avvägd hänsyn tas till deras ställning i olika medlemsstater bör EBA kunna reglera tvister mellan dem med bindande verkan.
- (50) Mot bakgrund av att det föreligger skillnader i administrativ praxis vad beträffar insättningsgarantisystem i medlemsstaterna bör medlemsstaterna få bestämma vilken myndighet som ska besluta om att insättningar blivit indisponibla.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EUT L 281, 23.11.1995, s. 31).

- (51) Behöriga myndigheter, utsedda myndigheter, resolutionsmyndigheter, relevanta administrativa myndigheter och insättningsgarantisystemet bör samarbeta med varandra och utöva sina befogenheter i överensstämmelse med detta direktiv. De bör samarbeta på ett tidigt stadium vid utarbetandet och genomförandet av resolutionsåtgärder för att fastställa det belopp som insättningsgarantisystemet ansvarar för när finansiella resurser används för att finansiera resolution av kreditinstitut.
- (52) Kommissionen bör ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, för att den täckningsnivå för varje insättares sammanlagda insättningar som anges i detta direktiv ska kunna anpassas till inflationen i unionen med ledning av förändringar i konsumentprisindex. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (53) I enlighet med medlemsstaternas och kommissionens gemensamma politiska uttalande om förklarande dokument⁽¹⁾, har medlemsstaterna åtagit sig att i motiverade fall till anmälan av införlivandeåtgärder bifoga ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan ett direktivs olika delar och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (54) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen harmonisering av reglerna om insättningsgarantisystemets funktionssätt, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen anta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det målet.
- (55) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell rätt bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till de tidigare direktiven. Införlivandet av de oförändrade bestämmelserna följer av de tidigare direktiven.
- (56) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i bilaga II.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs regler och förfaranden som hör samman med insättningsgarantisystemens inrättande och funktionssätt.
2. Detta direktiv är tillämpligt på
 - a) insättningsgarantisystem som regleras genom lagstiftning,
 - b) insättningsgarantisystem som regleras genom avtal och är officiellt erkända som insättningsgarantisystem i enlighet med artikel 4.2,
 - c) institutionella skyddssystem är officiellt erkända som insättningsgarantisystem i enlighet med artikel 4.2,
 - d) kreditinstitut som är anslutna till de system som avses i punkterna a, b eller c i denna punkt.

⁽¹⁾ Gemensam politisk förklaring av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument (EUT C 369, 17.12.2011, s. 14).

3. Utan hinder av artikel 16.5 och 16.7 ska följande system inte omfattas av detta direktiv:
 - a) system som regleras genom avtal och som inte är officiellt erkända som insättningsgarantisystem, inbegripet system som erbjuder en högre skyddsnivå än den som föreskrivs i artikel 6.1,
 - b) institutionella skyddssystem som inte är officiellt erkända som insättningsgarantisystem.

Medlemsstaterna ska se till att de system som avses i första stycket led a och b förfogar över tillräckliga finansiella medel eller relevanta finansieringsarrangemang för att fullgöra sina skyldigheter.

Artikel 2

Definitioner

1. I detta direktiv gäller följande definitioner:
 1. *insättningsgarantisystem*: system som avses i led a, b eller c i artikel 1.2.
 2. *institutionella skyddssystem*: institutionella skyddssystem som avses i artikel 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013.
 3. *insättning*: ett tillgodohavande i form av inlåning eller som ett tillfälligt led i normala banktransaktioner och som ett kreditinstitut måste betala tillbaka enligt de lagliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga, inklusive insättningar med fast löptid och insättningar på sparkonton, men exklusive tillgodohavanden om
 - a) dess existens enbart kan påvisas genom ett finansiellt instrument enligt definitionen i artikel 4.17 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG ⁽¹⁾, utom när det rör sig om en sparprodukt som styrks i ett bankcertifikat (*bon de caisse*) som ställts till en viss namngiven person och som finns i en medlemsstat den 2 juli 2014,
 - b) det inte ska betalas tillbaka till det nominella värdet,
 - c) det endast ska betalas tillbaka till det nominella värdet inom ramen för en särskild garanti eller ett avtal som tillhandahålls av ett kreditinstitut eller en tredjepart.
 4. *kvalificerade insättningar*: insättningar som inte är undantagna från skydd i enlighet med artikel 5.
 5. *garanterade insättningar*: den del av kvalificerade insättningar som inte överstiger den garantinivå som avses i artikel 6.
 6. *insättare*: kontohavaren eller, om det rör sig om ett gemensamt konto, var och en av de personer som är kontohavare.
 7. *gemensamt konto*: ett konto som är öppnat i två eller flera personers namn eller som två eller flera personer är berättigade till och som utövar sina rättigheter genom undertecknande av en eller flera av dessa personer.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1).

8. *indisponibel insättning*: en insättning som har förfallit till betalning men som inte har betalats ut av ett kreditinstitut enligt de rättsliga eller avtalsmässiga villkor som är tillämpliga, och om endera av följande två alternativ är tillämpligt:
- a) De relevanta administrativa myndigheterna i fråga har konstaterat att, enligt deras uppfattning, kreditinstitutet i fråga för närvarande och av skäl direkt förknippade med dess finansiella ställning, verkar sakna förmåga att kunna återbetala insättningen och att denna oförmåga hos institutet inte endast är tillfällig.
 - b) En rättslig myndighet har av orsaker som är direkt förknippade med kreditinstitutets finansiella ställning meddelat ett avgörande som innebär att insättarnas rätt att framställa krav mot institutet tillfälligt upphävs.
9. *kreditinstitut*: ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1 led 1 i förordning (EU) nr 575/2013.
10. *filial*: ett driftställe i en medlemsstat som utgör en rättsligt beroende del av ett kreditinstitut och som självständigt utför alla eller vissa av de transaktioner som är hänförliga till verksamhet i kreditinstitut.
11. *målnivå*: den nivå av tillgängliga finansiella medel som insättningsgarantisystemet måste uppnå enligt artikel 10.2, uttryckt i procent av dess deltagares garanterade insättningar.
12. *tillgängliga finansiella medel*: kontanter, insättningar och lågrisktillgångar, som kan likvideras inom en tidsperiod som inte överstiger den tidsgräns som fastställs i artikel 8.1 och betalningsåtaganden som högst uppgår till det tak som fastställs i artikel 10.3.
13. *betalningsåtaganden*: ett kreditinstituts betalningsåtaganden gentemot insättningsgarantisystem med fullständiga säkerheter under förutsättning att säkerheten
- a) utgörs av lågrisktillgångar,
 - b) är fri från anspråk från tredje part och tillgänglig för insättningsgarantisystemet.
14. *låggrisktillgångar*: tillgångar som omfattas av den första eller andra kategorin som avses i tabell 1 i artikel 336 i förordning (EU) nr 575/2013 eller andra tillgångar som, enligt den behöriga eller utsedda myndigheten, kan anses jämförbara med dessa vad beträffar säkerhet och likviditet.
15. *hemmedlemsstat*: en hemmedlemsstat enligt definitionen i artikel 4.1 led 43 i förordning (EU) nr 575/2013.
16. *värmedlemsstat*: en värmedlemsstat enligt definitionen i artikel 4.1 led 44 i förordning (EU) nr 575/2013.
17. *behörig myndighet*: en nationell behörig myndighet enligt definitionen i artikel 4.1 led 40 i förordning (EU) nr 575/2013.
18. *utsedd myndighet*: ett organ som administrerar insättningsgarantisystemet enligt detta direktiv eller, i de fall där insättningsgarantisystemet administreras av en privat enhet, en statlig myndighet som av den berörda medlemsstaten utsetts för att utöva tillsyn över detta system enligt detta direktiv.
2. I de fall där detta direktiv hänvisar till förordning (EU) nr 1093/2010 ska ett organ som administrerar ett insättningsgarantisystem eller, om det är en privat enhet som står för verksamheten i insättningsgarantisystemet, den offentliga myndighet som utövar tillsynen över det systemet vid tillämpning av den förordningen betraktas som en behörig myndighet i enlighet med vad som fastställs i artikel 4.2 i den förordningen.

3. Andelar i irländska eller brittiska *building societies*, bortsett från andelar som utgör en form av eget kapital i enlighet med artikel 5.1 b i detta direktiv, ska anses vara insättningar.

Artikel 3

Relevanta administrativa myndigheter

1. Medlemsstaterna ska ange den relevanta administrativa myndigheten i landet för tillämpningen av artikel 2.1.8 a.
2. Behöriga myndigheter, utsedda myndigheter, resolutionsmyndigheter och relevanta administrativa myndigheter ska samarbeta med varandra och utöva sina befogenheter i överensstämmelse med detta direktiv.

Den relevanta administrativa myndigheten ska göra konstaterandet som avses i artikel 2.1.8 a så snart som möjligt och under alla omständigheter senast fem arbetsdagar efter det att de först har blivit förvissade om att ett kreditinstitut inte har återbetalat insättningar som utgör vederbörligen styrka och förfallna fordringar.

Artikel 4

Officiellt erkännande, deltagande och tillsyn

1. Varje medlemsstat ska säkerställa att ett eller flera insättningsgarantisystem införs och officiellt erkänns inom dess territorium.

Detta utesluter dock inte sammanslagning av olika medlemsstaters insättningsgarantisystem eller inrättande av gränsöverskridande insättningsgarantisystem. Dessa gränsöverskridande eller sammanslagna insättningsgarantisystem ska godkännas av de medlemsstater där de berörda insättningsgarantisystemen är etablerade.

2. Ett system som regleras genom avtal och som avses i artikel 1.2 b i detta direktiv får bli officiellt erkänt som ett insättningsgarantisystem om det står i överensstämmelse med detta direktiv.

Ett institutionellt skyddssystem får bli officiellt erkänt som insättningsgarantisystem om det uppfyller kriterierna i artikel 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013 och står i överensstämmelse med detta direktiv.

3. Ett kreditinstitut som godkänts i en medlemsstat enligt artikel 8 i direktiv 2013/36/EU ska inte ta emot insättningar om det inte deltar i ett system som är officiellt erkänt i dess hemmedlemsstat i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

4. Om ett kreditinstitut inte uppfyller de förpliktelser som åligger det såsom deltagare i ett insättningsgarantisystem, ska de behöriga myndigheterna omedelbart underrättas och, i samarbete med insättningsgarantisystemet, direkt vidta alla lämpliga åtgärder, inklusive, vid behov, användande av sanktioner, för att säkerställa att kreditinstitutet uppfyller sina förpliktelser.

5. Om de åtgärder som vidtas enligt punkt 4 inte leder till att kreditinstitutet uppfyller sina förpliktelser, kan insättningsgarantisystemet, om nationell rätt tillåter uteslutning av en deltagare, med de behöriga myndigheternas uttryckliga samtycke och med minst en månads frist, meddela att det ämnar utesluta kreditinstitutet från deltagande i insättningsgarantisystemet. Insättningar som har gjorts före fristens utgång ska även i fortsättningen vara helt garanterade av insättningsgarantisystemet. Om kreditinstitutet vid fristens utgång inte har uppfyllt sina förpliktelser ska insättningsgarantisystemet utesluta kreditinstitutet.

6. Insättningar som redan har gjorts vid den tidpunkt då ett kreditinstitut utesluts från deltagande i insättningsgarantisystemet ska fortsätta att vara garanterade av det insättningsgarantisystemet.

7. De utsedda myndigheterna ska löpande utöva tillsyn över att insättningsgarantisystem som avses i artikel 1 efterlever detta direktiv.

Tillsyn över gränsöverskridande insättningsgarantisystem ska utövas av företrädare för utsedda myndigheter i de medlemsstater där de anslutna kreditinstituten har godkänts.

8. Medlemsstaterna ska se till att ett insättningsgarantisystem när som helst och på insättningsgarantisystemets begäran erhåller all den information från deltagarna som krävs för att förbereda en återbetalning av insättningar, inklusive märkningar i enlighet med artikel 5.4.

9. Insättningsgarantisystemet ska se till att uppgifterna om insättarnas konton är konfidentiella och skyddas. Behandlingen av sådana uppgifter ska ske i enlighet med direktiv 95/46/EG.

10. Medlemsstaterna ska se till att insättningsgarantisystemet stresstestar sina system och så snart som möjligt informeras om de behöriga myndigheterna upptäcker problem i ett kreditinstitut som kan förväntas leda till att insättningsgarantisystemet måste ingripa.

Sådana tester ska genomföras minst vart tredje år eller oftare i de fall det anses vara lämpligt. Det första testet ska äga rum senast den 3 juli 2017.

Med utgångspunkt i resultaten av stresstesterna ska EBA minst vart femte år utföra inbördes utvärderingar enligt artikel 30 i förordning (EU) nr 1093/2010 för att undersöka motståndskraften hos insättningsgarantisystemen. Insättningsgarantisystemen ska vid utbyte av information med EBA omfattas av kraven som hör samman med den tystnadsplikt som avses i artikel 70 i den förordningen.

11. Insättningsgarantisystemen får endast använda information som krävs för att genomföra testerna av sina system för att utföra dessa stresstester, och informationen får inte lagras längre än vad som är nödvändigt för det syftet.

12. Medlemsstaterna ska se till att deras insättningsgarantisystem har inrättat sunda styrelseformer med möjlighet till insyn. Insättningsgarantisystemen ska varje år upprätta en verksamhetsrapport.

Artikel 5

Kvalificerade insättningar

1. Följande ska inte omfattas av återbetalning från ett insättningsgarantisystem:
 - a) Insättningar som andra kreditinstitut har gjort i eget namn och för egen räkning, om inte annat följer av artikel 7.3 i detta direktiv.
 - b) Kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1 led 118 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - c) Insättningar som härrör från transaktioner i samband med vilka en brottmålsdom för tvättning av pengar har meddelats, enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2005/60/EG.
 - d) Insättningar gjorda av finansiella institut enligt definitionen i artikel 4.1 led 26 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - e) Insättningar gjorda av värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1 led 1 i direktiv 2004/39/EG.
 - f) Insättningar vars kontohavare aldrig har identifierats enligt artikel 9.1 i direktiv 2005/60/EG, när dessa blir indisponibla.

- g) Insättningar gjorda av sådana försäkringsföretag och återförsäkringsföretag som avses i artikel 13.1–13.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG ⁽¹⁾.
- h) Insättningar gjorda av företag för kollektiva investeringar.
- i) Insättningar gjorda av pensionsfonder.
- j) Insättningar gjorda av offentliga myndigheter.
- k) Skuldebrev som kreditinstitut har ställt ut och skulder enligt egna accepter eller egna växlar.
2. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel får medlemsstaterna säkerställa att följande omfattas upp till den garantinivå som fastställs i artikel 6.1:
- a) Innestående insättningar i små eller medelstora företags personliga pensionsförsäkringssystem eller tjänstepensionsplaner.
- b) Innestående insättningar från lokala myndigheter med en årsbudget på högst 500 000 EUR.
3. Medlemsstater får föreskriva att insättningar som i enlighet med nationell rätt endast får frigöras till förmån för kreditinstitutet eller ett annat institut som har insättningen för att betala av ett lån avseende fast egendom är uteslutna från återbetalning från ett insättningsgarantisystem.
4. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut märker kvalificerade insättningar på ett sådant sätt att de omedelbart kan identifieras.

Artikel 6

Garantinivå

1. Medlemsstaterna ska se till att garantinivån för varje insättares sammanlagda insättningar ska vara 100 000 EUR i den händelse insättningarna blir indisponibla.
2. Utöver vad som sägs i punkt 1 ska medlemsstaterna säkerställa att belopp över 100 000 EUR täcks när det gäller följande insättningar under minst tre månader och längst tolv månader efter det att beloppet har krediterats, eller från och med den tidpunkt då det blir rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar:
- a) Insättningar som hänför sig till fastighetstransaktioner som avser privatbostäder.
- b) Insättningar som uppfyller de sociala villkor som fastställs i nationell rätt och som är förknippade med vissa livssituationer för insättaren, såsom giftermål, skilsmässa, pension, uppsägning, övertalighet, invaliditet eller bortgång.
- c) Insättningar som uppfyller de villkor som fastställs i den nationella rätten och baseras på utbetalningar av försäkringar eller ersättningar för skador till följd av brott eller felaktiga domar.
3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 ska inte förhindra medlemsstaterna att behålla eller införa system som skyddar ålderspensions- och pensionsförsäkringsprodukter, förutsatt att sådana system inte enbart omfattar insättningar utan erbjuder full täckning för alla produkter och situationer som är relevanta i detta sammanhang.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att återbetalningar görs antingen
 - a) i valutan i den medlemsstat där insättningsgarantisystemet har sitt säte,
 - b) i valutan i den medlemsstat där kontohavaren är bosatt,
 - c) i euro,
 - d) i kontots valuta, eller
 - e) i valutan i den medlemsstat där kontot finns.

Insättare ska informeras om återbetalningsvalutan.

Om kontots valuta var en annan valuta än utbetalningsvalutan ska den omräkningskurs tillämpas som gällde det datum då den relevanta administrativa myndigheten gör ett konstaterande som avses i artikel 2.1.8 a eller en rättslig myndighet meddelar ett avgörande som avses i artikel 2.1.8 b.

5. Medlemsstater som räknar om det belopp som avses i punkt 1 till sin nationella valuta ska vid omräkningen initialt tillämpa den omräkningskurs som gällde den 3 juli 2015.

Medlemsstaterna får runda av de belopp som omräkningen resulterar i, förutsatt att denna avrundning uppgår till högst 5 000 EUR.

Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket ska medlemsstaterna vart femte år anpassa de täckningsnivåer som omräknats till andra valutor till det belopp som avses i punkt 1 i denna artikel. Medlemsstaterna ska efter samråd med kommissionen anpassa täckningsnivåerna vid en tidigare tidpunkt i händelse av oförutsedda händelser som valutafluktuationer.

6. Det belopp som avses i punkt 1 ska regelbundet och minst vart femte år omprövas av kommissionen. Om lämpligt ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna ett förslag till ett direktiv om justering av det belopp som avses i punkt 1, med hänsyn tagen särskilt till utvecklingen inom banksektorn samt den ekonomiska och monetära situationen i unionen. Den första omprövningen ska inte ske förrän den 3 juli 2020 såvida oförutsedda händelser inte kräver en tidigare översyn.

7. Kommissionen ska ges befogenhet att åtminstone vart femte år anta delegerade akter enligt artikel 18 för att anpassa beloppet som avses i punkt 6 i enlighet med inflationen i unionen på grundval av förändringar sedan den senaste justeringen i det harmoniserade konsumentprisindex som offentliggörs av kommissionen.

Artikel 7

Fastställande av återbetalningsbart belopp

1. Den gräns som avses i artikel 6.1 ska tillämpas på de sammanlagda insättningarna i samma kreditinstitut oavsett antalet insättningar, valuta och lokalisering inom unionen.
2. Varje insättares andel i ett gemensamt konto ska tas med i beräkningen av den gräns som avses i artikel 6.1.

Om särskilda bestämmelser saknas, ska ett sådant konto delas lika mellan insättarna.

Medlemsstater får besluta att insättningar till ett konto som disponeras av två eller flera personer som är medlemmar i ett bolag, en sammanslutning eller en gruppering av liknande natur som inte är en juridisk person, kan läggas samman och behandlas som om de hade gjorts av en enda insättare vid beräkningen av den gräns som anges i artikel 6.1.

3. Om inte insättaren är faktiskt berättigad till de belopp som finns inestående på ett konto, ska den person som är faktiskt berättigad täckas av garantin, förutsatt att den personen har blivit identifierad eller kan identifieras före det datum då en relevant administrativ myndighet gör ett konstaterande som avses i artikel 2.1.8 a eller en rättslig myndighet meddelar ett avgörande som avses i artikel 2.1.8 b. Om flera personer är faktiskt berättigade ska, då de gränser som anges i artikel 6.1 beräknas, hänsyn tas till vars och ens andel enligt de för förvaltningen av insättningarna gällande arrangemangen.

4. Referensdatumet för beräkning av det återbetalningsbara beloppet ska vara det datum då en relevant administrativ myndighet gör ett konstaterande som avses i artikel 2.1.8 a eller en rättslig myndighet meddelar ett avgörande som avses i artikel 2.1.8 b. Insättares skyldigheter gentemot kreditinstitutet ska inte beaktas vid beräkning av det återbetalningsbara beloppet.

5. Medlemsstaterna får besluta att insättares skyldigheter gentemot kreditinstitutet ska beaktas vid beräkning av det återbetalningsbara beloppet om de har förfallit till betalning senast det datum då en relevant administrativ myndighet gör ett konstaterande som avses i artikel 2.1.8 a eller en rättslig myndighet meddelar ett avgörande som avses i artikel 2.1.8 b i den mån kvittning är möjlig enligt de lag- och avtalsbestämmelser som reglerar avtalet mellan kreditinstitutet och insättaren.

Kreditinstitutet ska före ingåendet av avtalet informera insättarna om de fall där deras skyldigheter gentemot kreditinstitutet beaktas vid beräkning av det återbetalningsbara beloppet.

6. Medlemsstaterna ska se till att insättningsgarantisystem när som helst kan begära information från kreditinstitutet om storleken på varje insättares sammanlagda kvalificerade insättningsbelopp.

7. Upplupen ränta på insättningar som inte har krediterats det datum då en relevant administrativ myndighet gör ett konstaterande som avses i artikel 2.1.8 a eller en rättslig myndighet meddelar ett avgörande som avses i artikel 2.1.8 b ska ersättas av insättningsgarantisystemet. Den nivå som fastställs i artikel 6.1 ska inte överskridas.

8. Medlemsstaterna får besluta att vissa kategorier av insättningar som har ett i nationell rätt fastställt socialt syfte och för vilka en tredje part har gett en garanti i enlighet med bestämmelserna om statligt stöd inte ska beaktas vid aggregering av en insättares insättningar hos samma kreditinstitut i enlighet med vad som avses i punkt 1 denna artikel. I sådana fall ska den tredje partens garanti begränsas till den garantinivå som avses i artikel 6.1.

9. Om kreditinstitut i enlighet med nationell rätt får använda sig av olika varumärken i enlighet med vad som fastställs i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/95/EG⁽¹⁾ ska medlemsstaten säkerställa att insättare får tydlig information om att kreditinstitutet använder sig av olika varumärken och att den garantinivå som avses i artikel 6.1, 6.2 och 6.3 i det här direktivet är tillämplig på insättares sammanlagda insättningar hos kreditinstitutet. Informationen ska ingå i den information som ges till insättare i enlighet med artikel 16 i, och bilaga 1 till det här direktivet.

Artikel 8

Återbetalning

1. Insättningsgarantisystem ska säkerställa att det återbetalningsbara beloppet finns tillgängligt inom sju arbetsdagar från det datum då en relevant administrativ myndighet gör ett konstaterande som avses i artikel 2.1.8 a eller en rättslig myndighet meddelar ett avgörande som avses i artikel 2.1.8 b.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/95/EG av den 22 oktober 2008 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (EUT L 299, 8.11.2008, s. 25).

2. Medlemsstaterna får dock under en övergångsperiod fram till den 31 december 2023 fastställa följande återbetalningsperioder upp till:

- a) 20 arbetsdagar till och med den 31 december 2018.
- b) 15 arbetsdagar från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 december 2020.
- c) 10 arbetsdagar från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2023.

3. Medlemsstaterna får besluta att insättningar som avses i artikel 7.3 ska omfattas av en längre återbetalningsperiod, som inte överstiger tre månader från det datum då en relevant administrativ myndighet gör ett konstaterande som avses i artikel 2.1.8 a eller en rättslig myndighet meddelar ett avgörande som avses i artikel 2.1.8 b.

4. Under övergångsperioden till och med den 31 december 2023 ska insättningsgarantisystemen, om de inte kan göra det återbetalningsbara beloppet tillgängligt inom sju arbetsdagar, säkerställa att insättare har tillgång till ett lämpligt belopp av sina garanterade insättningar för att täcka levnadsomkostnader inom fem arbetsdagar efter begäran.

Insättningsgarantisystem får endast ge tillgång till det lämpliga beloppet som avses i första stycket på grundval av de uppgifter som lämnas av insättningsgarantisystemet eller kreditinstitutet.

Det lämpliga beloppet som avses i första stycket ska dras av från det återbetalningsbara belopp som avses i artikel 7.

5. Återbetalning enligt vad som avses i punkterna 1 och 4 får skjutas upp

- a) om det är ovisst om en person har rätt till återbetalningen, eller om insättningen är föremål för en rättstvist,
- b) om insättningen är föremål för restriktiva åtgärder som införts av nationella regeringar eller internationella organ,
- c) genom undantag från punkt 9 i denna artikel om inga transaktioner som avser insättningen har förekommit under de senaste 24 månaderna (kontot är vilande),
- d) om det belopp som ska återbetalas anses utgöra en del av ett tillfälligt högt tillgodohavande i enlighet med vad som fastställs i artikel 6.2, eller
- e) om det belopp som ska återbetalas ska betalas ut av värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem i enlighet med artikel 14.2.

6. Det återbetalningsbara beloppet ska göras tillgängligt utan att det krävs en begäran till insättningsgarantisystemet. Kreditinstitutet ska härvidlag översända nödvändig information om insättningar och insättare så snart som insättningsgarantisystemet begär detta.

7. All skriftväxling mellan insättningsgarantisystemet och insättaren ska vara

- a) på det av unionsinstitutionernas officiella språk som det kreditinstitut som innehar den garanterade insättningen använder i skriftväxlingen med insättaren, eller
- b) på det officiella språket eller språken i den medlemsstat där den insättning som garanteras är gjord.

Om ett kreditinstitut bedriver direkt verksamhet i en annan medlemsstat utan att ha upprättat en filial, ska informationen tillhandahållas på det språk som insättaren valt då kontot öppnades.

8. Om en insättare eller en annan person som har anspråk på det belopp som finns inestående på ett konto har anklagats för ett brott som har direkt eller indirekt samband med tvättning av pengar enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2005/60/EG, kan insättningsgarantisystemet tillfälligt inhibera alla betalningar till den berörda insättaren i väntan på domstolens dom, oavsett den tidsfrist som fastställs i punkt 1 i den här artikeln.

9. Ingen återbetalning ska ske när det inte förekommit några transaktioner som avser insättningen under de senaste 24 månaderna och insättningens värde är lägre än de administrativa kostnader som skulle uppstå för insättningsgarantisystemet genom en sådan återbetalning.

Artikel 9

Krav mot insättningsgarantisystem

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att insättarens rätt till kompensation innebär att insättaren har möjlighet att föra talan mot insättningsgarantisystemet.

2. Utan att det påverkar de rättigheter som insättare har enligt nationell rätt ska det insättningsgarantisystem som inom ramen för en garanti och nationella bestämmelser betalar ut belopp vara berättigade att vid likvidations- eller rekonstruktionsförfaranden träda i insättarnas ställe för ett belopp som motsvarar det systemen har betalat ut till insättare. Om ett insättningsgarantisystem gör utbetalningar inom ramen för ett resolutionsförfarande, inbegripet vid tillämpning av resolutionsverktyg eller vid utövande av resolutionsbefogenheter i enlighet med artikel 11, ska insättningsgarantisystemet ha en fordran mot det berörda kreditinstitutet motsvarande det belopp som det betalat ut. Denna fordran ska i den nationella rätt som styr normala insolvensförfaranden enligt definitionen i direktiv 2014/59/EU ha samma prioritet som garanterade insättningar.

3. Medlemsstater får begränsa den tid inom vilken insättare, vars insättningar inte återbetalts eller erkänts av insättningsgarantisystemet inom de tidsfrister som anges i artikel 8.1 och 8.3, kan kräva återbetalning av sina insättningar.

Artikel 10

Finansiering av insättningsgarantisystem

1. Medlemsstaterna ska se till att insättningsgarantisystemen förfogar över lämpliga system för att fastställa sina potentiella skyldigheter. Insättningsgarantisystemens tillgängliga finansiella medel ska stå i proportion till de skyldigheterna.

Insättningsgarantisystemens tillgängliga finansiella medel utgörs av avgifter som ska betalas minst årligen av deltagarna i systemet. Finansiering genom andra källor är dock möjlig.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de tillgängliga finansiella medlen i ett insättningsgarantisystem senast den 3 juli 2024 åtminstone når upp till en målnivå på 0,8 % av beloppet på dess deltagares garanterade insättningar.

Om den finansiella styrkan inte når upp till målnivån ska betalningen av avgifter återupptas minst till dess att målnivån har uppnåtts igen.

Om, efter det att målnivån initialt har uppnåtts, de tillgängliga finansiella medlen har minskat till mindre än två tredjedelar av målnivån ska det regelbundna avgiften uppgå till en nivå som gör det möjligt att uppnå målnivån inom sex år.

Vid fastställandet av den regelbundna avgiften ska vederbörlig hänsyn tas till fasen i konjunkturcykeln och till den påverkan som konjunkturförstärkande avgifter kan ha när årsavgifterna fastställs inom ramen för denna artikel.

Medlemsstaterna får förlänga den inledande tidsperiod som avses i första stycket med högst fyra år om det genom insättningsgarantisystemen har gjorts sammanlagda utbetalningar som är högre än 0,8 % av de garanterade insättningarna.

3. De tillgängliga finansiella medel som ska tas med i beräkningen för att nå målnivån kan innefatta betalningsåtaganden. Den totala andelen av betalningsåtaganden ska inte överstiga 30 % av totalbeloppet för de tillgängliga finansiella medel som anskaffats i enlighet med denna artikel.

I syfte att säkerställa konsekvent tillämpning av detta direktiv ska EBA utfärda riktlinjer om betalningsåtaganden.

4. Trots vad som sägs i punkt 1 i denna artikel får en medlemsstat, i syfte att uppfylla sina skyldigheter enligt den punkten, skaffa fram de tillgängliga finansiella medlen genom de obligatoriska bidragen som betalas in av kreditinstitut till befintliga system för obligatoriska bidrag som inrättats av en medlemsstat på dess territorium för att täcka kostnader som kan kopplas till systemrisk, fallissemang och resolution av institut.

Insättningsgarantisystemen ska ha rätt till ett belopp som är lika stort som beloppet för sådana bidrag upp till målnivån i punkt 2 i den här artikeln, som medlemsstaten på begäran omedelbart kommer att ställa till de insättningsgarantisystemens förfogande för användning uteslutande för de syften som fastställs i artikel 11.

Insättningsgarantisystemen har endast rätt till detta belopp om den behöriga myndigheten anser att de inte kan ta ut extra avgifter från sina deltagare. Insättningsgarantisystemet ska återbetala det beloppet genom avgifter från sina deltagare i enlighet med artikel 10.1 och 10.2.

5. Bidrag till finansieringsarrangemang för resolution enligt avdelning VII i direktiv 2014/59/EU, inbegripet de tillgängliga finansiella medel som ska tas med i beräkningen för att nå den målnivå för finansieringsarrangemangen för resolution som avses i artikel 102.1 i direktiv 2014/59/EU, ska inte räknas in när det gäller målnivån.

6. Genom undantag från punkt 2 får medlemsstaterna i motiverade fall och efter godkännande från kommissionen tillåta en lägre minsta målnivå än den målnivå som anges i punkt 2, under förutsättning att följande villkor uppfylls:

- a) Minskningen grundar sig på ett antagande att det är osannolikt att en betydande del av de tillgängliga finansiella medlen kommer att tas i anspråk för andra åtgärder för att skydda garanterade insättare än sådana som fastställs i artikel 11.2 och 11.6.
- b) Banksektorn i vilken de till insättningsgarantisystemet anslutna kreditinstituten är verksamma är mycket koncentrerad och kännetecknas av att en stor andel tillgångar innehas av ett litet antal kreditinstitut eller bankkoncerner som är föremål för övervakning på koncernnivå och som med tanke på deras storlek sannolikt kommer att bli föremål för ett resolutionsförfarande vid ett eventuellt fallissemang.

Den reviderade målnivån ska inte vara lägre än 0,5 % av garanterade insättningar.

7. Insättningsgarantisystemens finansiella medel ska placeras med låg risk och tillräcklig diversifiering.

8. Om ett insättningsgarantisystems finansiella medel inte är tillräckliga för att ersätta insättare då insättningar blivit indisponibla ska deltagarna i systemet erlagga extra avgifter på högst 0,5 % av deras garanterade insättningar per kalenderår. Insättningsgarantisystem får under exceptionella omständigheter med den behöriga myndighetens samtycke kräva högre avgifter.

Den behöriga myndigheten får helt eller delvis skjuta upp ett kreditinstituts betalning av extraordinär ex post-bidrag till insättningsgarantisystemen om bidragen skulle äventyra kreditinstitutets likviditet eller solvens. Ett sådant uppskjutande ska beviljas på högst sex månader men får förlängas på begäran av kreditinstitutet. Bidragen som skjutits upp enligt denna punkt ska betalas då sådan betalning inte längre äventyrar kreditinstitutets likviditet eller solvens.

9. Medlemsstaterna ska se till att insättningsgarantisystemen förfogar över lämplig alternativ finansiering för att med kort varsel kunna erhålla finansiering för att kunna tillgodose de fordringar som ställs på dessa insättningsgarantisystem.

10. Medlemsstaterna ska senast den 31 mars varje år informera EBA om vilket belopp som garanterade insättningar uppgår till i medlemsstaten och de tillgängliga finansiella medel som deras insättningsgarantisystem den 31 december föregående år förfogade över.

Artikel 11

Användning av medel

1. De finansiella medel som avses i artikel 10 ska i första hand användas för att ersätta insättare i enlighet med detta direktiv.

2. De finansiella medlen i insättningsgarantisystemet ska användas för att finansiera resolution av kreditinstitut i enlighet med artikel 109 i direktiv 2014/59/EU. Resolutionsmyndigheten ska, efter att ha hört insättningsgarantisystemet, fastställa det belopp som insättningsgarantisystemets ansvar omfattas av.

3. Medlemsstaterna får tillåta ett insättningsgarantisystem att använda tillgängliga finansiella medel för alternativa åtgärder i syfte att undvika kreditinstitutfallissemang förutsatt att följande villkor uppfylls:

a) Resolutionsmyndigheten har inte vidtagit någon resolutionsåtgärd i enlighet med artikel 32 i direktiv 2014/59/EU.

b) Insättningsgarantisystemet har lämpliga system och förfaranden på plats för att välja och genomföra alternativa åtgärder och övervaka därmed förbundna risker.

c) Kostnaden för åtgärderna överstiger inte kostnaden för att fullgöra insättningsgarantisystemets i lagstiftning eller avtal fastställda mandat.

d) Insättningsgarantisystemets alternativa åtgärder är kopplade till vissa skyldigheter för det kreditinstitut som mottar stödet, bland annat att underställa sig skärpt riskövervakning och mer omfattande kontroller från insättningsgarantisystemets sida.

e) Insättningsgarantisystemets alternativa åtgärder är kopplade till åtaganden för det kreditinstitut som mottar stödet i syfte att säkra tillgång till garanterade insättningar.

f) Den behöriga myndigheten har bedömt att de anslutna kreditinstituten har tillräcklig betalningsförmåga när det gäller den extra avgiftsinbetalning som nämns i punkt 5 i denna artikel.

Insättningsgarantisystemet ska samråda med resolutionsmyndigheten och den behöriga myndigheten om de åtgärder och de villkor som gäller för kreditinstitutet.

4. Alternativa åtgärder som avses i punkt 3 i den här artikeln ska inte tillämpas om den behöriga myndigheten, efter att ha hört resolutionsmyndigheten, anser att de villkor för resolutionsåtgärder som fastställs i artikel 27.1 i direktiv 2014/59/EU uppfylls.

5. Om tillgängliga finansiella medel används i enlighet med punkt 3 i denna artikel ska anslutna kreditinstitut omedelbart tillhandahålla insättningsgarantisystemet de medel som använts för de alternativa åtgärderna, vid behov i form av extraordinära avgifter, i följande fall:

a) Om det blir nödvändigt att betala ut insättningsersättning till kontohavarna och insättningsgarantisystemets finansiella medel understiger två tredjedelar av målnivån.

- b) Om de tillgängliga finansiella medlen understiger 25 % av målnivån.

6. Medlemsstaterna får besluta att tillgängliga finansiella medel också får användas för att finansiera åtgärder för att bevara insättares tillgång till garanterade insättningar, inbegripet överföring av tillgångar och skulder samt överföring av insättningskunder i samband med nationella insolvensförfaranden, förutsatt att de kostnader som bärs av insättningsgarantisystemet inte överstiger nettobeloppet för ersättning till de insättare som garanteras i det berörda kreditinstitutet.

Artikel 12

Utlåning mellan insättningsgarantisystem

1. Medlemsstaterna får tillåta insättningsgarantisystem att ge lån till andra insättningsgarantisystem inom unionen på frivillig basis förutsatt att följande villkor uppfylls:
 - a) Det låntagande insättningsgarantisystemet kan inte fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 9.1 på grund av avsaknad av tillgängliga finansiella medel enligt artikel 10.
 - b) Det låntagande insättningsgarantisystemet har tillämpat de extra bidrag som avses i artikel 10.8.
 - c) Det låntagande insättningsgarantisystemet tar på sig det rättsliga ansvaret för att de lånade medlen används för att betala fordringar enligt artikel 9.1.
 - d) Det låntagande insättningsgarantisystemet omfattas för närvarande inte av skyldighet att betala tillbaka ett lån till andra insättningsgarantisystem enligt denna artikel.
 - e) Det låntagande insättningsgarantisystemet uppger det belopp som krävs.
 - f) Det totala belopp som upplånats får uppgå till högst 0,5 % av de garanterade insättningarna i det låntagande insättningsgarantisystemet.
 - g) Det låntagande insättningsgarantisystemet underrättar omgående EBA och anger på vilket sätt de villkor som anges i denna punkt uppfylls och det belopp som begärs.
2. Följande villkor ska gälla för lånet:
 - a) Det låntagande insättningsgarantisystemet måste betala tillbaka lånet inom fem år. Lånet kan återbetalas genom årliga avbetalningar. Ränta ska utgå först vid återbetalningen.
 - b) Räntan måste sättas så att den motsvarar minst den utlåningsfacilitet som tillämpas av Europeiska centralbanken under kredittiden.
 - c) Det utlånande insättningsgarantisystemet måste informera EBA om ingående räntesats och lånets löptid.
3. Medlemsstaterna ska se till att de avgifter som tas ut av det låntagande insättningsgarantisystemet är tillräckliga för att återbeta det belopp som lånats och återupprätta målnivån så snart som möjligt.

Artikel 13

Beräkning av avgifter till insättningsgarantisystem

1. De avgifter till insättningsgarantisystem som avses i artikel 10 ska baseras på beloppet på respektive deltagares garanterade insättningar och risknivå.

Medlemsstaterna får föreskriva lägre bidrag för kreditmarknadssektorer med särskilt låg risk som regleras i nationell rätt.

Medlemsstater får besluta att deltagare i ett institutionellt skyddssystem ska betala lägre avgifter till insättningsgarantisystemet.

Medlemsstaterna får tillåta att den centrala företagsenheten och alla kreditinstitut som är permanent underställda denna centrala företagsenhet som avses i artikel 10.1 i förordning (EU) nr 575/2013 som helhet omfattas av den gruppbaseade riskviktning som har fastställts för den centrala företagsenheten och dess underställda kreditinstitut.

Medlemsstaterna får besluta att kreditinstitut ska betala en minimiavgift, oavsett beloppet på deras garanterade insättningar.

2. Insättningsgarantisystemen får använda sina egna riskbaserade metoder för att fastställa och beräkna sina deltagares riskbaserade avgifter. Avgifterna ska stå i proportion till deltagarnas risk och i rimlig utsträckning beakta riskprofilen för de olika affärsmodellerna. De metoderna får även beakta balansräkningens tillgångssida, och riskindikatorer såsom kapitaltäckning, tillgängskvalitet och likviditet.

Varje metod ska godkännas av den behöriga myndigheten i samarbete med den utsedda myndigheten. EBA ska informeras om de godkända metoderna.

3. För att säkerställa konsekvent tillämpning av detta direktiv ska EBA senast den 3 juli 2015 utfärda riktlinjer enligt artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 om närmare angivande av metoderna för beräkning av avgifterna till insättningsgarantisystem i överensstämmelse med punkterna 1 och 2 i den här artikeln.

Den ska i synnerhet inbegripa en beräkningsformel, specifika indikatorer, riskklasser för deltagare, tröskelvärden för specifika riskklassers riskviktning och andra nödvändiga aspekter.

Senast den 3 juli 2017 och minst vart femte år därefter ska EBA se över riktlinjerna för de riskbaserade eller de alternativa riskbaserade metoder som insättningsgarantisystemen tillämpar.

Artikel 14

Samarbete inom unionen

1. Insättningsgarantisystem ska omfatta insättare hos filialer som upprättats av deras medlemskreditinstitut i andra medlemsstater.

2. Insättare i filialer som upprättats av kreditinstitut i en annan medlemsstat ska ersättas av ett insättningsgarantisystem i värdmedlemsstaten för det i hemmedlemsstaten befintliga insättningsgarantisystemets räkning. Värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska göra återbetalningar i enlighet med instruktioner från hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem. Värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska inte ha någon ansvarsskyldighet vad gäller åtgärder som vidtagits i enlighet med instruktioner från hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem. Hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska tillhandahålla de medel som krävs före utbetalningen och kompensera värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem för alla kostnader som det ådragit sig.

Värdmedlemsstatens insättningsgarantisystem ska även informera berörda insättare för hemmedlemsstatens insättningsgarantisystems räkning och vara berättigad till att erhålla skriftväxling från dessa insättare för hemmedlemsstatens insättningsgarantisystems räkning.

3. Om ett kreditinstitut upphör att delta i ett insättningsgarantisystem och går över till ett annat insättningsgarantisystem ska de avgifter som betalats in under de senaste tolv månaderna före det att kreditinstitutet dragit sig ur systemet, med undantag för de extra avgifterna enligt artikel 10.8, överföras till det andra insättningsgarantisystemet. Detta gäller inte om ett kreditinstitut utesluts från ett insättningsgarantisystem enligt artikel 4.5.

Om en del av ett kreditinstituts verksamhet överförs till en annan medlemsstat och således börjar omfattas av ett annat insättningsgarantisystem ska de avgifter som det kreditinstitutet betalat in under de senaste tolv månaderna före överföringen, med undantag för de extra avgifterna i enlighet med artikel 10.8, överföras till det andra insättningsgarantisystemet i proportion till beloppet av de överförda garanterade insättningarna.

4. Medlemsstaterna ska se till att hemmedlemsstatens insättningsgarantisystem utbyter information enligt artikel 4.7 eller 4.8 och 4.10 med systemen i värdmedlemsstaten. De begränsningar som fastställs i den artikeln gäller.

Om ett kreditinstitut har för avsikt att övergå från ett insättningsgarantisystem till ett annat i enlighet med detta direktiv ska det anmäla en sådan avsikt minst sex månader i förväg. Under den perioden är kreditinstitutet fortfarande skyldigt att betala avgifter till sitt ursprungliga insättningsgarantisystem i enlighet med artikel 10 både när det gäller förhands- och efterhandsfinansiering.

5. För att underlätta ett effektivt samarbete mellan insättningsgarantisystem, framför allt vad gäller den här artikeln och artikel 12, ska insättningsgarantisystemen eller, i tillämpliga fall, de utsedda myndigheterna upprätta skriftliga samarbetsavtal. Sådana avtal ska beakta de krav som fastställs i artikel 4.9.

Den utsedda myndigheten ska underrätta EBA om förekomsten av och innehållet i sådana avtal och EBA kan avge yttranden om sådana avtal i enlighet med artikel 34 i förordning (EU) nr 1093/2010. Om utsedda myndigheter eller insättningsgarantisystem inte kan nå en överenskommelse eller det uppstår oenighet i fråga om tolkningen av ett avtal får endera parten hänskjuta frågan till EBA i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010 och EBA ska agera i enlighet med den artikeln.

Avsaknaden av sådana avtal ska inte påverka insättares fordringar enligt artikel 9.1 eller kreditinstituts fordringar enligt punkt 3 i denna artikel.

6. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga förfaranden inrättas så att insättningsgarantisystemen kan utbyta information och kommunicera effektivt med andra insättningsgarantisystem, sina anslutna kreditinstitut, de relevanta behöriga och utsedda myndigheterna inom deras egen jurisdiktion och med andra myndigheter, om så krävs på ett gränsöverskridande sätt.

7. EBA, de behöriga och de utsedda myndigheterna ska samarbeta med varandra och utöva sina befogenheter i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv och förordning (EU) nr 1093/2010.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och EBA om vilken myndighet som är deras utsedda myndighet senast den 3 juli 2015.

8. EBA ska samarbeta med Europeiska systemrisknämnden (ESRB) som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 ⁽¹⁾ när det gäller systemriskanalys för insättningsgarantisystem.

Artikel 15

Kreditinstituts filialer i tredjeland

1. Medlemsstaterna ska kontrollera att filialer som har inrättats på deras territorium av ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför unionen har ett skydd som motsvarar det som föreskrivs i detta direktiv.

Om skyddet inte är likvärdigt kan medlemsstaterna, om inte annat följer av artikel 47.1 i direktiv 2013/36/EU, kräva att de filialer som har inrättats av ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför unionen ska ansluta sig till ett inom medlemsstatens territorium existerande insättningsgarantisystem.

När medlemsstaterna genomför den kontroll som föreskrivs i första stycket i denna punkt ska de åtminstone kontrollera att insättarna åtnjuter samma garantinivå och räckvidd för skyddet som föreskrivs i detta direktiv.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd (EUT L 331, 15.12.2010, s. 1).

2. Varje filial som har inrättats av ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför unionen och som inte är deltagare i en medlemsstats insättningsgarantisystem ska tillhandahålla all relevant information om de åtgärder som har vidtagits för att garantera insättningar från personer som redan har gjort eller avser att göra insättningar i denna filial.

3. Den information som avses i punkt 2 ska på det sätt som anges i nationell rätt göras tillgänglig på det språk som insättaren och kreditinstitutet enades om när kontot öppnades eller på det eller de officiella språken i den medlemsstat där filialen inrättas; informationen ska vara klar och lätt att förstå.

Artikel 16

Information till insättare

1. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet ger personer som redan har gjort eller avser att göra insättningar tillgång till den information som behövs för att avgöra vilka insättningsgarantisystem som institutet och dess filialer är anslutna till inom unionen. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet underrättar personer som redan har gjort eller avser att göra insättningar om de tillämpliga undantagen från insättningsgarantisystemets skydd.

2. Innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås ska insättarna ges den information som avses i punkt 1. De ska bekräfta mottagandet av informationen. Det formulär som återges i bilaga I ska användas i det avseendet.

3. Bekräftelse på att insättningarna är ersättningsberättigande ska tillhandahållas på kontoutdraget till insättarna, inbegripet en hänvisning till informationsbladet i bilaga I. Det relevanta insättningsgarantisystemets webbplats ska också anges på informationsbladet. Informationsbladet i bilaga I ska minst en gång om året tillhandahållas insättaren.

Insättningsgarantisystemets webbplats ska innehålla all nödvändig information för insättarna, särskilt information om reglerna för förfarandet och villkoren för insättningsgarantier i enlighet med detta direktiv.

4. Den information som föreskrivs i punkt 1 ska på det sätt som anges i nationell rätt göras tillgänglig på det språk som insättaren och kreditinstitutet enades om när kontot öppnades eller på det eller de officiella språken i den medlemsstat där en filial inrättas.

5. Medlemsstaterna ska begränsa användningen i reklam av den information som avses i punkterna 1, 2 och 3 till en saklig hänvisning till det insättningsgarantisystem som garanterar den produkt som reklamen hänför sig till och till all ytterligare information som krävs i nationell rätt.

Sådan information kan innebära en faktaredogörelse av hur insättningsgarantisystemet fungerar men får inte innehålla uppgift om obegränsad garanti av insättningar.

6. I händelse av fusion, omvandling av dotterbolag till filialer eller liknande åtgärder ska insättarna underrättas minst en månad före det att åtgärden får laga kraft om den behöriga myndigheten inte tillåter en kortare tidsfrist som motiveras av företagshemligheter eller finansiell stabilitet.

Insättarna ska ges en period på tre månader efter det att sammanslagningen eller omvandlingen eller liknande åtgärder har meddelats så att de ges möjlighet att ta ut eller överföra sina kvalificerade insättningar till ett annat kreditinstitut, inklusive all upplupen ränta och alla förmåner som förvärvats, utan att drabbas av någon sanktion, i den mån de överskrider garantinivån enligt artikel 6 vid tidpunkten för åtgärden.

7. Medlemsstaterna ska se till att om ett kreditinstitut lämnar eller utesluts från ett insättningsgarantisystem ska detta kreditinstitut inom en månad ha underrättat sina insättare om detta.

8. Om en insättare använder sig av nätbaserade banktjänster får den information som ska tillhandahållas enligt detta direktiv förmedlas elektroniskt. Om insättaren kräver det ska denne underrättas om detta i pappersform.

Artikel 17

Förteckning över auktoriserade kreditinstitut

1. Medlemsstaterna ska se till att behöriga myndigheter när de anmäler auktorisationer i enlighet med artikel 20.1 i direktiv 2013/36/EU till EBA anger vilket insättningsgarantisystem kreditinstitutet är anslutet till.
2. När EBA offentliggör och uppdaterar förteckningen över auktoriserade kreditinstitut i enlighet med artikel 20.2 i direktiv 2013/36/EU ska myndigheten ange vilket insättningsgarantisystem kreditinstitutet är anslutet till.

Artikel 18

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Befogenheten att anta delegerade akter som avses i artikel 6.7 ska ges till kommissionen tills vidare.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 6.7 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artikel 6.7 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 19

Övergångsbestämmelser

1. I de fall då vissa insättningar eller kategorier av insättningar eller andra instrument inte längre omfattas helt eller delvis av insättningsgarantisystem efter det att detta direktiv eller direktiv 2009/14/EG införlivats med nationell rätt får medlemsstaterna tillåta att insättningar och andra instrument som har en ursprunglig förfallodag garanteras fram till och med deras ursprungliga förfallodag om de gjordes eller ställdes ut före den 2 juli 2014.
2. Medlemsstaterna ska se till att insättarna underrättas om vilka insättningar eller kategorier av insättningar eller andra instrument som inte längre kommer att omfattas av ett insättningsgarantisystem från och med den 3 juli 2015.
3. Fram till dess att målnivån initialt har uppnåtts kan medlemsstaterna tillämpa tröskelvärdena i artikel 11.5 i förhållande till de tillgängliga finansiella medlen.
4. Med undantag från artikel 6.1 får medlemsstater vilka den 1 januari 2008 angav en täckningsnivå mellan 100 000 EUR och 300 000 EUR besluta att åter tillämpa den högre täckningsnivån fram till och med den 31 december 2018. I det fallet ska kreditinstitutens målnivå och bidrag anpassas i motsvarande grad.
5. Senast den 3 juli 2019 ska kommissionen lägga fram en rapport och vid behov ett lagstiftningsförslag till Europaparlamentet och rådet om hur insättningsgarantisystem som är verksamma i unionen får samarbeta inom ett europeiskt system för att förhindra att risker uppstår genom gränsöverskridande verksamhet och skydda insättningarna mot sådana risker.

6. Senast den 3 juli 2019 ska kommissionen med hjälp av EBA lägga fram en rapport till Europaparlamentet och rådet om hur långt genomförandet av detta direktiv kommit. Den rapporten bör framför allt behandla följande:

- a) Målnivån på grundval av garanterade insättningar, med en utvärdering av huruvida den angivna procentsatsen är lämplig, med beaktande av tidigare fallerade kreditinstitut i unionen.
- b) Effekterna av alternativa åtgärder som används i enlighet med artikel 11.3 på skyddet för insättare och överensstämmelse med de ordnade likvidationsförfarandena inom banksektorn.
- c) Effekterna för mångfalden inom bankväsendet.
- d) Hur lämplig den nuvarande täckningsnivån för insättare är.
- e) En bedömning av huruvida de frågor som avses i detta stycke har behandlats på ett sätt som innebär att insättarskyddet upprätthålls.

Senast den 3 juli 2019 ska EBA rapportera till kommissionen om beräkningsmodeller och deras relevans för deltagarnas affärsrisk. EBA ska vid rapporteringen i rimlig utsträckning beakta riskprofilen för de olika affärsmodellerna.

Artikel 20

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1–4, 5.1 d–k, 5.2, 5.3 och 5.4 6.2–6.7, 7.4–7.9, 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.7 och 8.9, 9.2 och 9.3, 10–16, 18 och 19 och bilaga I senast den 3 juli 2015. De ska senast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

Medlemsstaterna ska senast den 31 maj 2016 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 8.4.

Om de utsedda myndigheterna, efter en ingående prövning, konstaterar att ett insättningsgarantisystem ännu inte kan följa artikel 13 senast den 3 juli 2015, ska berörda lagar och andra författningar sättas i kraft senast den 31 maj 2016.

När en medlemsstat antar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till de direktiv som upphävs genom detta direktiv ska anses som hänvisningar till detta direktiv. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 21

Upphävande

Direktiv 94/19/EG, ändrat genom de direktiv som anges i bilaga II, ska upphöra att gälla från och med den 4 juli 2019, utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter i fråga om tidsgränserna för införlivandet i nationell lagstiftning och datumen för tillämpning av de direktiv som anges i bilaga II.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga III.

Artikel 22

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 5.1 a, b och c, 6.1, 7.1, 7.2 och 7.3, 8.8 och 9.1 och 17 ska tillämpas från och med den 4 juli 2015.

Artikel 23

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 16 april 2014.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

D. KOURKOULAS

Ordförande

BILAGA I

INFORMATION TILL INSÄTTARE

Grundläggande information om skydd för insättningar	
Insättningar i [namn på kreditinstitut] skyddas av:	[namn på insättningsgarantisystem] ⁽¹⁾
Skyddets begränsning:	100 000 EUR per insättare per kreditinstitut ⁽²⁾ [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro] [i tillämpliga fall:] Följande varumärken ingår i kreditinstitutet [ersätt med alla varumärken som bedriver verksamhet inom ramen för samma tillstånd].
Om du har fler insättningar hos samma kreditinstitut:	Alla dina insättningar hos samma kreditinstitut läggs samman och det sammanlagda beloppet omfattas av gränsen på 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro] ⁽²⁾ .
Om du har ett gemensamt konto tillsammans med andra personer:	Gränsen på 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro] gäller för varje insättare separat ⁽²⁾ .
Ersättningsperiod om kreditinstitutet fallerar:	7 arbetsdagar ⁽⁴⁾ [ersätt med annan tidsfrist i tillämpliga fall]
Valuta:	Ersättning ges i euro [byt ut mot annan valuta i tillämpliga fall]
Kontakt:	[kontaktuppgifter för insättningsgarantisystem (adress, telefon, e-post etc.)]
Ytterligare information:	[insättningsgarantisystemets webbplats]
Insättarens bekräftelse av mottagandet:	

Ytterligare information (gäller allt nedan eller delar därav)

⁽¹⁾ System som ansvarar för skyddet av din insättning

[Endast i tillämpliga fall:] Din insättning täcks av ett avtalsreglerat system som är officiellt erkänt som ett insättningsgarantisystem. Om ditt kreditinstitut blir insolvent kommer dina insättningar att återbetalas med upp till 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro].

[Endast i tillämpliga fall:] Ditt kreditinstitut ingår i ett institutionellt skyddssystem som är officiellt erkänt som ett insättningsgarantisystem. Detta innebär att alla institut som deltar i detta system stöder varandra för att undvika insolvens. Om insolvens uppstår kommer dina insättningar att återbetalas med upp till 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro].

[Endast i tillämpliga fall:] Din insättning täcks av ett lagstadgat insättningsgarantisystem och ett avtalsreglerat insättningsgarantisystem. Om ditt kreditinstitut blir insolvent kommer dina insättningar under alla omständigheter att återbetalas med upp till 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro].

[Endast i tillämpliga fall:] Din insättning täcks av ett lagstadgat insättningsgarantisystem. Ditt kreditinstitut ingår dessutom i ett institutionellt skyddssystem där alla deltagare stöder varandra för att undvika insolvens. Om insolvens uppstår kommer dina insättningar att återbetalas med upp till 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro] av insättningsgarantisystemet.

⁽²⁾ Allmän begränsning för skyddet

Om en insättning är indisponibel på grund av att ett kreditinstitut inte kan uppfylla sina finansiella åtaganden ska insättarna få återbetalning via ett insättningsgarantisystem. Denna återbetalning täcker maximalt 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro] per kreditinstitut. Detta innebär att alla insättningar hos ett och samma kreditinstitut läggs samman för att kunna fastställa garantinivån. Om en insättare till exempel har ett sparkonto med 90 000 EUR och ett lönekonto med 20 000 euro kommer insättaren enbart att ersättas med 100 000 EUR.

[Endast i tillämpliga fall:] Denna metod används även om ett kreditinstitut arbetar under andra varumärken. [Namnet på det kontoförande kreditinstitutet] bedriver verksamhet även under följande namn [alla andra varumärken för samma kreditinstitut]. Detta innebär att alla insättningar hos ett eller flera av dessa varumärken garanteras med sammanlagt upp till 100 000 EUR.

(³) Begränsning för gemensamma konton

Om det rör sig om gemensamma konton gäller gränsvärdet på 100 000 EUR för varje insättare.

[Endast i tillämpliga fall]: Insättningar till ett konto som disponeras av två eller flera personer som är medlemmar i ett bolag, en sammanslutning eller en gruppering av liknande natur som inte är en juridisk person, kan läggas samman och behandlas som om de hade gjorts av en enda insättare vid beräkningen av gränsen på 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro].

I vissa fall [ersätt med fall som fastställs i nationell lagstiftning] skyddas insättningar utöver 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro]. Ytterligare information finns på [insättningsgarantisystemets webbplats].

(⁴) Återbetalning

Ansvarigt insättningsgarantisystem är [namn, adress, telefon, e-post och webbplats]. Insättningsgarantisystemet kommer att återbetala dina insättningar (med upp till 100 000 EUR [ersätt med rätt belopp om valutan inte är euro]) senast inom [återbetalningsperiod enligt nationell lagstiftning] och från och med [den 31 december 2023] inom [7 arbetsdagar].

[Information om nödutbetalning/interimsutbetalning om de återbetalningsbara beloppen inte finns tillgängliga inom sju arbetsdagar.]

Om du inte erhållit någon återbetalning inom dessa tidsfrister bör du kontakta insättningsgarantisystemet eftersom möjligheten att kräva återbetalning kan upphöra efter en viss tid. Ytterligare information fås på [ansvariga insättningsgarantisystems webbplats].

Annan viktig information

Insättningar av privatkunder och företag omfattas i regel av insättningsgarantisystem. Undantag för vissa insättningar anges på det ansvariga insättningsgarantisystemets webbplats. På begäran informerar ditt kreditinstitut om huruvida vissa produkter är garanterade. Om insättningar är garanterade ska kreditinstitutet även bekräfta det på kontoutdraget.

BILAGA II

DEL A

Upphävda direktiv med deras efterföljande ändringar (enligt artikel 21)

Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG.

DEL B

Tidsfrister för införlivandet (enligt artikel 21)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande
94/19/EG	1.7.1995
2009/14/EG	30.6.2009
2009/14/EG (artikel 1 punkt 3 i andra stycket, artiklarna 7.1a och 7.3 och 10.1 i direktiv 94/19/EG ändrat genom direktiv 2009/14/EG)	31.12.2010

BILAGA III

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 94/19/EG	Direktiv 2009/14/EG	Detta direktiv
—	—	Artikel 1
		Artikel 2.1.1
Artikel 1.1		Artikel 2.1.3
		Artikel 2.1.4
Artikel 1.2		Artikel 2.1.7
Artikel 1.3	Artikel 1.1	Artikel 2.1.8
Artikel 1.4		Artikel 2.1.9
Artikel 1.5		Artikel 2.1.10
		Artikel 2.1.11–2.1.18
		Artikel 2.2
Artikel 1.1		Artikel 2.3
		Artikel 3
Artikel 3.1		Artikel 4.1
		Artikel 4.2
Artikel 3.1		Artikel 4.3
Artikel 3.2		Artikel 4.4
Artikel 3.3		Artikel 4.5 och 4.6
		Artikel 4.9
		Artikel 4.10 och 4.11
Artikel 2		Artikel 5.1 a, b och c
Artikel 7.2, Bilaga I.1		Artikel 5.1 d
		Artikel 5.1 e
Artikel 7.2, Bilaga I.10		Artikel 5.1 f
Artikel 7.2, Bilaga I.2		Artikel 5.1 g
Artikel 7.2, Bilaga I.5		Artikel 5.1 h
Artikel 7.2, Bilaga I.6		Artikel 5.1 i
Artikel 7.2, Bilaga I.3, I.4		Artikel 5.1 j
Artikel 7.2, Bilaga I.12		Artikel 5.1 k

Direktiv 94/19/EG	Direktiv 2009/14/EG	Detta direktiv
Artikel 7.1	Artikel 1.3 a	Artikel 6.1 Artikel 6.2 och 6.3 Artikel 6.4
Artikel 7.5	Artikel 1.3 a	Artikel 6.5 Artikel 6.6
Artikel 8	Artikel 1.3 d	Artikel 6.7 Artikel 7.1, 7.2 och 7.3 Artikel 7.4–7.9
Artikel 10.1	Artikel 1.6 a	Artikel 8.1 Artikel 8.2–8.6
Artikel 10.4		Artikel 8.7
Artikel 10.5		Artikel 8.8 Artikel 8.9
Artikel 7.6		Artikel 9.1
Artikel 11		Artikel 9.2 Artikel 9.3 Artiklarna 10–13
Artikel 4.1		Artikel 14.1 Artikel 14.2–14.8
Artikel 6		Artikel 15
Artikel 9.1	Artikel 1.5	Artikel 16.1, 16.2 och 16.3
Artikel 9.2		Artikel 16.4 Artikel 16.5
Artikel 13		Artikel 17
	Artikel 1.4	Artikel 18

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti²

dels att 25 § ska upphöra att gälla,

dels att 2, 3, 4, 5, 9, 11–15, 18 och 24 §§ och rubriken närmast före 24 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas elva nya paragrafer, 4 c, 9 a, 9 b, 11 c, 11 d, 13 a, 13 b, 15 a, 16 a, 17 b och 17 c §§, och närmast före 15 a och 17 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremiss
Genomförande av krishanterings-
direktivet*

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag betyder

1. *institut*: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

2. *insättare*: den som har en insättning i ett institut,

3. *insättning*: tillgodohavande som avser inlåning på konto,

4. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. *garantimyndigheten*: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin, och

6. *resolutionsmyndighet*: den myndighet som handlägger frågor om resolution enligt lagen (2015:000) om resolution.

5. *garantimyndigheten*: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin,

6. *resolutionsmyndighet*: den myndighet som handlägger frågor om resolution enligt lagen (2015:000) om resolution, och

7. *insättningsgarantidirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning).

² Senaste lydelse av 25 § 2011:829.

3 §

En insättning omfattas av garantin, om insättningen finns hos ett svenskt institut här i landet eller hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut, om inte annat framgår av 3 a §.

Garantimyndigheten får besluta att garantin också ska omfatta insättningar som finns hos

1. en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut, *eller*

2. en filial här i landet till ett utländskt institut.

1. en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut,

2. en filial här i landet till ett utländskt institut, *eller*

3. *en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut och som avser insättningar enligt artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet.*

Beslut enligt andra stycket meddelas efter ansökan av institutet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §³

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningsens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp *i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde* motsvarar 100 000 euro.

Beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp som *per den 3 juli 2015 i svenska kronor* motsvarar 100 000 euro, *om inte något annat följer av 4 c §.*

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns.

Om beloppet ska räknas om till en annan valuta än svenska kronor ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

4 c §

Ersättning, utöver det som följer av 4 §, får betalas ut från garantin med sammanlagt högst fem miljoner kronor (tilläggsbelopp), om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att insättningsarna

³ Senaste lydelse 2010:1865.

grundar sig på medel som hänförs till

1. avyttring av permanentbostad enligt 47 kap. inkomstskattelagen (1999:1229),

2. ersättning för skada på sådan egendom som avses i 1,

3. upphörande av anställning, bodelning, pension, sjukdom, invaliditet eller dödsfall, eller

4. ersättning för skada till följd av brott, felaktig dom eller fel eller försummelse vid myndighetsutövning.

Ersättning enligt första stycket medges endast om insättningen har gjorts inom tolv månader från ersättningsrättens inträde.

5 §⁴

En insättare som är en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett sådant värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kundens medel på konto, eller motsvarande utländska företag, kan inte få ersättning enligt garantin.

Följande insättare, eller utländska motsvarigheter, kan inte få ersättning enligt garantin

- 1. en bank,*
- 2. ett kreditmarknadsföretag,*
- 3. ett sådant värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kundens medel på konto,*
- 4. ett försäkringsföretag,*
- 5. ett återförsäkringsföretag,*
- 6. en understödsförening,*
- 7. ett finansiellt institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,*
- 8. en värdepappersfond eller en alternativ investeringsfond*
- 9. en pensionsfond,*
- 10. ett landsting, en kommun eller en statlig myndighet, eller*
- 11. en insättare som inte har identifierats enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.*

⁴ Senaste lydelse 2004:320.

Ersättning enligt garantin betalas av garantimyndigheten.

Ersättningar ska *betalas ut inom* 20 arbetsdagar från det att
Ersättningar ska, *om inget annat*
följer av 9 a §, göras tillgängliga
för insättaren inom sju arbetsdagar
från det att

1. Finansinspektionen meddelar ett sådant beslut som avses i 8 § första stycket 1,
2. institutet försätts i konkurs, eller
3. en myndighet som avses i 8 § andra stycket förklarat att insättningar hos institutet är indisponibla.

*På ansökan av garanti-
myndigheten får Prövnings-
nämnden för stöd till kreditinstitut,
om det finns synnerliga skäl,
förlänga tidsfristen med högst tio
arbetsdagar.*

Utbetalning får göras på det sätt som garantimyndigheten anser är lämpligt. Garantimyndigheten får i detta syfte öppna ett konto i insättarens namn i ett annat kreditinstitut.

Utbetalning får göras på det sätt som garantimyndigheten anser är lämpligt. Garantimyndigheten får i detta syfte öppna ett konto i insättarens namn i ett annat kreditinstitut *eller hämta in uppgifter via ett kreditinstitut eller en clearingorganisation om konto till vilket utbetalning av ersättning ska ske.*

9 a §

Garantimyndigheten får, trots tidsfristen i 9 § andra stycket, skjuta upp utbetalningen av ersättningen om

1. *det är ovisst om insättaren har rätt till ersättningen,*
2. *insättningen är föremål för en rättstvist,*
3. *insättningen är föremål för restriktiva åtgärder som har beslutats av nationella regeringar eller internationella organ,*
4. *insättningen avser ett belopp som fastställs enligt 4 c §,*
5. *inga transaktioner har förekommit på kontot under de senaste 24 månaderna (kontot är vilande), eller*
6. *ersättningen ska betalas ut för*

⁵ Senaste lydelse 2011:829. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

ett annat insättningsgarantisystems räkning i enlighet med artikel 14.2 i insättningsgaranti-direktivet.

Ersättningar som omfattas av artikel 7.3 i insättningsgaranti-direktivet ska betalas ut så snart som möjligt och senast inom tre månader från ersättningsrättens inträde.

9 b §

Ersättning ska inte betalas ut för ett konto på vilket det inte har förekommit några transaktioner under de senaste 24 månaderna före ersättningsrättens inträde och ersättningen understiger garanti-myndighetens administrativa kostnader för utbetalningen.

11 §⁶

Svenska institut samt utländska institut som tar emot insättningar hos en filial här i landet ska informera den som har gjort eller avser att göra en insättning om

1. huruvida insättningen omfattas av en garanti eller inte,
2. för det fall insättningen omfattas av insättningsgarantin enligt denna lag, resultatet av den prövning som gjorts enligt 3 a § första stycket,
3. den ersättningsnivå som gäller för garantin, och
4. formerna för utbetalning av ersättning från garantin.

Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande och innan ett avtalsförhållande ingås. Informationen ska vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet.

Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande och innan ett avtalsförhållande ingås. *Innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås ska insättaren få information enligt första stycket och ett informationsblad med ett innehåll enligt bilaga I till insättningsgarantidirektivet och med uppgift om garantimyndighetens webbplats. Insättaren ska bekräfta att denna information tagits emot. Informationsbladet ska tillhandahållas insättaren minst en gång varje år. Informationen ska vidare under avtalstiden framgå av*

⁶ Senaste lydelse 2011:829.

11 c §

Vid fusion eller annan form av ombildning av ett institut, som kan påverka insättarens rätt till ersättning, ska institutet informera insättaren minst en månad innan beslutet om ombildningen får laga kraft.

Om det finns särskilda skäl, får garantimyndigheten tillåta en kortare tidsfrist.

Insättaren har rätt att, inom tre månader från det att denne har informerats om ombildningen, ta ut eller till ett annat institut överföra insättningar och upplupen ränta till den del som överstiger ersättningsbeloppet enligt 4 §.

11 d §

Ett institut eller en filial som lämnar eller utesluts från insättningsgarantin enligt denna lag, ska informera berörda insättare inom en månad från det att institutet eller filialen lämnade garantin.

12 §⁷

Varje institut som omfattas av garantin *skall* betala en årlig avgift till garantimyndigheten. Avgiften för ett år grundas på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år *skall* uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

Bestämmelsen i andra stycket behöver inte tillämpas när avgiften för ett enskilt institut

Varje institut som omfattas av garantin *ska* betala en årlig avgift till garantimyndigheten. Avgiften för ett år grundas på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år *ska* uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

⁷ Senaste lydelse 2007:1433.

1. bestäms enligt 14 §, 1. bestäms enligt 14 § *första och andra styckena*,
2. bestäms genom omprövning enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223), eller
3. efter överklagande bestäms av allmän förvaltningsdomstol.

13 §⁸

Garantimyndigheten ska årligen bestämma hur stort belopp varje institut ska betala i avgift. Avgiften ska betalas inom en månad från dagen för beslutet.

Avgiften ska *motsvara summan* av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, *multipliserat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 § andra stycket*. Avgiften ska bestämmas med hänsyn till institutets *kapitalrelation enligt artikel 92 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012*.

Dröjsmålsränta *skall* tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta *skall* beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

Avgiften ska *baseras på* institutets *sammanlagda* insättningar *vid utgången av närmast föregående år*, till den del de omfattas av garantin. Avgiften ska bestämmas med hänsyn till institutets *risknivå*.

Dröjsmålsränta *ska* tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta *ska* beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av den årliga avgiften.

13 a §

Om behållna avgiftsmedel inte är tillräckliga för att betala ut ersättning, ska garantimyndigheten besluta om en extra avgift. Avgiften får motsvara högst 0,5 procent av institutens samman-

⁸ Senaste lydelse 2014:977.

lagda insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Om det finns synnerliga skäl får garantimyndigheten, efter samråd med Finansinspektionen, besluta om en högre avgift.

13 b §

Om betalning av en extra avgift enligt 13 a § skulle hota ett instituts likviditet eller solvens, får garantimyndigheten bevilja anstånd med betalning av avgiften.

Anstånd får beviljas för högst sex månader i taget.

Avgiften ska betalas när förutsättningarna för anståndet inte längre föreligger.

14 §⁹

Om garantin för ett institut börjar gälla under ett löpande kalenderår *skall* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *skall* grundas på summan av institutets insättningar vid årets utgång och i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket.

Om garantin för ett institut upphör att gälla under ett löpande kalenderår *skall* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *skall* i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 12 och 13 §§.

Om garantin för ett institut börjar gälla under ett löpande kalenderår *ska* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *ska* grundas på summan av institutets insättningar vid årets utgång och i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket.

Om garantin för ett institut upphör att gälla under ett löpande kalenderår *ska* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *ska* i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 12 och 13 §§.

Om ett institut helt eller delvis övergår till att omfattas av ett annat insättningsgarantisystem inom EES, ska de avgifter som institutet har betalat in enligt 13 § under de senaste tolv månaderna före övergången överföras till det andra insättningsgarantisystemet. Om övergången avser en del av

⁹ Senaste lydelse 2000:95.

verksamheten, ska avgiften överföras i proportion till överförda insättningar som omfattas av garantin.

En överföring av avgifter ska inte ske om institutet har uteslutits från garantin enligt denna lag.

15 §¹⁰

Garantimyndigheten ska placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten dock räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin *och de förvaltningskostnader som Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut haft för uppgifter enligt denna lag.*

Garantimyndigheten ska placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten dock räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin.

I den utsträckning behållna avgiftsmedel inte räcker till för att betala ut ersättningar får garantimyndigheten låna medel i Riksgäldskontoret.

Målnivå på behållna medel

15 a §

De behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av institutens sammanlagda insättningar, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Om de behållna avgiftsmedlen minskar till mindre än två tredjedelar av den nivå som anges i första stycket, ska nivån återställas inom sex år.

16 a §

Ett institut som avser att helt eller delvis övergå till att omfattas av ett annat insättningsgarantisystem enligt insättningsgarantidirektivet ska underrätta garantimyndigheten senast sex månader före övergången.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:829.

17 b §

Garantimyndigheten, Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten ska samarbeta och utbyta information med varandra, med motsvarande myndigheter i andra länder, med företrädare för utländska garantisystem och med Europeiska bankmyndigheten i den utsträckning som följer av insättningsgarantidirektivet och Sveriges medlemskap i EU.

17 c §

Garantimyndigheten får hänskjuta frågor till Europeiska bankmyndigheten i enlighet med artikel 14.5 i insättningsgarantidirektivet.

18 §¹¹

Om någon genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att ersättning betalats ut obehörigt eller med för högt belopp, *skall* återbetalning ske av vad som har betalats ut för mycket tillsammans med ränta beräknad enligt 6 § räntelagen (1975:635).

Sådan återbetalning *skall* ske också om någon i annat fall har tagit emot ersättning obehörigt eller med för högt belopp *och skäligen borde ha insett detta*. Ränta *skall* i sådana fall tas ut beräknad enligt 5 § räntelagen.

Beslut enligt första och andra styckena fattas av garantimyndigheten och får verkställas enligt utsökningsbalken.

Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldighet enligt första och andra styckena efterges helt eller delvis.

Om någon genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att ersättning betalats ut obehörigt eller med för högt belopp, *ska* återbetalning ske av vad som har betalats ut för mycket tillsammans med ränta beräknad enligt 6 § räntelagen (1975:635).

Sådan återbetalning *ska* ske också om någon i annat fall har tagit emot ersättning obehörigt eller med för högt belopp. Ränta *ska* i sådana fall tas ut beräknad enligt 5 § räntelagen.

¹¹ Senaste lydelse 2007:1433.

24 §¹²

Garantimyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Garantimyndighetens och *Finansinspektionens* beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut enligt 8 § första stycket 1 ska gälla omedelbart.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.
 2. Äldre föreskrifter gäller för årliga avgifter som beslutas under 2016.

¹² Senaste lydelse 2007:1433.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Prop. 2015/16:106
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §¹

Ett annat utländskt kreditinstitut än ett sådant som avses i 1 § får ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige.

Tillstånd ska ges om

1. institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i Sverige,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och

3. insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

a) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och

b) har en ersättningsnivå som åtminstone motsvarar 100 000 euro.

b) har en ersättningsnivå som åtminstone motsvarar garantin enligt 4 och 4 c §§ lagen om insättningsgaranti.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:1866.

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §¹

Ett företag med tillstånd enligt 4 § får efter tillstånd av Finansinspektionen tillhandahålla sidotjänster enligt 2 kap. 2 § eller driva sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 §. Tillstånd får bara ges om företaget får tillhandahålla motsvarande tjänster eller driva motsvarande verksamhet i sitt hemland.

Tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 får bara ges om insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

1. omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti, och

2. har en ersättningsnivå som
åtminstone motsvarar 100 000

2. har en ersättningsnivå som
åtminstone motsvarar *garantin*
enligt 4 och 4 c §§ lagen om in-
sättningsgaranti.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:1867.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2015/16:106
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 30 kap. 10 a §, och närmast före 30 kap. 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

Sekretessbrytande bestämmelse

10 a §

Sekretess enligt 10 § hindrar inte att uppgifter om insättare och deras insättningar lämnas till ett kreditinstitut eller en clearing-organisation, om uppgiften behövs för att förbereda eller genomföra utbetalningen av ersättningen.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.

Förteckning över remissinstanserna

Sveriges riksbank, Riksdagens ombudsmän, Kamrarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Domstolsverket, Kammarkollegiet, Konsumentverket, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Första AP-fonden, Andra AP-fonden, Tredje AP-fonden, Fjärde AP-fonden, Sjätte AP-fonden, Sjunde AP-fonden, Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut, Konkurrensverket, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Regelrådet, Bankgirot, Finansbolagens Förening, Finansförbundet, Fondbolagens förening, Företagarna, Kommuninvest i Sverige AB, Konsumenternas bank- och finansbyrå, Landsorganisationen i Sverige (LO), NASDAQ OMX Stockholm AB, Nordic Growth Market NGM AB, Sparbankernas Riksförbund, Svenska Bankföreningen, Sveriges konsumenter, Svensk Försäkring, Svenskt Näringsliv, Svenska Fondhandlareföreningen, Svenska Riskkapitalföreningen, Sveriges advokatsamfund, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) och Sveriges Kommuner och Landsting.

Författningsförslag i promemoria med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Förstärkt insättningsgaranti

Prop. 2015/16:106
Bilaga 4

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

[]

dels att 2, [] 4, [] ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas [] nya paragrafer, [], 7 b, 7 c []
15 a, [] av följande lydelse.

[]

Lydelse enligt prop. 2015/16:5

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag betyder

1. institut: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

2. insättare: den som har en insättning i ett institut,

3. insättning: tillgodohavande som avser inlåning på konto,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och

5. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin.

6. resolutionsmyndighet: den myndigheten som handlägger frågor om resolution enligt lagen (2016:000) om resolution.

betalningsåtaganden: detsamma som i artikel 2.1.13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin,

institut: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

insättare: den som har en insättning i ett institut,

insättning: tillgodohavande som avser inlåning på konto,

insättningsgarantidirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen,

resolutionsmyndighet: den myndigheten som handlägger frågor om resolution enligt lagen (2016:000) om resolution.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

[]

4 §¹

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningsens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp som per den 3 juli 2015 i svenska kronor motsvarar 100 000 euro, om inte något annat följer av 4 c §.

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den valutan som motsvarar 100 000 euro.

Att ersättning i vissa fall kan betalas ut med högre belopp än dem som följer av andra och tredje styckena framgår av 4 c §.

[]

7 b §

De medel som insättningsgarantin får bidra med enligt 7 och 7 a §§ får uppgå till högst 200 procent av målnivån enligt 15 a §.

¹ Senaste lydelse 2010:1865.

7 c §

De kapitalinstrument som erhålls i utbyte enligt 7 a § ska föras till insättningsgarantin.

Sådana tillgångar behöver inte avyttras för att garantimyndigheten ska få låna medel i Riksgäldskontoret.

Garantimyndigheten får besluta när tillgångarna ska avyttras. Ersättningen ska tillgodoräknas behållna avgiftsmedel.

*Lydelse enligt promemorian
Förstärkt insättningsgaranti*

Föreslagen lydelse

15 a §

[]

För att uppnå beloppet enligt första stycket får betalningsåtaganden beaktas. Andelen betalningsåtaganden får inte överstiga 30 procent av behållna avgiftsmedel.

[]

[]

[]

[]

Förteckning över remissinstanserna till promemoria med utdrag ur utkast till lagrådsremiss Förstärkt insättningsgaranti

Sveriges riksbank, Kammarkollegiet, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Konkurrensverket, Regelrådet, Sparbankernas Riksförbund och Svenska Bankföreningen.

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti²

dels att 25–30 §§ ska upphöra att gälla,
dels att nuvarande 11 b § ska betecknas 11 d §,
dels att 2, 3, 4, 5, 9, 11, 12, 13–15, 18 och 24 §§ och rubriken närmast före 24 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas tretton nya paragrafer, 4 c, 7 b, 7 c, 9 a, 9 b, 11 b, 11 c, 13 a, 13 b, 15 a, 16 a, 17 b och 17 c §§, och närmast före 15 a och 17 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §³

I denna lag betyder

1. institut: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

2. insättare: den som har en insättning i ett institut,

3. insättning: tillgodohavande som avser inlåning på konto,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin, och

6. resolutionsmyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om resolution enligt lagen

betalningsåtaganden: detsamma som i artikel 2.1.13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (om-arbetning), i den ursprungliga lydelsen,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin,

institut: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), i den ursprungliga lydelsen och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse av 25 § 2011:829.

³ Senaste lydelse 2015:1026.

*insättare: den som har en
insättning i ett institut,
insättning: tillgodohavande som
avser inlåning på konto,
insättningsgarantidirektivet:
Europaparlamentets och rådets
direktiv 2014/49/EU av den
16 april 2014 om insättnings-
garantisystem (omarbetning), i
den ursprungliga lydelsen, och
resolutionsmyndigheten: den
myndighet som handlägger frågor
om resolution enligt lagen
(2015:1016) om resolution.*

3 §⁴

En insättning omfattas av garantin, om insättningen finns hos ett svenskt institut här i landet eller hos en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut och inte något annat framgår av 3 a §.

Garantimyndigheten får besluta att garantin också ska omfatta insättningar som finns hos

1. en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut, eller
2. en filial här i landet till ett utländskt institut.

Om insättningsgarantisystemet i ett annat EES-land, där det finns en filial till ett svenskt institut, har ett högre skydd än det som följer av 4 c § för sådana insättningar som avses i artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet, får garantimyndigheten besluta att garantin ska omfatta även detta högre skydd, om inte det landets insättningsgarantisystem erbjuder sådant skydd.

Beslut enligt andra stycket meddelas efter ansökan av institutet.

Beslut enligt andra och tredje styckena meddelas efter ansökan av institutet.

4 §⁵

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt

⁴ Senaste lydelse 2015:1026.

⁵ Senaste lydelse 2010:1865.

denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro.

Beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst 950 000 kronor, om inte något annat följer av 4 c §.

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro.

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns. Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

4 c §

Ersättning utöver vad som följer av 4 § får betalas ut från garantin med sammanlagt högst fem miljoner kronor (tilläggsbelopp), om insättaren på ett tillförlitligt sätt visar att insättningarna grundar sig på medel som hänförs till

- 1. avyttring av privatbostad,*
- 2. ersättning för skada på sådan egendom som avses i 1,*
- 3. upphörande av anställning, bodelning, pension, sjukdom, invaliditet eller dödsfall,*
- 4. utbetalning av försäkringar, eller*
- 5. ersättning för skada till följd av*

- a) brott,*
- b) felaktig dom, eller*
- c) fel eller försummelse vid myndighetsutövning.*

Utbetalning av ersättning enligt första stycket får dock bara avse insättningar som har gjorts högst tolv månader från den tidpunkt då beloppet krediterades på insättarens konto eller från och med

den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar.

5 §⁶

En insättare som är en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett sådant värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot kundens medel på konto, eller motsvarande utländska företag, kan inte få ersättning enligt garantin.

Följande insättare, eller utländska motsvarigheter, kan inte få ersättning enligt garantin:

- 1. en bank,*
- 2. ett kreditmarknadsföretag,*
- 3. ett värdepappersbolag,*
- 4. ett försäkringsföretag,*
- 5. ett återförsäkringsföretag,*
- 6. en understödsförening,*
- 7. ett finansiellt institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,*
- 8. en värdepappersfond eller en alternativ investeringsfond*
- 9. en pensionsfond,*
- 10. ett landsting, en kommun eller en statlig myndighet, eller*
- 11. en insättare som inte har identifierats enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.*

7 b §

De medel som insättningsgarantin får bidra med enligt 7 och 7 a §§ får uppgå till högst 200 procent av målnivån enligt 15 a §.

7 c §

De kapitalinstrument som erhålls i utbyte enligt 7 a § ska föras till insättningsgarantin.

Sådana tillgångar behöver inte säljas för att garantimyndigheten ska få låna medel i Riksgäldskontoret.

Den ersättning som garantimyndigheten får när tillgångar säljs ska tillgodoräknas behållna avgiftsmedel.

⁶ Senaste lydelse 2004:320.

Ersättning enligt garantin betalas av garantimyndigheten.

Ersättningar ska *betalas ut inom* 20 arbetsdagar från det att
Ersättningar ska, *om inget annat*
följer av 9 a §, göras tillgängliga
för insättarna inom sju arbetsdagar
från det att

1. Finansinspektionen meddelar ett sådant beslut som avses i 8 § första stycket 1,

2. institutet försätts i konkurs, eller

3. en myndighet som avses i 8 § andra stycket förklarat att insättningar hos institutet är indisponibla.

På ansökan av garantimyndigheten får Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut, om det finns synnerliga skäl, förlänga tidsfristen med högst tio arbetsdagar.

Utbetalning får göras på det sätt som garantimyndigheten anser är lämpligt. Garantimyndigheten får i detta syfte öppna ett konto i insättarens namn i ett annat kreditinstitut.

Utbetalning får göras på det sätt som garantimyndigheten anser är lämpligt. Garantimyndigheten får i detta syfte öppna ett konto i insättarens namn i ett kreditinstitut eller hämta uppgifter från ett kreditinstitut eller en clearingorganisation om konto i ett kreditinstitut till vilket utbetalning av ersättning kan göras.

9 a §

Garantimyndigheten får skjuta upp utbetalningen av ersättningen om

1. *det är ovisst om en person har rätt till ersättningen,*

2. *insättningen är föremål för en rättstvist,*

3. *insättningen är föremål för restriktiva åtgärder som har beslutats av nationella regeringar eller internationella organ,*

4. *insättningen innefattar ett tilläggsbelopp enligt 4 c §,*

5. *inga transaktioner har förekommit på kontot under de senaste 24 månaderna (kontot är vilande), eller*

6. *ersättningen ska betalas ut för ett annat insättningsgaranti-*

⁷ Senaste lydelse 2011:829. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

systems räkning i enlighet med artikel 14.2 i insättningsgaranti-direktivet.

Ersättningar som omfattas av artikel 7.3 i insättningsgaranti-direktivet ska betalas ut så snart som möjligt och senast tre månader efter ersättningsrättens inträde enligt 8 §.

9 b §

Ersättning ska inte betalas ut, om

1. det inte har förekommit några transaktioner på kontot under de senaste 24 månaderna före ersättningsrättens inträde enligt 8 §, och

2. ersättningen understiger garantimyndighetens administrativa kostnader för utbetalningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana administrativa kostnader som avses i första stycket.

11 §⁸

Svenska institut samt utländska institut som tar emot insättningar hos en filial här i landet ska informera den som har gjort eller avser att göra en insättning om

1. huruvida insättningen omfattas av en garanti eller inte,

2. för det fall insättningen omfattas av insättningsgarantin enligt denna lag, resultatet av den prövning som gjorts enligt 3 a § första stycket,

3. den ersättningsnivå som gäller för garantin, och

4. formerna för utbetalning av ersättning från garantin.

Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande *och innan ett avtalsförhållande ingås*. Informationen ska vidare under avtalstiden framgå av kontoutdrag och liknande material som rör fordringsförhållandet.

2. för det fall insättningen omfattas av insättningsgarantin enligt denna lag, resultatet av den prövning som gjorts enligt 3 b § första stycket,

Information enligt första stycket ska lämnas vid marknadsföring av ett erbjudande.

Innan ett avtal om mottagande av insättningar ingås ska insättaren få information enligt första stycket och ett informationsblad med ett innehåll enligt

⁸ Senaste lydelse 2011:829.

*bilaga 1 till insättningsgaranti-
direktivet och med uppgift om
garantimyndighetens webbplats.
Insättaren ska bekräfta att denna
information tagits emot.
Informationsbladet ska tillhanda-
hållas insättaren minst en gång
varje år. Informationen ska vidare
under avtalstiden framgå av
kontoutdrag och liknande material
som rör fordringsförhållandet.
Informationen ska lämnas i
pappersform om insättaren begär
det.*

*Informationen enligt första
stycket ska göras tillgänglig på det
språk som insättaren och institutet
enades om när avtalet om mot-
tagande av insättningar ingicks
eller på det eller de officiella
språken i det EES-land där filialen
är inrättad.*

11 b §

*Vid fusion eller annan form av
ombildning av ett institut, som kan
påverka insättarens rätt till
ersättning, ska institutet informera
insättaren minst en månad innan
beslutet om ombildningen får laga
kraft.*

*Garantimyndigheten får tillåta
en kortare tidsfrist, om det är
motiverat av hänsyn till finansiell
stabilitet eller skyddet för företags-
hemligheter.*

*Insättaren har rätt att ta ut eller
till ett annat institut överföra
insättningar och upplupen ränta
till den del som överstiger
ersättningsbeloppet enligt 4 §, om
det görs inom tre månader från det
att insättaren har informerats om
ombildningen.*

11 c §

*Ett institut eller en filial som
lämnar eller utesluts från insätt-
ningsgarantin enligt denna lag ska
informera berörda insättare inom*

12 §⁹

Varje institut som omfattas av garantin *skall* betala en årlig avgift till garantimyndigheten. Avgiften för ett år grundas på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år *skall* uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

Bestämmelsen i andra stycket behöver inte tillämpas när avgiften för ett enskilt institut

1. bestäms enligt 14 §,

2. bestäms genom omprövning (1986:223), eller

3. efter överklagande bestäms av allmän förvaltningsdomstol.

Varje institut som omfattas av garantin *ska* betala en årlig avgift till garantimyndigheten. Avgiften för ett år grundas på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år *ska* uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

Andra stycket behöver inte tillämpas när avgiften för ett enskilt institut

1. bestäms enligt 14 § *första och andra styckena*,

enligt 27 § förvaltningslagen

13 §¹⁰

Garantimyndigheten ska årligen bestämma hur stort belopp varje institut ska betala i avgift. Avgiften ska betalas inom en månad från dagen för beslutet.

Avgiften ska *motsvara summan* av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, *multipliserat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 § andra stycket*. Avgiften ska bestämmas med hänsyn till institutets *kapitalrelation enligt artikel 92 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsyns krav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012*.

Avgiften ska *baseras på* institutets *sammanlagda* insättningar *vid utgången av närmast föregående år*, till den del de omfattas av garantin. Avgiften ska bestämmas med hänsyn till institutets *risknivå*.

Dröjsmålsränta ska tas ut på avgifter som inte betalas i rätt tid, om det inte finns särskilda skäl mot det. Dröjsmålsränta ska beräknas för år

⁹ Senaste lydelse 2007:1433.

¹⁰ Senaste lydelse 2014:977.

enligt en räntefot som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av åtta procentenheter.

Prop. 2015/16:106
Bilaga 6

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av avgifter för garantin enligt denna lag.

13 a §

Om behållna avgiftsmedel inte är tillräckliga för att betala ut ersättning, ska garantimyndigheten besluta om en extra avgift. Avgiften får motsvara högst 0,5 procent av institutens sammanlagda insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Om det finns synnerliga skäl får garantimyndigheten, efter samråd med Finansinspektionen, besluta om en högre avgift.

13 b §

Om betalning av en extra avgift enligt 13 a § skulle hota ett instituts likviditet eller solvens, får garantimyndigheten efter ansökan av institutet bevilja anstånd med betalning av avgiften.

Anstånd får beviljas med högst sex månader i taget.

Avgiften ska betalas när förutsättningarna för anstånd inte längre är uppfyllda.

14 §¹¹

Om garantin för ett institut börjar gälla under ett löpande kalenderår *skall* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *skall* grundas på summan av institutets insättningar vid årets utgång och i övrigt beräknas på samma sätt som

Om garantin för ett institut börjar gälla under ett löpande kalenderår *ska* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *ska* grundas på summan av institutets insättningar vid årets utgång och i övrigt beräknas på samma sätt som

¹¹ Senaste lydelse 2000:95.

anges i 13 § andra stycket.

Om garantin för ett institut upphör att gälla under ett löpande kalenderår *skall* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *skall* i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 12 och 13 §§.

anges i 13 § andra stycket.

Om garantin för ett institut upphör att gälla under ett löpande kalenderår, *ska* avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften *ska* i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 12 och 13 §§.

Om ett institut helt eller delvis övergår till att omfattas av ett annat insättningsgarantisystem inom EES, ska de avgifter som institutet har betalat in enligt 13 § under de senaste tolv månaderna före övergången överföras till det andra insättningsgarantisystemet. Om övergången avser en del av verksamheten, ska avgifter överföras i proportion till överförda insättningar som omfattas av garantin.

En överföring av avgifter ska inte ske om institutet har uteslutits från garantin enligt denna lag.

15 §¹²

Garantimyndigheten ska placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten dock räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin *och de förvaltningskostnader som Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut haft för uppgifter enligt denna lag.*

Garantimyndigheten ska placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Från de inbetalda avgifterna ska myndigheten dock räkna av de förvaltningskostnader som den haft för garantin.

I den utsträckning behållna avgiftsmedel inte räcker till för att betala ut ersättningar får garantimyndigheten låna medel i Riksgäldskontoret.

Målnivå på behållna medel

15 a §

De behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av

¹² Senaste lydelse 2011:829.

institutens sammanlagda insättningar som omfattas av garantin.

Om de behållna avgiftsmedlen minskar till mindre än två tredjedelar av den nivå som anges i första stycket, ska nivån återställas inom sex år. Avgiften får då fastställas till ett högre belopp än vad som följer av 12 § andra stycket.

För att uppnå beloppet enligt första stycket får garantimyndigheten godta betalningsåtaganden från instituten. Andelen betalningsåtaganden får inte överstiga 30 procent av behållna avgiftsmedel.

16 a §

Ett institut som avser att helt eller delvis övergå till att omfattas av ett annat insättningsgarantisystem enligt insättningsgarantidirektivet ska underrätta garantimyndigheten om detta senast sex månader före övergången.

Samarbete och utbyte av information

17 b §

Garantimyndigheten, Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten ska samarbeta och utbyta information med varandra, med motsvarande myndigheter i andra länder, med företrädare för utländska garantisystem och med Europeiska bankmyndigheten i den utsträckning som följer av insättningsgarantidirektivet och Sveriges medlemskap i EU.

17 c §

Garantimyndigheten får hänskjuta frågor som rör avtal med andra insättningsgarantisystem till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i enlighet med artikel 14.5 i insättningsgarantidirektivet.

Om någon genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att ersättning betalats ut obehörigt eller med för högt belopp, *skall* återbetalning ske av vad som har betalats ut för mycket tillsammans med ränta beräknad enligt 6 § räntelagen (1975:635).

Sådan återbetalning *skall* ske också om någon i annat fall har tagit emot ersättning obehörigt eller med för högt belopp *och skäligen borde ha insett detta*. Ränta *skall* i sådana fall tas ut beräknad enligt 5 § räntelagen.

Beslut enligt första och andra styckena fattas av garantimyndigheten och får verkställas enligt utsökningsbalken.

Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldighet enligt första och andra styckena efterges helt eller delvis.

Överklagande *m.m.*

Garantimyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Överklagande

Garantimyndighetens *och Finansinspektionens* beslut enligt denna lag får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut enligt 8 § första stycket 1 ska gälla omedelbart.

1 Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

2. Äldre föreskrifter gäller för årliga avgifter som beslutas under 2016.

¹³ Senaste lydelse 2007:1433.

¹⁴ Senaste lydelse 2007:1433.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Prop. 2015/16:106
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §¹

Ett annat utländskt kreditinstitut än ett sådant som avses i 1 § får ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige.

Tillstånd ska ges om

1. institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i Sverige,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och

3. insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

a) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och

b) har en ersättningsnivå som åtminstone motsvarar 100 000 euro.

b) har en ersättningsnivå som åtminstone motsvarar garantin enligt 4 och 4 c §§ lagen om insättningsgaranti.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:1866.

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §¹

Ett företag med tillstånd enligt 4 § får efter tillstånd av Finansinspektionen tillhandahålla sidotjänster enligt 2 kap. 2 § eller driva sido- verksamhet enligt 2 kap. 3 §. Tillstånd får bara ges om företaget får tillhandahålla motsvarande tjänster eller driva motsvarande verksamhet i sitt hemland.

Tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 får bara ges om insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

1. omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti, och

2. har en ersättningsnivå som
åtminstone motsvarar 100 000

2. har en ersättningsnivå som
åtminstone motsvarar *garantin*
enligt 4 och 4 c §§ lagen om in-
sättningsgaranti.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:1867.

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att nuvarande 30 kap. 12 c och 12 d §§ ska betecknas 30 kap. 12 d och 12 e §§,

dels att det ska införas en ny paragraf, 30 kap. 12 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

12 c §

Sekretess enligt 10 § hindrar inte att uppgifter om insättare och deras insättningar lämnas till ett kreditinstitut eller en clearingorganisation, om uppgiften behövs för att förbereda eller genomföra utbetalningen av ersättningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

I denna lag avses med

anmält avvecklingssystem: ett avvecklingssystem som ett land inom EES har anmält till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten eller till Eftas övervakningsmyndighet,

bankdag: en dag som inte är en lördag, en söndag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton eller en allmän helgdag,

behörig myndighet: i Sverige Finansinspektionen och i fråga om övriga länder inom EES en behörig myndighet enligt definitionen i artikel 4.1.40 i tillsynsförordningen, inbegripet Europeiska centralbanken när det gäller de särskilda uppgifter som den tilldelas genom rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut, i den ursprungliga lydelsen,

berörd myndighet: i Sverige Finansinspektionen och i fråga om övriga länder inom EES, den myndighet som länderna identifierat enligt artikel 61.2 i krishanteringsdirektivet,

betydande filial: en filial som är betydande enligt artikel 51.1 i kapitaltäckningsdirektivet,

blandat finansiellt holdingföretag: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.21 i tillsynsförordningen,

blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES: ett inom EES etablerat blandat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) institut eller ett EES-institut som auktoriserats i något land inom EES, eller

b) annat blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

dotterföretag: ett dotterföretag enligt artikel 4.1.16 i tillsynsförordningen,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

EES-filial: en filial till ett tredjelandsinstitut som är etablerad i ett land inom EES,

EES-institut: ett institut enligt artikel 4.1.3 i tillsynsförordningen som är hemmahörande i ett annat land inom EES än Sverige,

filial: en filial enligt artikel 4.1.17 i tillsynsförordningen,

finansiellt holdingföretag: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.20 i tillsynsförordningen,

finansiellt institut: ett företag enligt artikel 4.1.26 i tillsynsförordningen,

finansieringsplan: en plan enligt artikel 107 i krishanteringsdirektivet,

finansiellt moderholdingföretag inom EES: ett inom EES etablerat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) institut eller ett EES-institut som auktoriserats i något land inom EES, eller

b) annat finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

finansieringsarrangemang: ett arrangemang för finansiering av kostnader för resolution som upprättats av ett land inom EES enligt artikel 100 i krishanteringsdirektivet,

förordningen om resolutionsavgifter: Europeiska kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59 av den 21 oktober 2014 avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution,

garanterad insättning: en insättning som omfattas av insättningsgarantin enligt 4 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti, *garanterad insättning*: en insättning som omfattas av insättningsgarantin enligt 4 och 4 c §§ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,

gruppbaserad: som är gjord på grundval av den konsoliderade situationen enligt artikel 4.1.47 i tillsynsförordningen,

gränsöverskridande koncern: en koncern med moder- och dotterföretag i flera länder inom EES,

holdingföretag med blandad verksamhet: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.22 i tillsynsförordningen,

institut: kreditinstitut och värdepappersbolag,

kapitalbas: detsamma som avses i artikel 72 i tillsynsförordningen,

kapitaltäckningsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

koncern: ett moderföretag och dess dotterföretag,

koncernresolutionsordning: en plan enligt artikel 91.6 i krishanteringsdirektivet,

kreditinstitut: banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

krisavvärjande åtgärd:

a) en åtgärd för att undanröja väsentliga brister eller väsentliga hinder för återhämtning enligt 6 a kap. 6 och 7 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse och 8 a kap. 7 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

b) en åtgärd för att undanröja eller minska väsentliga hinder för rekonstruktion eller avveckling enligt 3 kap. 3–5 och 12–24 §§,

c) en åtgärd som enligt beslut av Finansinspektionen är en krisavvärjande åtgärd enligt 15 kap. 2 c § lagen om bank- och finansieringsrörelse eller 25 kap. 2 c § lagen om värdepappersmarknaden,

d) ett beslut av Finansinspektionen om att tillsätta en tillfällig förvaltare enligt 15 a kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse eller 25 a kap. lagen om värdepappersmarknaden, eller

e) nedskrivning eller konvertering av relevanta kapitalinstrument enligt 6 kap.,

krishanteringsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen,

kritisk verksamhet: en tjänst eller en transaktion som, om den upphörde, sannolikt skulle leda till en allvarlig störning i det finansiella systemet,

kvalificerad insättning: en insättning enligt lagen om insättningsgaranti som inte är undantagen enligt 4 b eller 5 § i den lagen,

kärnprimärkapitalinstrument: kapitalinstrument som uppfyller villkoren i artiklarna 28.1–28.4, 29.1–29.5 eller 31.1 i tillsynsförordningen,

moderföretag: ett moderföretag enligt artikel 4.1.15 a i tillsynsförordningen,

moderföretag inom EES: ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES,

moderföretag i tredjeland: ett moderinstitut, ett finansiellt moderholdingföretag eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag som är hemmahörande i ett land utanför EES,

moderinstitut inom EES: ett institut eller ett EES-institut som är ett moderföretag och som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) annat institut eller ett EES-institut, eller

b) finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

relevanta kapitalinstrument: övriga primärkapitalinstrument och supplementärkapitalinstrument,

resolutionsförfarande i tredjeland: en åtgärd som enligt rätten i ett land utanför EES syftar till att hantera en kris i ett tredjelandsinstitut eller i ett moderföretag i tredjeland, om åtgärden är jämförbar med sådana resolutionsåtgärder som får vidtas enligt denna lag i fråga om ändamål och förväntat resultat,

resolutionskollegium: ett resolutionskollegium enligt artikel 88 i krishanteringsdirektivet,

resolutionsåtgärd: någon av de åtgärder som anges i 12 kap. 1 §,

samordnande berörd myndighet: den berörda myndigheten i samma land inom EES som den samordnande tillsynsmyndigheten,

samordnande resolutionsmyndighet: resolutionsmyndigheten i samma land inom EES som den samordnande tillsynsmyndigheten,

samordnande tillsynsmyndighet: en behörig myndighet som ansvarar för att utöva gruppbaserad tillsyn av moderinstitut inom EES och av institut som kontrolleras av finansiella moderholdingföretag inom EES eller blandade finansiella moderholdingföretag inom EES,

supplementärkapitalinstrument: kapitalinstrument och efterställda lån som uppfyller villkoren i artikel 63 i tillsynsförordningen,

tillsynsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

tillsynsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

tillsynskollegium: ett tillsynskollegium enligt artikel 116 i kapitaltäckningsdirektivet,

tredjelandsinstitut: ett företag som har sitt huvudkontor i ett land utanför EES och som skulle vara ett institut om det var hemmahörande inom EES,

värdepappersbolag: ett svenskt aktiebolag som har tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden, om det har tillstånd

a) för någon av de tjänster som anges i 2 kap. 1 § 3, 6, 7 och 8 den lagen,

b) att som sidotjänst förvara finansiella instrument för kunders räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet enligt 2 kap. 2 § första stycket 1 den lagen, eller

c) att som sidotjänst ta emot kunders medel på konto för att underlätta värdepappersrörelsen enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 den lagen, och

övriga primärkapitalinstrument: kapitalinstrument som uppfyller villkoren i artikel 52.1 i tillsynsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-02-12

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Agneta Bäcklund.

Förstärkt insättningsgaranti

Enligt en lagrådsremiss den 28 januari 2016 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
2. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
3. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Szilárd Rado.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om insättningsgaranti

3 §

I paragrafen ska enligt förslaget införas ett nytt tredje stycke med följande innehåll.

Om insättningsgarantisystemet i ett annat EES-land, där det finns en filial till ett svenskt institut, har ett högre skydd än det som följer av 4 c § för sådana insättningar som avses i artikel 6.2 i insättningsgarantidirektivet, får garantimyndigheten besluta att garantin ska omfatta även detta högre skydd, om inte det landets insättningsgarantisystem erbjuder sådant skydd.

Av författningskommentaren framgår att bestämmelsen tar sikte både på sådana fall där värdlandets garantisystem har en annan omfattning än det svenska och sådana där det erbjuder en högre ersättningsnivå för insättningar som kan föranleda tilläggsbelopp.

Lagrådet föreslår att den föreslagna bestämmelsen förtydligas och ges följande lydelse.

Om insättningsgarantin i ett annat EES-land, där det finns en filial till ett svenskt institut, har ett mer omfattande skydd eller ger högre ersättning än vad som följer av 4 c §, får garantimyndigheten besluta att garantin ska omfatta även detta skydd, om inte det andra landets insättningsgaranti erbjuder filialen sådant skydd.

Enligt paragrafens första stycke får ersättning betalas ut med ett tilläggsbelopp om insättaren kan visa att insättningar grundar sig på medel som hänförs till vissa uppräknade livshändelser. Den föreslagna lydelsen – ”grundar sig på medel som hänför sig till” – är ägnad att skapa osäkerhet i frågan om den höjda garantinivån också kan omfatta t.ex. avkastning på de ursprungliga medlen. Någon sådan avsikt kan inte utläsas av författningskommentaren eller allmänmotiveringen och framgår inte heller av direktivet. Det är rimligt att anta att ett tilläggsbelopp ur garantin bara ska kunna utgå för den del av ett tillgodohavande som utgörs av ersättningar i samband med någon av de i paragrafen uppräknade händelserna. Bestämmelsen bör emellertid förtydligas.

Vidare framgår av andra stycket att utbetalning av ett tilläggsbelopp enligt första stycket bara får avse ”insättningar som har gjorts högst tolv månader från den tidpunkt då beloppet krediterades på insättarens konto eller från och med den tidpunkt då det blev rättsligt möjligt att överföra sådana insättningar”. Författningskommentaren ger ingen ledning för hur bestämmelsen ska tillämpas. Enligt allmänmotiveringen är tidsfristen ”inte kopplad till den tidpunkt då insättningen gjordes, utan till tidpunkten då beloppet för första gången krediterades av institutet” (s. 45).

Förslaget, som är avsett att genomföra artikel 6.2 i direktivet, väcker frågor. Det är oklart vad som avses med ”beloppet” och med att detta belopp har krediterats på insättarens konto, synbarligen utan att det är fråga om en insättning. Det är också oklart på vilket sätt de ersättningsgilla insättningar under den följande tolv månadersperioden förhåller sig till detta ”belopp”. Av förslaget framgår inte heller hur tolv månadersfristen ska bestämmas om t.ex. en ersättning från ett försäkringsbolag har betalats ut i rater. Lagrådet förutsätter att förslagets innebörd klargörs under den fortsatta beredningen.

9 a §

I första stycket anges att garantimyndigheten får skjuta upp utbetalningen av ersättningen enligt garantin i vissa särskilt angivna fall, t.ex. om insättningen är föremål för rättsvist eller om insättningen är föremål för restriktiva åtgärder som har beslutats av nationella regeringar eller internationella organ. Några bestämmelser om hur länge utbetalningen får skjutas upp finns inte.

Enligt andra stycket ska ersättningar som omfattas av artikel 7.3 i insättningsgarantidirektivet betalas ut så snart som möjligt och senast tre månader efter ersättningsrättens inträde. Artikel 7.3 behandlar den situationen att någon förvarar medel på eget konto för annans räkning, t.ex. pengar som satts in av en advokatbyrå eller ett värdepappersbolag för en kunds räkning på ett s.k. klientmedelskonto. Enligt författningskommentaren är huvudregeln i ett sådant fall att utbetalning av ersättning enligt insättningsgarantin ska ske till kunden.

Fråga uppkommer dock om förhållandet mellan första och andra stycket och vad som gäller om en ersättning som omfattas av artikel 7.3 dessutom omfattas av någon av bestämmelserna i första stycket. Avsikten är sannolikt att ersättningen inte ska betalas ut inom den frist som anges i andra stycket, om insättningen är föremål för exempelvis en rättstvist eller ett dispositionsförbud.

Lagrådet förordar att paragrafen justeras så att det framgår hur länge en utbetalning enligt första stycket får skjutas upp. Vidare bör paragrafen kompletteras med bestämmelser som reglerar möjligheten att skjuta upp betalningen i det fall såväl första som andra stycket är tillämpliga.

11 b §

I paragrafens första stycke finns bestämmelser om information vid ombildning av institut. Vid fusion eller annan form av ombildning av ett institut, som kan påverka insättarens rätt till ersättning, ska institutet informera insättaren minst en månad innan beslutet om ombildningen får laga kraft. Uttrycket laga kraft, som används i lagtexten, återfinns också i den svenska versionen av artikel 16.6 i insättningsgarantidirektivet, som genomförs genom paragrafen. Uttrycket är missvisande eftersom det leder tankarna till beslut av myndighet eller domstol. I den engelska versionen används uttrycket "takes legal effect". Lagrådet förordar att formuleringen "beslutet om ombildningen får laga kraft" ersätts exempelvis av formuleringen "rättsverkningarna av ombildningen inträder".

I paragrafens tredje stycke föreskrivs att insättaren har rätt att ta ut eller till ett annat institut överföra insättningar och upplupen ränta till den del som överstiger ersättningsbeloppet enligt 4 §, om det görs inom tre månader från det att insättaren har informerats om ombildningen. Enligt artikel 16.6 i insättningsgarantidirektivet får insättaren vidta åtgärderna utan att drabbas av någon sanktion.

Lagrådet förordar att det uttryckligen anges i lagtexten att insättaren inte ska drabbas av någon sanktion om han eller hon tar ut eller överför insättningar under de förutsättningar som anges i bestämmelsen.

12 §

Denna och de närmast följande paragraferna innehåller bestämmelser om avgifter som ska betalas av de institut som omfattas av insättningsgarantin. I första stycket andra meningen i förevarande paragraf finns en bestämmelse om vad avgiften ska grundas på som återkommer med nästan samma innehåll i 13 § andra stycket första meningen. Skillnaden är att bestämmelsen i 12 § föreskriver att avgiften ska grundas på *institutens* insättningar, medan bestämmelsen i 13 § föreskriver att avgiften ska baseras på *institutets* sammanlagda insättningar.

Lagrådet ifrågasätter att båda bestämmelserna behövs. Bestämmelsen i 13 § förefaller vara tillräcklig. Även i övrigt kan det finnas anledning att se över bestämmelsernas fördelning mellan 12 och 13 §§.

Prop. 2015/16:106
Bilaga 7

13 a §

Enligt paragrafen ska garantimyndigheten besluta om en extra avgift, om behållna avgiftsmedel inte är tillräckliga för att betala ut ersättning.

Av lagtexten framgår inte i vilken situation frågan om en extra avgift ska aktualiseras. Insättningsgarantidirektivet är mer upplysande i detta hänseende. I artikel 10.8 föreskrivs att deltagarna i ett insättningsgarantisystem ska erlagga extra avgifter, om systemets finansiella medel inte är tillräckliga för att ersätta insättare då insättningar blivit indisponibla. Uttrycket ”indisponibel insättning” definieras i artikel 2.8. Det är en insättning som har förfallit till betalning men som inte har betalats ut av kreditinstitutet enligt de rättsliga eller avtalsmässiga villkor som är tillämpliga, under förutsättning att en av två punkter (a och b) är tillämpliga. Punkterna handlar om att en myndighet har konstaterat att institutet saknar förmåga att betala eller tillfälligt har upphävt insättnarnas rätt att framställa krav mot institutet (jfr 8 § lagen om insättningsgaranti).

Av direktivets bestämmelser framgår således att frågan om en extra avgift aktualiseras när rätten till ersättning ur garantin inträder. Detta bör anges i lagtexten.

15 a §

I paragrafen finns bestämmelser om vilka belopp insättningsgarantisystemet ska innehålla. De behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av institutens sammanlagda insättningar som omfattas av garantin. Rubriken närmast före paragrafen lyder ”Målnivå på behållna medel” och i författningskommentaren anges att paragrafen innehåller bestämmelser om målnivå på behållna medel. Vidare hänvisas i 7 b § till målnivån enligt 15 a §. Lagrådet förordar därför att ordet ”målnivå” inom parentes förs in i slutet av första stycket.

I andra stycket föreskrivs att om de behållna avgiftsmedlen minskar till mindre än två tredjedelar av den nivå som anges i första stycket ska nivån återställas inom sex år. Vidare föreskrivs att avgiften då får fastställas till ett högre belopp än vad som följer av 12 § andra stycket.

Om avgiftsmedlen minskar till en nivå som understiger ett belopp som motsvarar 0,8 procent av institutens sammanlagda insättningar som omfattas av garantin, men beloppet alltså överstiger två tredjedelar av den nivån saknas dock bestämmelser om att nivån ska återställas. Det är inte förenligt med bestämmelsen i första stycket. Förhållandet mellan bestämmelserna i paragrafens första och andra stycken bör övervägas ytterligare inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

2 kap. 1 §

Paragrafen innehåller ett antal definitioner av begrepp som används i lagen. Definitionen av tillsynsförordningen ska enligt förslaget ändras så att hänvisningen till en viss lydelse av förordningen stryks. Ändringen, som medför att innebörden i de bestämmelser i lagen som hänvisar till tillsynsförordningen blir direkt beroende av ändringar i denna förordning, har inte kommenterats i remissen. Lagrådet har ingen erinran mot en dynamisk hänvisning i definitionen. Detta förutsätter dock att det för varje bestämmelse där det finns en hänvisning till förordningen avgörs om hänvisningen ska vara dynamisk eller statisk.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Parallelluppställning över genomförandet av direktiv 2014/49/EU i svensk rätt

Prop. 2015/16:106
Bilaga 8

Artikel i direktiv 2014/49/EU	Svenska bestämmelser
3.2	17 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti
4.8	16 § andra stycket, 17 § andra stycket lagen om insättnings- garanti och föreskrifter
4.10	Förordning
4.11	Förordning
4.12	Förordning
5.1	5 § lagen om insättningsgaranti
5.4	16 § andra stycket och 17 § andra stycket lagen om insättnings- garanti, 6 kap. 3 a § och 16 kap. 1 § 4 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 8 kap. 36 och 42 §§ lagen (2007:528) lagen om värdepappersmarknaden samt föreskrifter
6.1	4 § lagen om insättningsgaranti
6.2	4 c § lagen om insättningsgaranti
6.4	4 § fjärde stycket lagen om insättningsgaranti
6.5	4 § andra stycket lagen om insättningsgaranti
7.1	4 § lagen om insättningsgaranti
7.2	4 § lagen om insättningsgaranti
7.3	4 och 9 a §§ lagen om insättningsgaranti
7.4	8 § lagen om insättningsgaranti
7.6	16 § andra stycket, 17 § andra stycket lagen om insättnings- garanti och föreskrifter
8.1	9 § andra stycket lagen om insättningsgaranti
8.3	9 a § lagen om insättningsgaranti
8.5	4 och 9 b §§ lagen om insättningsgaranti
8.6	9 § lagen om insättningsgaranti
8.7	11 § lagen om insättningsgaranti
8.8	4 b § lagen om insättningsgaranti
8.9	9 c § lagen om insättningsgaranti
9.1	24 § lagen om insättningsgaranti
9.2	3 a, 7, 7 a och 19 §§ lagen om insättningsgaranti, 13 a § förmånsrättslagen (1970:979)

Prop. 2015/16:106	10.2	15 a § lagen om insättningsgaranti
Bilaga 8	10.3	15 a § tredje stycket lagen om insättningsgaranti
	10.7	15 § lagen om insättningsgaranti
	10.8	13 a och 13 b §§ lagen om insättningsgaranti
	10.9	15 § andra stycket lagen om insättningsgaranti
	10.10	17 b § lagen om insättningsgaranti och förordning
	11.2	3, 7, 7 a och 7 b §§ lagen om insättningsgaranti
	13.1	13 § lagen om insättningsgaranti och föreskrifter
	13.2	13 och 17 b §§ lagen om insättningsgaranti och förordning
	14.1	3 § lagen om insättningsgaranti
	14.2	Förordning
	14.3	14 § lagen om insättningsgaranti
	14.4 första stycket	17 b § lagen om insättningsgaranti
	14.4 andra stycket	16 a § lagen om insättningsgaranti
	14.5	17 b och 17 c §§ lagen om insättningsgaranti och förordning
	14.6–14.7	17 b § lagen om insättningsgaranti
	15.1	4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 4 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
	15.2–15.3	11 § lagen om insättningsgaranti
	16.1–16.5	11 och 11 a §§ lagen om insättningsgaranti
	16.6	11 b § lagen om insättningsgaranti
	16.7	11 c § lagen om insättningsgaranti
	16.8	11 § lagen om insättningsgaranti
	19.2	11 § lagen om insättningsgaranti

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upp- häver eller upprepar ett normgivnings- bemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag (1995:1571) om insättningsgaranti	9 c och 13 §§	32014L0049

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2016

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Romson, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Persson, Bucht, Hultqvist, Hellmark Knutsson, Andersson, Ygeman, A Johansson, Bolund, Kaplan, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll, Fridolin, Wikström, Hadzialic

Föredragande: statsrådet Bolund

Regeringen beslutar proposition Förstärkt insättningsgaranti